

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1249

ЗАБАВНИК

4
динара

5.12.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП
Лав из
Дамаска

Ripley

Веровати или не!

СПАСОНОСНИ ЗЕМЉОТРЕСИ

ГАБРИЈЕЛ МАГАЛАЕНС
(1609-1677)
ПОРТУГАЛСКИ ТРГОВАЦ
У КИНИ

6 ПУТА ЈЕ БИО
УХАПШЕН У ОВОЈ ЗЕМЉИ
И ОСУЂЕН НА
СМРТ.

АЛИ ЈЕ СВИХ 6 ПУТА ЗЕМЉОТРЕС
СРУШИО ЗГРАДУ ЗАТВОРА
И ОСЛОБОДИО ГА.
УМРО ЈЕ 1677. У СВОЈОЈ ПОСТЕЉИ
ПРИРОДНОМ СМРКУ.

ПАЛАТУ ВЛАДЕ

У КАТМАНДУУ,
У НЕПАЛУ,
КОЈА ИМА 600
ОДАЈА,
САГРАДИО ЈЕ 1857.
РАЈА ЈУНГ БАХАДУР
КАО КОПИЈЕ
БАКИНГЕМСКЕ
ПАЛАТЕ
У КОЈОЈ ЈЕ
НЕКОЛИКО ДАНА
ПРОВЕО КАО
ГОСТ.

Лусиер

СА 5
СИЈАЛИЦА
ИНСТАЛИРАН ЈЕ
У КУЋИ
ХАРИЈА БЛЕНКА
ИЗ КАВИНГТОНА (САД)
ЈОШ
ПРЕ 50 ГОДИНА.
ОТАДА
НИЈЕДНА СИЈАЛИЦА
НИЈЕ ПРОМЕНЈЕНА
А ИПАК СВЕ ЈОШ ГОРЕ!

ШВАЈЦАРАЦ ЕДУАРД ХУБЕР

ЗНАО ЈЕ 40 ЈЕЗИКА
МЕЂУ њИМА
ТУРСКИ,
ХЕБРЕЈСКИ,
ГРЧКИ, САНСКРИТ,
ЛАТИНСКИ,
БУРМАНСКИ,
СИЈАМСКИ, ЈАВАНСКИ,
ПЕРСИЈСКИ
КИНЕСКИ
И
ТИБЕТАНСКИ.

НАЈСЕВЕРНИЈЕ ДРВО НА СВЕТУ

РАСТЕ
У БЛИЗИНИ
ХАМЕРФЕСТА
У
НОРВЕШКОЈ.

АУТОМОБИЛ

ИСКЛЕСАН
ОД КОМАДА ЛЕДА
НАЛАЗИ СЕ
У ЈЕДНОЈ ПЕЋИНИ
У ШВАЈЦАРСКОМ
ГЛЕЧЕРУ
АЛЕЧ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

• лекар персијског краља Ар-таксеркса (пети век пре наше ере), иначе по народности Грк, свако је описао слона који се тада први пут појавио у Вавилону: „То је животиња без гла-

са, која је приморана да живи стојећи и спава стојећи, јер ако би једном легла на земљу не би више могла да се подигне“. О слону се тек нешто више сазнало почетком 19. века.

• од пре извесног времена Лондон има најбржу пошту на свету. Стручњаци су конструисали

подземни транспортни систем који функционише слично метроу и тако повезује шест поштанских центара за сортирање

пошиљки. Овим тунелима саобраћају електрични возови који се крећу брзином од 40 километара на час и тако у просеку превезу 40000 поштанских цакла.

• ко би поверовао да је Шведска, земља са арктичком зимом, извозник тигрова, жирафа и зебри, па чак да је извезла и једног слона. Наиме, све ове животиње топлих крајева угледале су свет у националним пар-

ковима и зоолошким вртovima ова земље. Први парови тигрова пренети су шездесетих година овог века из Бенгала у Шведску. Током године они су на свет доносили од три до пет младунца. Већину ових животиња купили су немачки и енглески зоолошки вртovi.

• најосетљивије чуло мириса у природи има мужјак лептира (Bombux mori) који може да открије присуство женке на раз даљини већој од 11 километара.

• однедавно водама Тихог океана пливи специјалан брод за сакупљање отпадака са морске

површине. Досадашњи резултати показали су да он на сваки квадратни километар сакупи око 3400 отпадака од пластике пречника 3 милиметра.

• у старом римском царству постојале су путне исправе-тракторије — које су издаване куририма и неким важним особа-

ма. Носиоци ових исправа уживали су одређене олакшице, а у случају потребе власти су им морале бити при руци. Фалсификовање свих докумената строго је кажњавано.

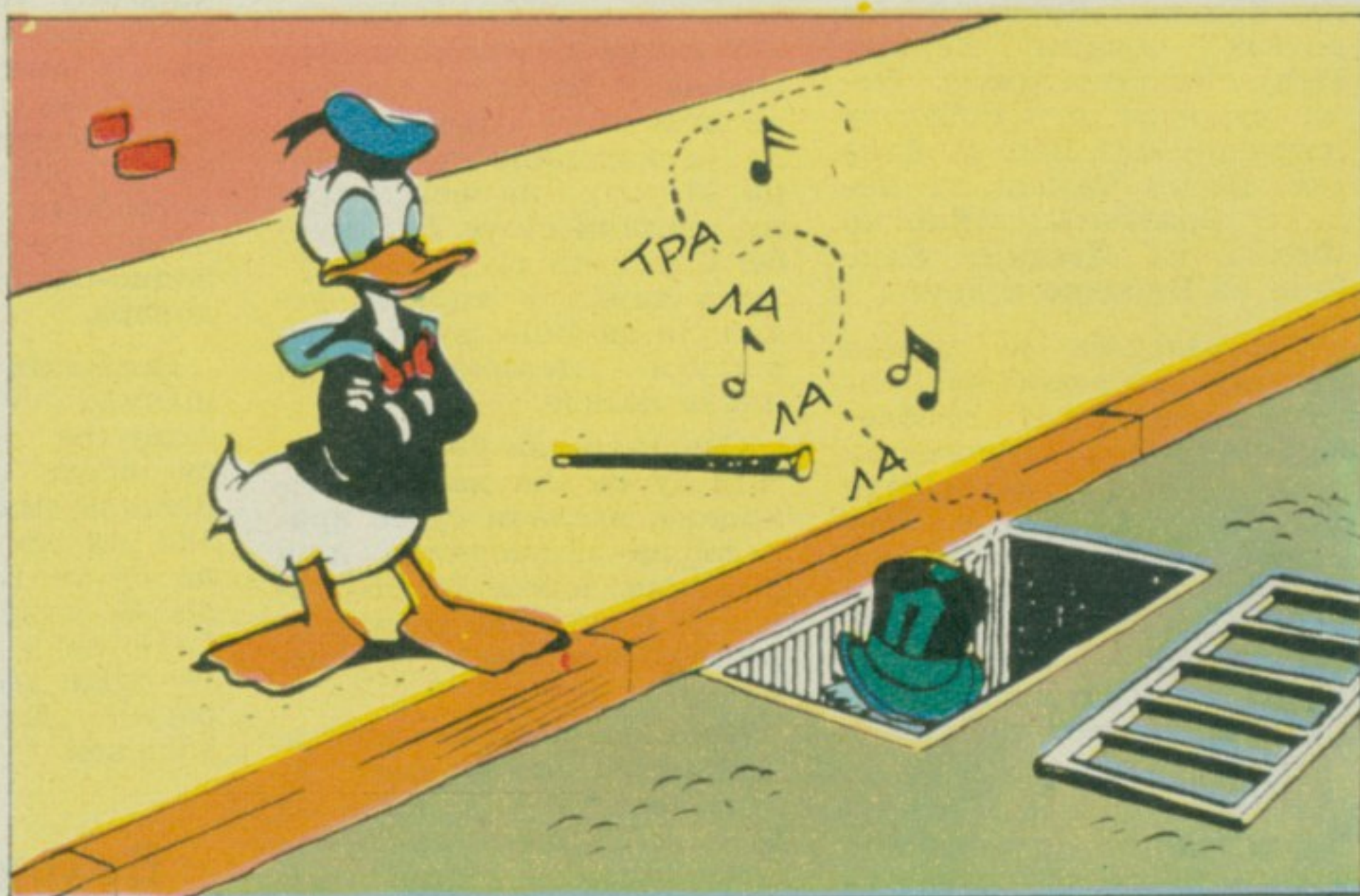
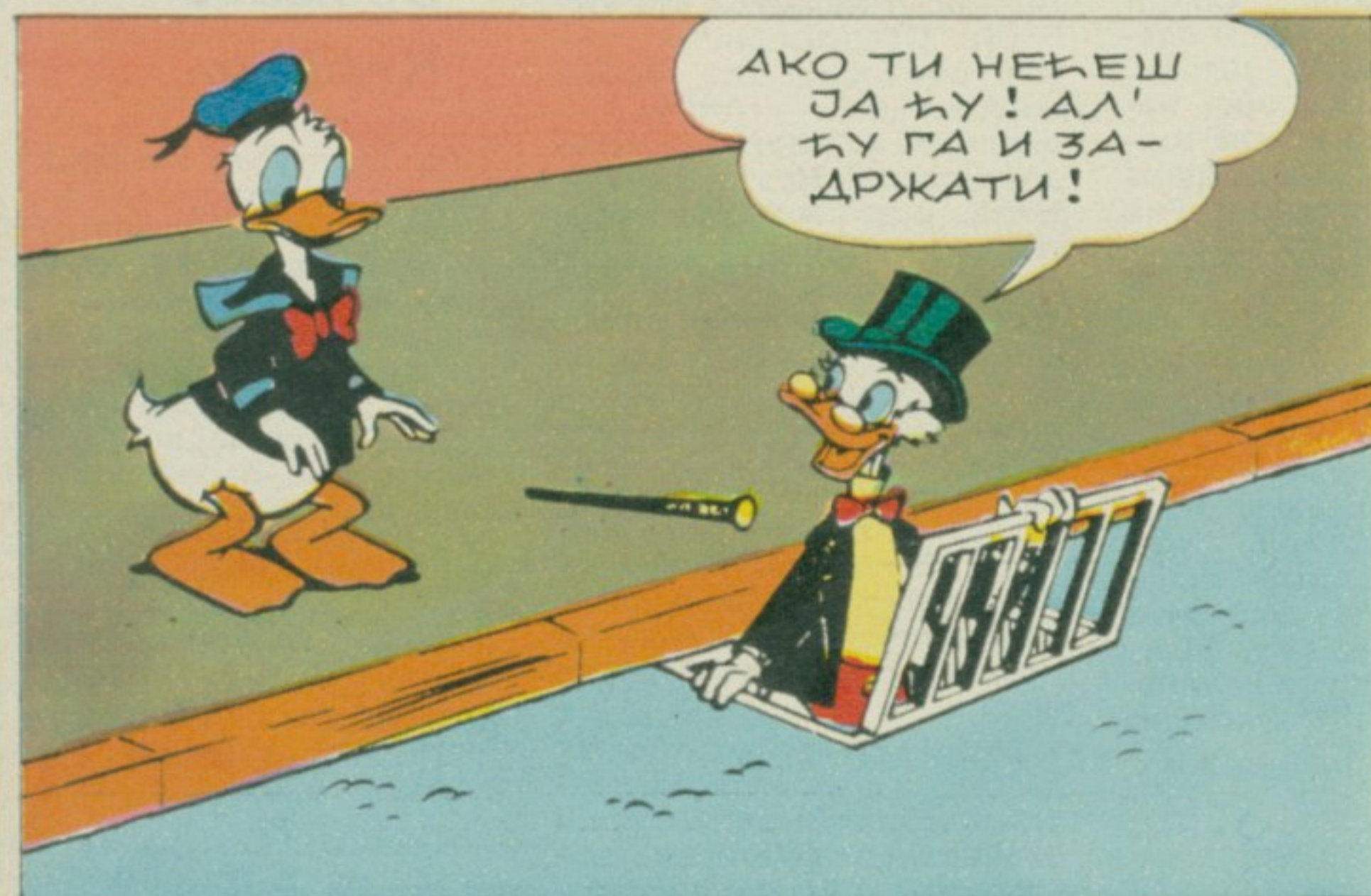
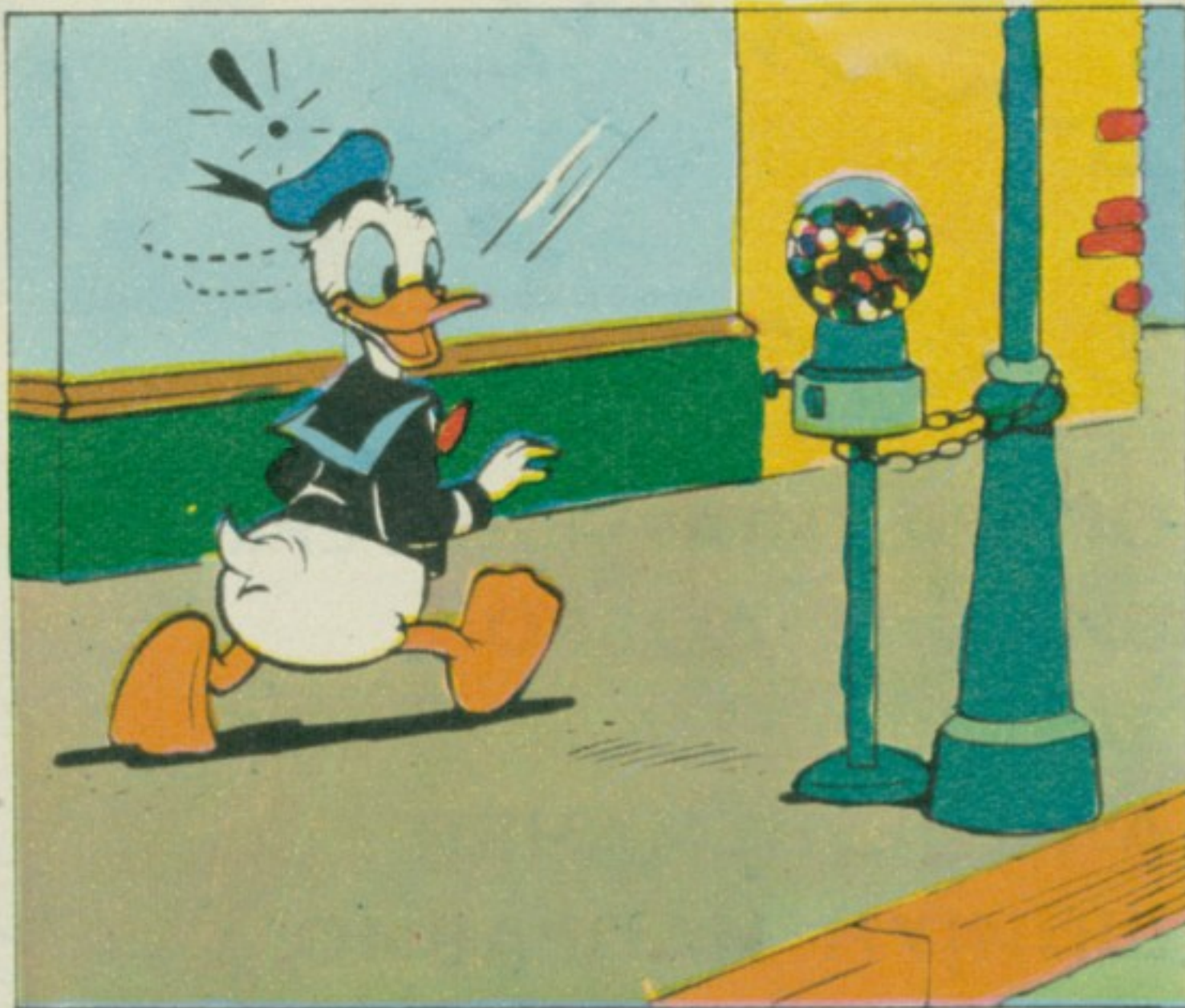
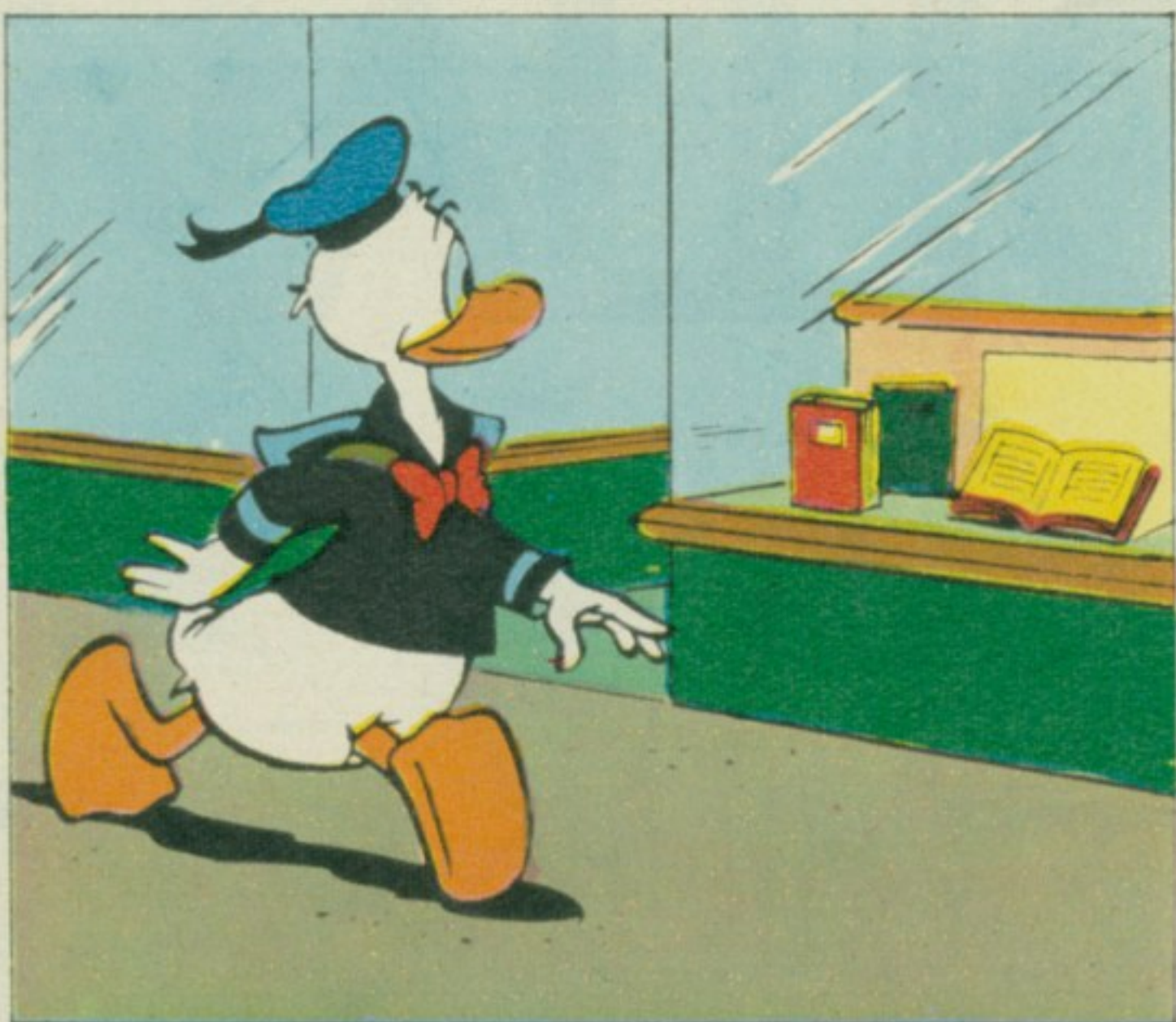

• украсно дрвеће и жбуње магнолија добило је име по Пјеру Магнолу (1638 — 1715) француском ботаничару и лекару.

• доказано је да ће пас пре угинути од неспавања него од глади.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДОШЛИ СУ С

**ОПЕРАЦИЈА »ЕЛСТЕР«
БИЛА ЈЕ ДОБРО
ЗАМИШЉЕНА,
АЛИ ЈЕ НЕМАЧКИ
ШПИЈУН НАПРАВИО
ВЕЛИКУ ГРЕШКУ:
НА БРЗИНУ ЈЕ
ИЗАБРАО
ПОМОЋНИКА.**

Године 1944. у Лос Аламосу, у држави Њу Мексико (Сједињене Америчке Државе), изграђена је експериментална лабораторија у којој су се под руководством Роберта Спенхајмера окупили најбољи стручњаци нуклеарне физике, хемије и других природних наука. Пред америчких ту су се налазили и научници из Велике Британије и других земаља Европе. Међу најпознатијима били су нобелисти Нилс Бор из Данске, Џејмс Чедвик из Велике Британије, Енрико Ферми из Италије, Ханс Бете из Немачке и други.

Лабораторија је добила задатак да реши низ општих теоријских проблема у вези с конструкцијом атомске бомбе, да изради потребне нуклеарне инструменте, изради разна мерења, проучи хемију и технологију нуклеарних експлозива и, коначно, да конструише атомску бомбу за своју употребу.

Проекати о изради атомске бомбе били су под надзором тајне организације инжењеријске управе америчке армије Менхетен Дистрикт. За посао је ангажовано више хиљада инжењера, научника, техничара и других стручња-

ка у већем броју фабрика. Све се одвијало у строгој тајности, тако да осим највиших државних руководилаца и малог броја научника нико није био упознат с пројектом у целини.

Необични путници

У подне 3. децембра 1944. године у близини америчке атлантске обале из воде је изронила подморница. Морнари на њеном трупу кретали су се без журбе. Спустили су у воду гумени чамац у који су ускинчили двојица људи у цивилним оделима и три члана посаде.

Све је текло без застоја. Чим су се она двојица искрцала, веслачи су се вратили на подморницу која је одмах заронила. Необично је било само то што је подморница била — немачка!

Крај је био погодан за непажљива искрцавања: обала је овде у дужини од десетак километара била ненасељена а видик према пучини заклањала је густа шума.

Двојица са подморнице журно су пртила снег пред собом у жељи да се што

пре докопају ауто-пута у близини и изгубе одавде. За то су имали јакот разлога: један је био познат немачки шпијун Ерик Гимпел, други његов помоћник Елијас Кертис, Американац који је због својих симпатија према Хитлеру живео у Немачкој. Обојица су носила капуте и одела од америчког штофа, савијена на амерички начин, а у рукама кожне торбе с разним стварицама потребним путнику. У Гимпеловој се још налазио и радио-одашчиљач и 60.000 долара.

Необични путници пешачили су до ауто-пута више од пола часа. Тамо су после десетак минута наишла нека кола и посвећла их до Вангера, одакле су се пребацили возом до Њујорка. За два дана били су у Њујорку. Тиме је први део немачке операције „Елстер“ успешно обављен.

Велика заблуда

Операција „Елстер“ припремана је у највећој тајности. Главни извршиоци били су Гимпел и Кертис. Највећи, онај прави, терет пао је на Гимпела јер се Кертис никада није бавио шпијунажом. Гимпел га је закресвао за овај посао само зато што је Кертис био рођен у Америци и добро познавао тамошњи начин живота. Пошто су сва Гимпелова документа гласила на име америчког грађанина Едварда Грина, он је мислио и да се пасажу као грађанин Американац. Иако је био брижљиво обучен, увек је постојала могућност да погрешно у неком детаљу који би одао његово странско порекло.

Зато је требало да Кертис буде уз њега. Осим тога, Кертис је познавао сваку земљу а то је и те како било значајно за извршење операције.

План „Елстер“ замишљен је на основу податка да Американци припремају производњу атомске бомбе. Сазнање је стигло од шпијунске мреже из Америке. Али, то је уједно био и једини податак до кога су Немци дошли. Ето, чак ни у врховима, није имао појма о томе да се амерички пројекат на стварању атомске бомбе већ приврди крају, да је на његовој реализацији ангажовано неколико хиљада људи и да је само изузетно мали број био упознат с пројектом у целини. Штавише, Немци су били дубоко убеђени да се на атомској бомби ради на једном месту, у једној фабрици.

Гимпел је добио задатак да се тајно искрца на америчку обалу и да уз помоћ човека кога буде сам изабрао покуша да прибави што тачне података о атомској бомби. Немци су имали у њога пуно поверења и сматрали га једним од својих најспособнијих шпијуна.

Док су се Гимпел и Кертис удаљавали од обале и китали кроз шуму према ауто-путу, приметио их је један младић који је шетао околином. Чудило га је шта овде траже људи с путним торбама мада у близини није било ниједног насеља. Одлучио је да следи трагове њихових стопа, али у обрнутом смеру и утврди одакле су људи дошли. Трагови су га одвели до мора и на самој обали нестали! То га је сасвим збунило...

Отишао је у најближу полицијску станицу и испричао шта је видео... По-

лицајци су се слатко смејали, мислили су да је у питању виц! Младић је био упрсан: телефоном се јавио Федералном истражном бироу. Човек с друге стране жице га је саслушао тек реда ради. По дужности, забележио је изјазу и папир — гурнуо у фиоку!

Брбљиви Кертис

За то време Гимпел и Кертис сместили су се у хотел и све би можда било у реду да после недељу дана Кертис није почео да ствара проблеме искусном агенту. Уплашивши се велике одговорности и електричне столице која га је чекала ако падне полицији у руке, Кертис је почео да се оглађа по кафанам. Надао се да ће тако смирити живце. Но, чим би се отрезнио, опадао га је још већи страх. Најзад је побегао. Са собом је понео и Гимпелову кожну торбу са близу 60.000 долара!

Немачки шпијун је рачунао на Кертисово неискуство. Претпостављао је да ће, онako уплашен, торбу сакрити у станичној гардероби. Пожурно је тамо. Погледом је претражио све полице и препраде. Схватио је своју торбу и почео да објашњава гардероберу да је изгубио потврду о предаји ствари.

Гардеробер није хтео ни да чује за Гимпелову причу. Позвао је шефа. Расправљање се отегло. Најзад је шеф пристао да се прегледа садржај торбе, али је Гимпел претходно морао да га опише до детаља. Торба са новцем поново је била у његовим рукама. Одахнуо је.

Кертисовим бекством, међутим, „шавови“ операције „Елстер“ почели су да пуцају. Кертис је био кукавица, алкохоличар и бр-

На захтев америчког председника Рузвелта, Гимпел (напред) и Кертис долазе на суђење пред претни војни суд

С ПОДМОРНИЦЕ

тим, око његових руку већ су шклоцнуле лисице и нашао се између двојице агената ФБИ.

У затвору су га испитивали данима и ноћима. Нису му дали ска да склопи. У војним и полицијским архивама постојало је обиље података о њему. Приликом Кертисовим признањем и доказима клоуно је...

По наређењу америчког председника Рузвелта формиран је преки војни суд. Суђење је почело 8. фебруара. Гимпел је добио два адвоката, али су му они ставили до знања да нема спаса. Једина нада — одуговлачити процес

до краја рата јер се шпијуни после склопљеног примирја нису кажњавали смрћу. То је било неписано правило а односило се само на шпијуне ухваћене у току рата.

Суђење је текло брзо. Гимпел и Кертис осуђени су на смрт вешањем. Извршење казне очекивало се сваког дана. Изненада је настао обрт: 12. априла 1945. умро је председник Рузвелт, па је због националне жалости извршење свих смртних казни одложено за четири недеље. Нови председник Труман одбацио је Гимпелов и Кертисов захтев за помиловање. Али, док је трајала

национална жалост, рат се завршио. Сада је председник Труман морао да помилује Гимпела и Кертиса. Казна смрти замењена је доживотном робијом.

Зајоченик Алкайраза

Једне ноћи Гимпел је покушао да побегне из затвора због чега је премештен у злогласни Алкатраз на Баволем острву. Три и по године касније пребацили су га у Атланту и казну смањили на 30 го-

дина робије. Он је рачунао да ће разним помиловањима и због доброг владања одлежати и мање. И није се преварио.

Освануо је дан када је Гимпел, страховито мршав, у грађанском оделу, са 200 долара у џепу, у пратњи полицајаца напустио затвор. У луци га је чекао велики број новинара и фото-репортера. Полиција га је укрцала на брод „Италија“ који је ускоро кренуо према Западној Немачкој. Пустили су га из кабине на броду тек када је „Италија“ испловила из америчких територијалних вода.

Б. Д.

бљивац. Гимпелу је то било јасно али је сада било касно да било шта исправља. Он је изабрао Кертиса, он је погрешио. Сада му је преостало једино да се узда у орећу, јер уплашени Кертис могао је сваког тренутка да прсвали операцију. Али, за Гимпела повратка није било. Свој задатак морао је да обави.

Журио је да што пре дође до података који су му били потребни. На располагање му се невољно ставио неки Браун који је некада радио за немачку обавештајну службу и утајио извесну своту новца. Касније се запослио, оженио и почео да живи поштеним животом. Гимпел га је ученио обећавајући да је ово последња услуга која се од њега тражи.

Браун је имао пријатеље запослене у војним фабрикама где су се производили неки делови за атомску бомбу. Иако су их списали, ти људи, у ствари, нису ни знали чему делови служе. Гимпел је покушао да обавештења добијена са разних страна повеже у целину. Никада није разјашњено како је Браун дошао до података о месту где се налази аеродром на којем су се вршили пробни летови авиона који су носили „нсову бомбу“. Гимпел је био убеђен да зна много. А осим података о аеродрому, „много“ није било готово ништа. Праву истину да се истраживање врши у Лос Аламосу а пројект остварује на више места у оквиру Менхетен Дистрикта никада није сазнао.

Лисице на рукама

Можда би упорни Гимпел ишчепркао и више да припити Кертис није једнога дана причајући о својој „бурној“ животи поменуо и операцију „Елстер“. Кафански пријатељ с којим је пио начуљно је уши. Одмах је обавестио полицију а ова Федерална истражна биро. Тамо су причу схватили озбиљно. Ускоро је Кертис био у ћелији. Признао је све.

Гимпел је куповао новине на киоску када га је неко оследио:

— Ериче!

Нагонски се окренуо. Истог тренутка је схватио да је погрешио. Овде се звао Едвард Прин. Међу-

СУМРАК ТИГРОВА

ОНИ НЕ НЕСТАЈУ САМО ЗАТО ШТО СУ ЧЕСТ ПЛЕН ЛОВАЦА ВЕЋ И ЗБОГ ТОГА ШТО НЕМАЈУ ДОВОЉНО ЖИВОТНОГ ПРОСТОРА!

Последњих година тигровима прети опасност од истребљења. На почетку овог века било их је готово у целој Азији. Њихово станиште простирало се: на западу Кавказа све до грузијског главног града Тбилисија, било их је и у источној Турској, у иракском делу Курдистана, у северном Ирану, централном делу совјетске Азије, у јужним деловима индонезанских острва и, наравно, у Кини и Индији.

Данас их, на жалост, има све мање. Постоји више узрока нестајања ове лепе али и опасне звери из породице мачака.

Један од њих је, вероватно, и тај што многи ловци одлазе у Азију да би задовољили своју страст за тим вредним пругастим трофејима које ће касније држати изнад камина или на поду и поносно их приказивати гостима. Сем тога, смањује се и животни простор свих животиња, јер човек, употребом савремене механизације из дана у дан све више осваја џунглу, крчи је, осушује мочварно земљиште и сам је настањује. Тако се тигрови сатерују на места где тешко могу да опстану у животу, на пуне снежне планине или у вреле пустиње. Али, изгледа да је најважнији узрок изумирање јер се пореметио ланац њихове исхране. Тигрови се најчешће хране индијским „антилопам“ које се зову велики ниглај (Boselaphus). Њих је све мање јер их човек радо лова а у недостатку те своје омиљене послатице тигрови су приморани да се хране мањим животињама, често мишема и рибама. Тако тешко могу да задовоље своје прохтеве за храном, па упадају у насеља, отимају стоку, нападају људе...

Многи су се „преселили“ у зоолошке вртове широм света где ретко која женка успе да доне-

се на свет живо младунче. Иако ту имају све услове за нормалан живот, скученост простора им не одговара, јер није у складу са начином живљења на који су навикли њихови преци.

Доскора се веровало да се тигрови рађају као крвoločне животиње. Да би опсвргли то мишљење, у једном зоолошком врту у Индији научници су извели смели експеримент. Чувари су нахранили све животиње, које иначе за само један оброк могу да поједу и неколико десетина килограма меса, и тако сите пустили их да изиђу из кавеза. Чим су крчили из својих затвора, тигрови су бојажљиво почели да њушкају траву и уплашено се трзали на сваки шум. А онда су мирно легли на траву не обраћајући пажњу на људе.

Како каже Брем, тигар се псалачи пред људима, не покушава да их нападне али само када је сит. Кад први пут сретне човека, увек ће да побегне, чак ће да се уплаши кад неко гласније повиче. Ипак, ако је веома гладан, неће презати да ускочи кроз отворен прозор неке усамљене куће или да заплива за чамцем да би се докопао своје жртве.

Зоолози тврде да је могуће спасти их стварањем великих резервата. Иако у Индији има највише тигрова тамо не постоји ниједан таказ парк у коме би им била обезбеђена храна и вода која није загађена. Ни забрана лова није решење јер тако само расте цена њиховог крзна на црној берзи.

Ако се ускоро нешто не предузме да би им се омогућио нормалан живот, будућа генерација моћи ће да виђају тигрове само у филмовима снимљеним шездесетих година овог века или у дебелим зоолошким атласима.

Б. Ј.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ:

Филмска глумица

К'О ВУК САМ
ГЛАДАН!
ПАНЧИТААА!

РЕЋИ ЋУ ЈОЈ
ДА МИ СПРЕМИ
ГАЛА РУЧАК!

СВЕГА МИ ЈЕ ДОСТА!
ПО ЧИТАВ ДАН РИТАМ
ПО ОВОЈ КУЋИ!

ГДЕ ЛИ СЕ
САМО
ДЕНУЛА?

СИГУРНО ЈЕ
У КУХИЊИ!

НЕМА ЈЕ
НИ ОВДЕ!

ПАНЧИТААА!

УФ! ТАКО МИ СЕ ЈЕДЕ
ХОЛАНДСКИ МАЖОНЕЗ, КОЛАЧИ
СА ШЛАГОМ...
АЛИ ГДЕ ЈЕ?

МОРАМ ДА НАЂЕМ ТУ
ЗАБУШАНТКИЊУ!

НЕМА ЈЕ
НИ У
БАШТИ!

ПРРР! ПА НИЈЕ МОГЛА
ДА ИСПАРИ! СУВУШЕ ЈЕ
ДЕБЕЛА!

ИЗГЛЕДА ДА ЋУ МОРАТИ
САМ ДА СЕ ПОБРИНЕМ
ЗА КЛОПУ!

ХЕЈ! ШТА РА-
ДИШ ТО ИСПОД
ФОТЕЉЕ!

ХТЕЛА САМ ДА
РАЗМИШЉАМ
НА МИРУ!

ДО
ЧЕМУ
ТО?

ОДЛУЧИЛА САМ ДА ВАС
НАПУСТИМ!

ШТА ТО
ГОВОРИШ!?

МИСЛИМ ДА МОГУ
ДА ПОСТАНЕМ ФИЛМСКА
ГЛУМИЦА! ЋАО!

ПУЛУДЕЛА ЈЕ!
ПУЛУДЕЛА ЈЕ!

НЕМОГУЋИ КАПЕТАН

У Перасту, у Боки которској, још стоји велелепна зграда коју је готово пре три стотине година подигао капетан Вицко Бујовић. На врхунцу славе и моћи одлучио је да себи сагради достојан дом. Ово здање и данас подсећа на тог човека који је у Перасту био једна од најзначајнијих личности 17. столећа.

Рођен 1660. године у познатој породици, Вицко је већ у младости стекао славу, богатство, поштовање суграђана и подршку Млечана. Најпре је био поморски капетан, па председ-

Неустрашив ратник, али напружица и насилник, Вицко Бујовић је изазвао гнев и дивљење Пераштана.

пио у њену службу. За рачун Млечана са својим Пераштанима често је нападао Турке, а 1687. године са 360 суграђана нарочито се истакао у освајању Херцег-Новог.

Под окриљем Млечана перашки капетан Вицко Бујовић постао је страх и трепет не само за Турке већ и своје суграђане.

ГРЕШКА АРХИТЕКТЕ

Један од његових самовољних и сурових испада везан је за изградњу његове куће.

Бујовићеву палату пројектовао је и уз помоћ немара саградио познати архитекта Иван Фонта. Када је била готова, Фонта је са Бујовићем разгледао палату. Док су стајали на балкону, са кога се пружао прекрасан поглед на Ловћен и теснац Вериге, Бујовић је упитао архитекту:

— Јесте ли могли да саградите лепшу палату од ове?

чајнички крик продомо се градом. Од задобијених повреда архитекта је убрзо умро.

Ово је изазвало огорчење у Перасту али због Вицкових добрих веза са Млечанима на томе се све и завршило.

Грађани су чекали повољнију прилику да се освете овом насилнику коме већ годинама нико ништа не може. Упркос гневу и мржњи, Пераштани нису заборављали његова јунаштва у борби против Турака. Тако су памтили и његов чувени мегдан из 1682. године са Осман-агом.

МЕГДАН НА ЖАЛУ

Обесни капетан Осман-ага Ибрахимагић, командант Херцег-Новог, тешко је подносио Вицкове успехе. Размишљао је о томе како да му стане на пут и одлучио да се с њим огледа на мегдану. Али, требало га је изазвати. Покушао је да га ражести тиме што је својим војницима нападао Бујовићеве кметове, а и кметове осталих Пераштана који су имали своје поседе у близини Херцег-Новог. Видећи да Бујовић не устаје у одбрану својих сељака, Осман-ага му је послао писмо и увредљивим речима позвао на мегдан. Огорчен, Вицко Бујовић одговорио је на изазов.

Мегдан је заказан на пешчаном жалу у селу Јопици у близини Херцег-Новог.

Не верујући много Турцима, са Вицком је кренуло и око стотину перашких младића које је предводио судија Лука Замбелић. За Вицковог девера (сведока) на мегдану одређен је Стјепан Рашковић. Видећи Осман-ага да се приближавају у лађама толики људи, он презриво поче говорити о младом Бујовићу. Неко од младића одговори му и дошло би до свађе да се није умешао Рашковић и мегдан поче.

Све је текло по утврђеном реду: мегданџије су се приближиле један другом, измењали уобичајене поздраве, пољубиле се у чело, а затим се удаљиле да се припреме за борбу.

Почетак је био жесток. Осман-ага, искусан мегданџија, вешто је руковао мачем тако да је Вицко почео да узмиче. Али, брзо се прибрао и охрабрен узвицима својих Пераштана навалио одважно на Турчина и ранио га у лице. Окривљен,

Осман-ага, загази у море, доби још један ударац у десну руку. Пошто је видео да не може више да се бори, признао је да је побеђен и замолио противника да му поштеди живот, што је овај великодушно и учинио.

УВЕК У ПРАТЊИ

Вест о овој Вицковој победи пронела се бококоторским заливом муњевитом брзином. У кући Бујовића приређена је свечаност, а Вицко је свог сведока из мегдану опасао мачем побеђеног турског капетана.

После овог мегдана, који му је пронео славу по свој Боки и околини, низали су се и даље његови неустрашиви подвизи у борбама против Турака али и његова дивљања над суграђанима.

Упропастио је породицу Трипа Штукала, немилеце грошио општински новац, отимао туђу земљу...

Пераштани, па ни Млечани, нису му могли опростити што се оженио Туркињом. Млечани су морали да га смене с положаја председника општине, одуз му му заповеднички штап и општински мач. Овом жењом нанео је неопростиву увреду породици Крста Змајевића, јер је из њихове куће отео младу Туркињу коју су родитељи поверили на васпитање породици Змајевић. Његовог насила и увреда није био поштеђен ни надбискуп Вицко Змајевић.

Нико се није усуђивао да дигне руку на њега. Око себе је увек имао оружану пратњу — плаћенике.

Највећи гнев суграђана изазвао је тиме што је дозволио улцињским поморцима да укотвљују своје једрењаке пред његовом палатом. А Улцињани су били заклетни душмани Пераштана.

Обестан и силан, у пратњи својих плаћеника, изазвао је једном сукоб са неким виђенијим грађанима на улици. У тој чарки, где су и једни и други потегли мачеве, Вицко Бујовић је убијен.

Тих неколико угледних људи морали су да побегну из Пераста. Међу њима био је и капетан Матија Змајевић, касније чувени руски адмирал у служби Петра Великог. Уточиште су нашли у Италији и Русији. После годину дана, 8. маја 1710. године, у њиховом одсуству одржано је суђење у Сплиту. Сви су осуђени на смрт. У пресуди је, између осталог, стајало да ће главни кривци за убиство Бујовића, уколико се ухвате би ти обешени, а пре тога биће им одсечена десна рука. А онима ко их ухвати на млетачкој територији припада три хиљаде, а ван ње четири хиљаде дуката.

М. В.

Када је архитекта рекао да је могао да сагради и лепшу палату, Бујовић га је шчепзао и бацио прено ограде балиона.

ник општине, општински судија, трговац, а уз то и неустрашиви борац против Турака.

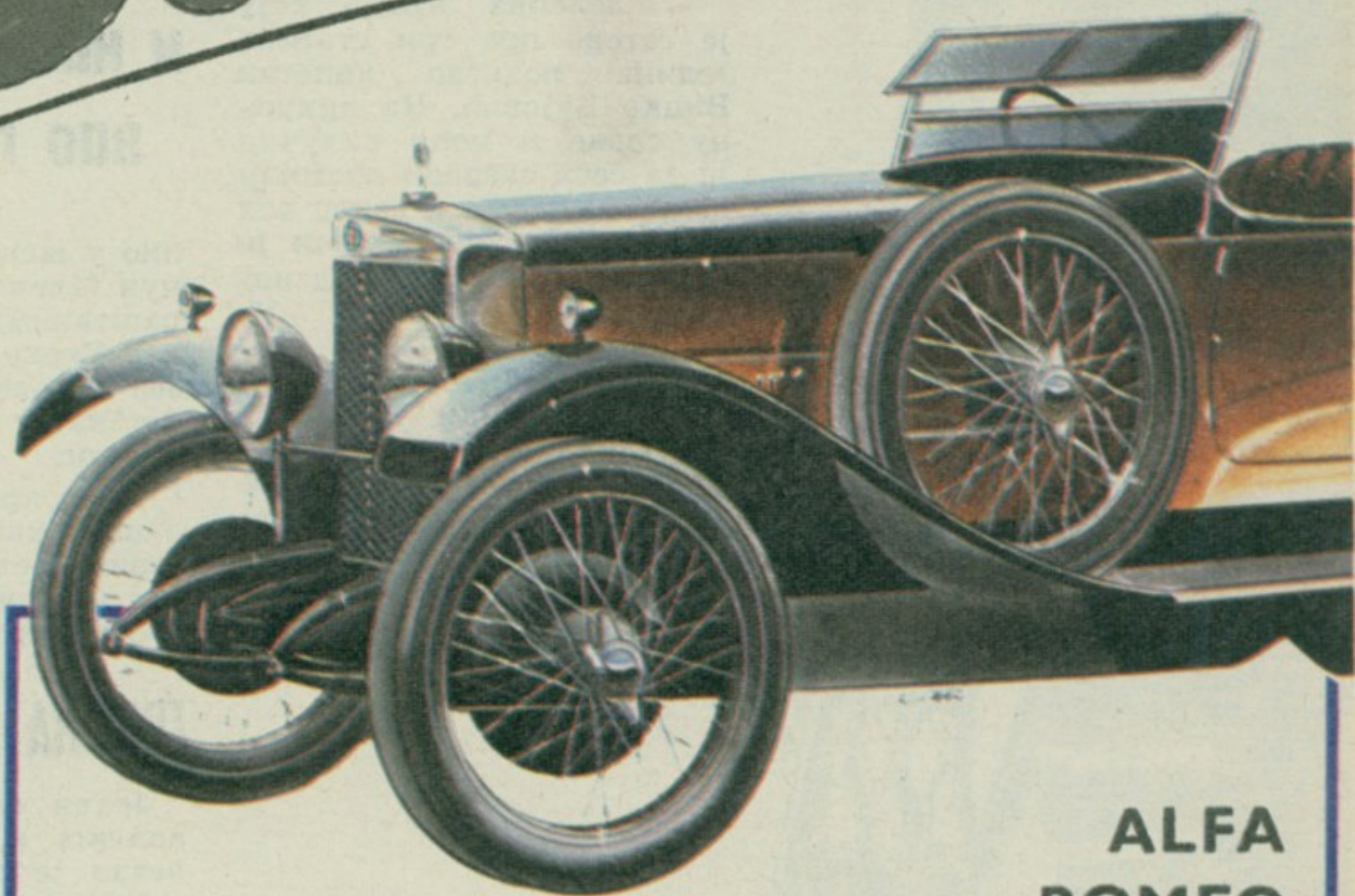
Да би постигао све то, он није, као ни многи људи тог доба, презао ни од суровости ни од насиља. Пераст је у то време био под влашћу Млетачке Републике и Вицко је спремно ступио

Преокрећ је настао када је инжењер Никола Ромео преузео фабрику која се налазила у гујовима. Његово презиме данас носе најчувенији италијански спортистички аутомобили.

Француз Александар Даран, један од пионира аутомобилизма с почетка овог века, отворио је у Милану 1906. године фабрику за монтажу аутомобила. Три године касније, пошто су послови ишли прилично слабо, предузеће су преузели Италијани и дали му име »Anonima Lombarda Fabbrica Automobili«, скраћено: АЛФА. Нова фирма је и даље израђивала возила по лиценци без неког већег успеха, па је зато главни акционар Banca di

Sconto, одлучио 1914. године да цео посао преда инжењеру Николи Ромеу. Његовом заслугом фабрика је постала рентабилна и у знатној захвалности, од 1919. године, уз назив Алфа стоји и његово презиме. Тако је рођен АЛФА РОМЕО, »чистокрвни« италијански спортски аутомобил који је одмах почео да није успехе на аутомобилским тркама. Већ 1923. године прва Алфа побеђује на познатој трци кроз Италију TARGA FLORIO, а почетком тридесетих година Алфа Ромео постиже највеће успехе са својим возилима у тркама ХИЉАДУ МИЉА и у ЛЕМАНУ.

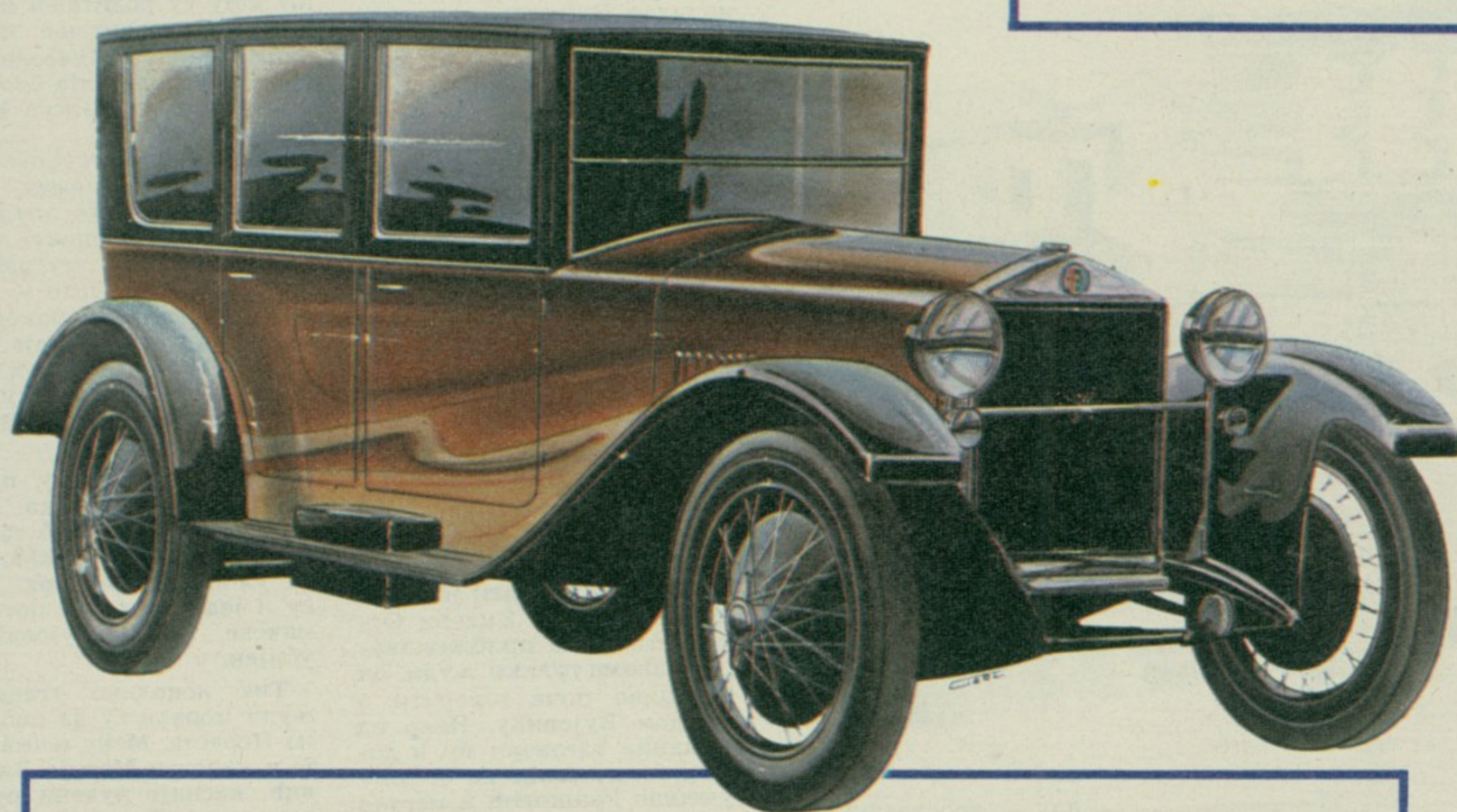

**ALFA
ROMEO**

RL SUPER SPORT 1925.

Овај модел, израђен на основу познате серије спортских аутомобила 6Ц 1750 која није имала компресор, појавио се већ 1929. године да замени застарели тип 6Ц 1500. Возило на слици имало је мотор са компресором који је заузимао прилично мало простора под плаштом, па је зато кабина била прилично пространа и комфорна. До 1932. године укупно је произведено само 159 комада.

МОТОР: 6 цилиндара, проврт 68 x 88 мм, запремина 1752 м³, 80 КС при 4400 О/мин, макс. брзина 135 км/ч.

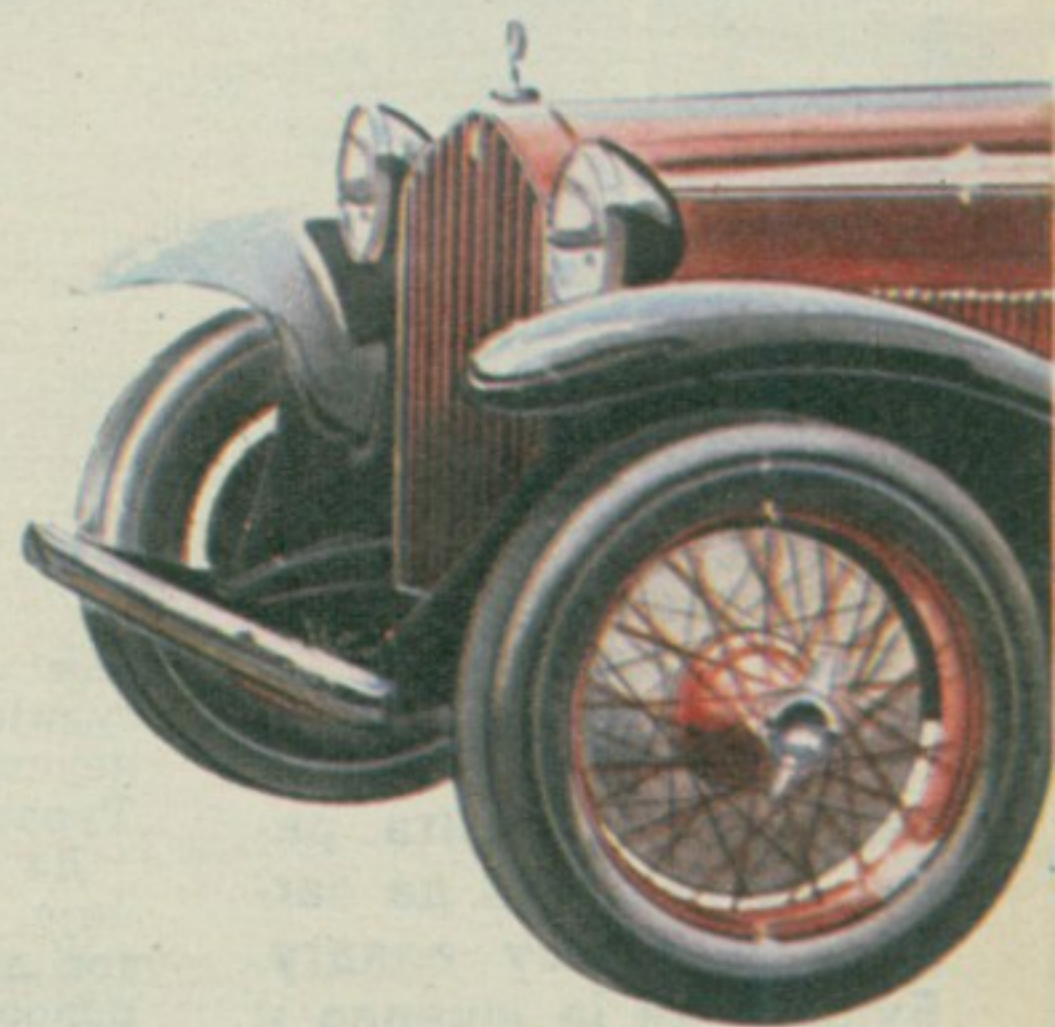
Alfa Romeo 6C 1500 normale 1927.

Први аутомобил из ове серије произведен је већ 1925. године, али је требало да прође још скоро две године да би почела серијска производња. Необична техничка карактеристика модела састојала се у томе што је глава

цилиндра представљала компликовану целину са блоком мотора, па се није могла скидати. Овај тип рађен је у три варијанте: као затворена лимузина (на слици), као кабриолет са шест седишта, и као кабриолет са два седишта. До

1920. године укупно је израђено 862 комада.

МОТОР: 6 цилиндара, проврт 62 x 82 мм, запремина 1487 м³, 44 КС при 4200 обртаја у мин, макс. брзина 110 км/ч.

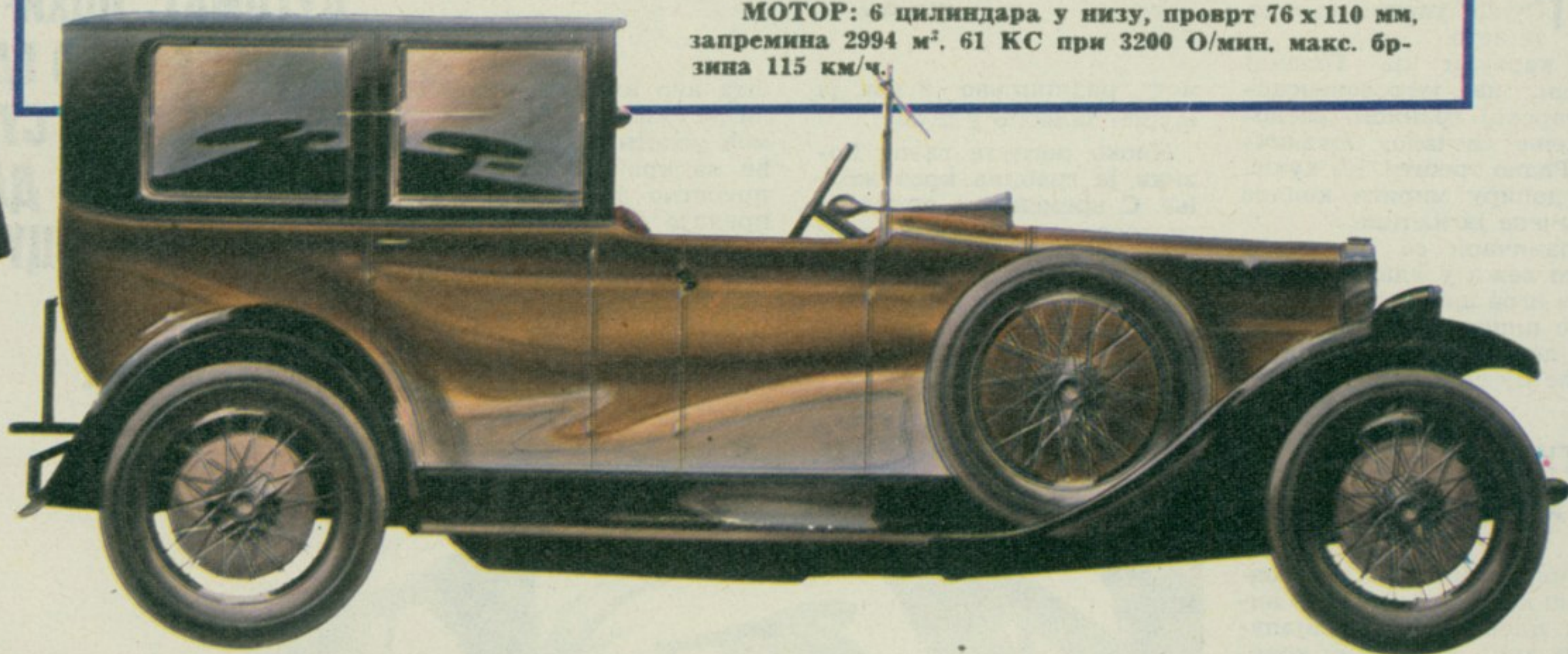
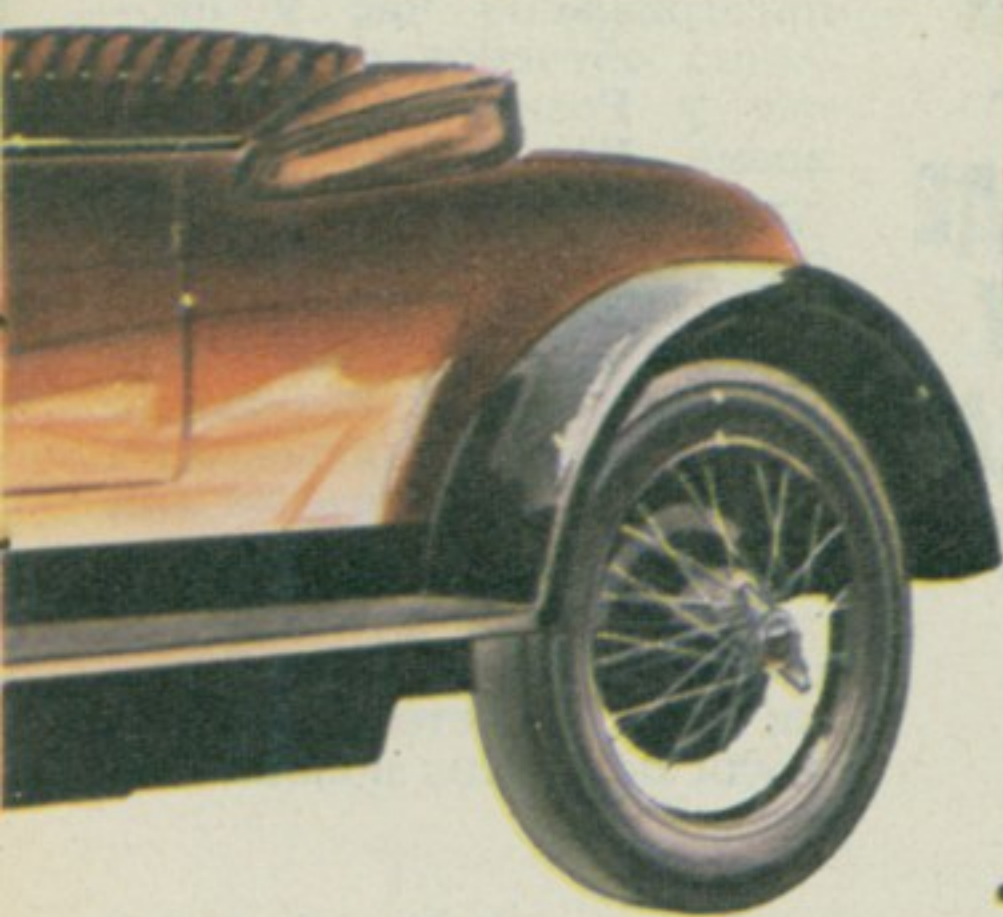

СТАРИ АУТОМОБИЛИ

ALFA ROMEO RLT LIMOUSINE de VILLE 1926.

Велика репрезентативна лимузина са отвореним делом за шофера, заснована на познатој РЛ серији која се појавила 1923. године. Укупно је произведено 387 комада овог модела који је пронео славу фабрике и изван граница Италије.

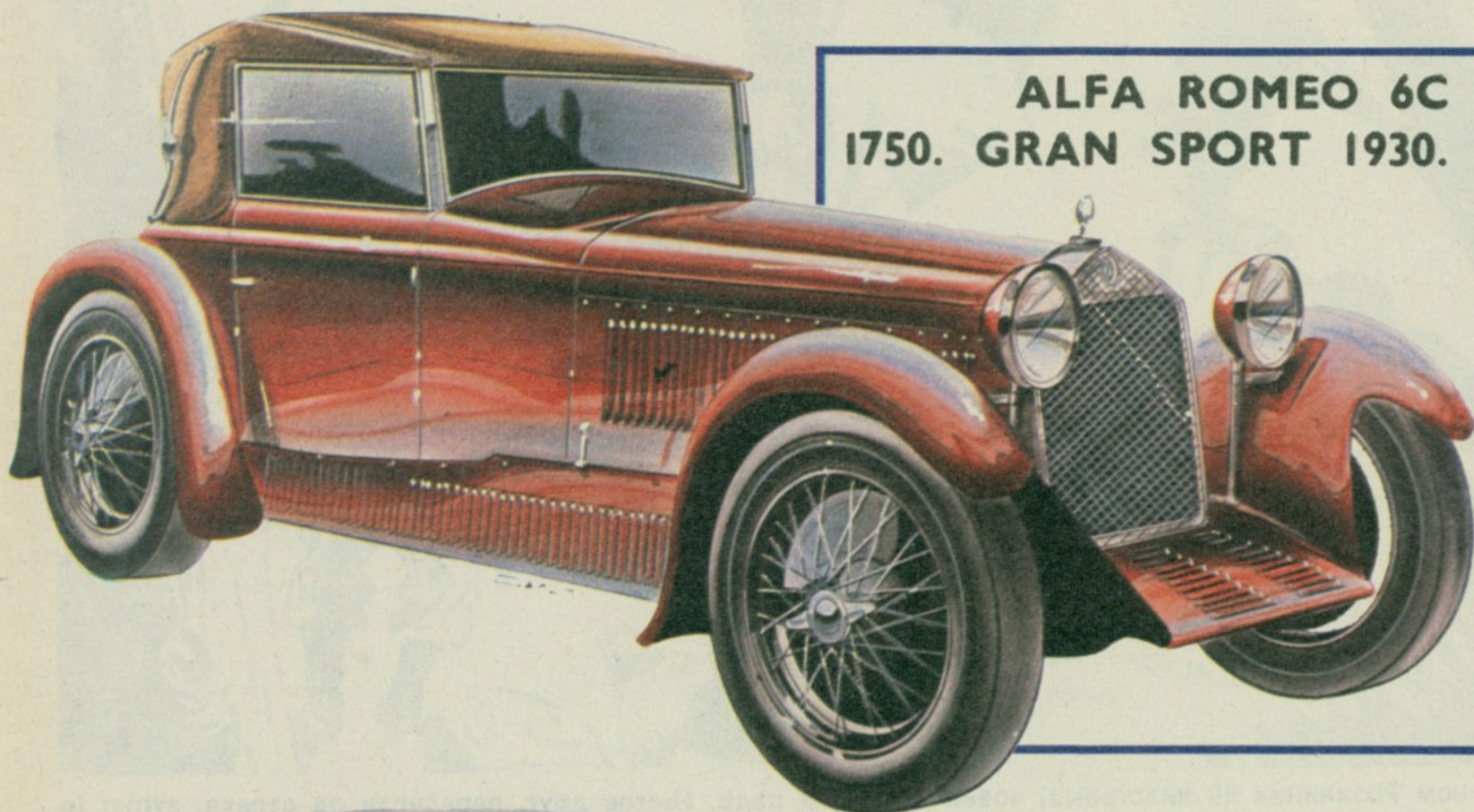
МОТОР: 6 цилиндара у низу, проврт 76 x 110 мм, запремина 2994 м³, 61 КС при 3200 О/мин, макс. брзина 115 км/ч.

ALFA ROMEO 6C 1750. GRAN SPORT 1930.

На аутомобилским тркама овај модел постигао је велике успехе: прва места на 1000 миља 1929. и 1930. године, затим победа на трци 2 x 12 часова у Брукленду 1929. године, као и победа у Белгији на трци 24 часа Спа 1929. и 1930. године. Аутомобил на слици „одевен“ је у једну од многих каросерија — варијанти израђених на основу овог веома популарног спортског модела. Продат је 1974. године у Женеви на аукцији за 110 хиљада швајцарских франака (738.000 динара), а каросерију је за њега израдила швајцарска фабрика каросерија Брише из Женеви.

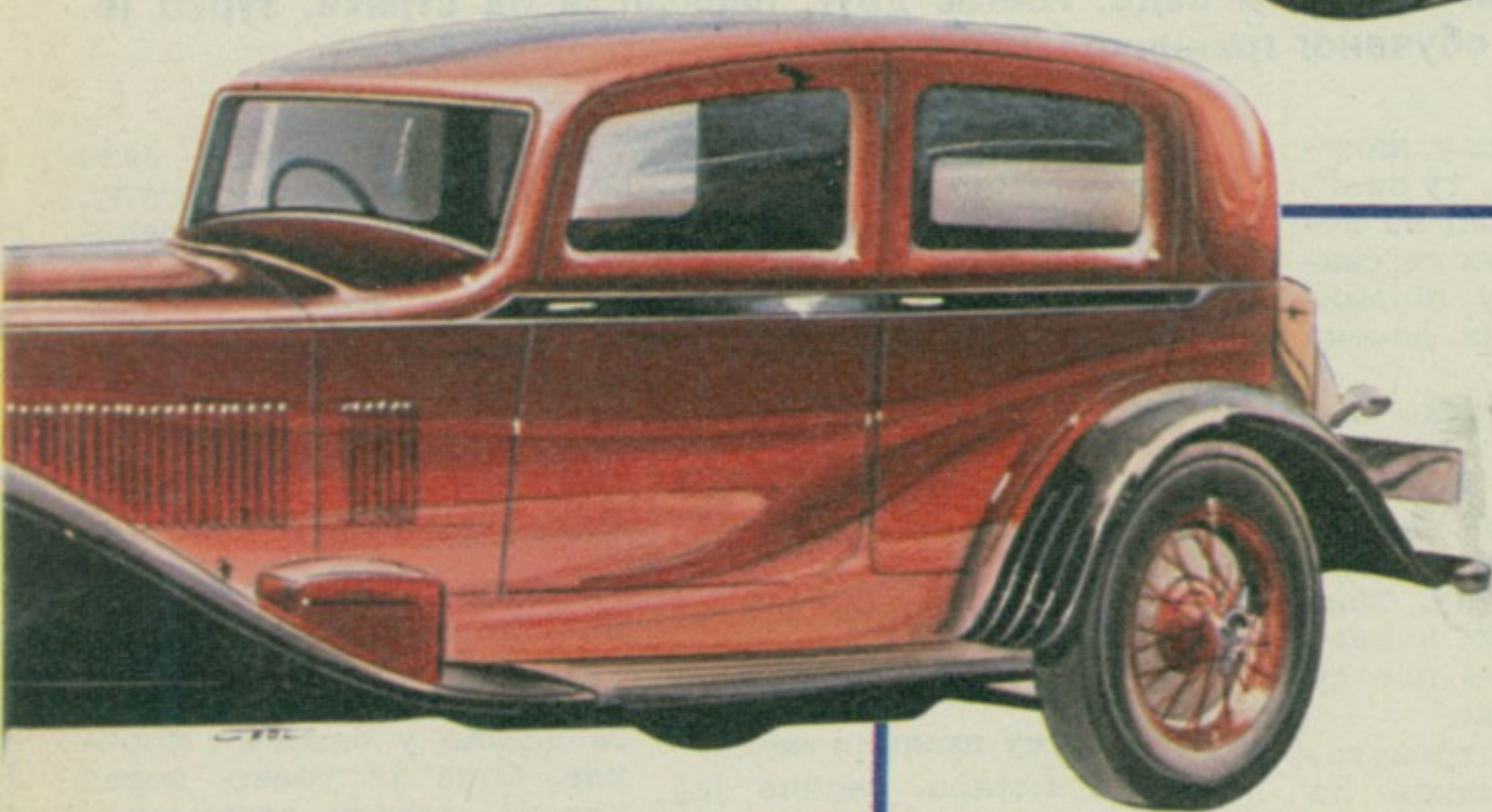
МОТОР: 6 цилиндара, проврт 65 x 88 мм, запремина 1725 м³, 85 КС при 4500 О/мин, макс. брзина 145 км/ч.

ALFA ROMEO 6C GRAN TURIZMO COMPRESSORE 1931.

Овај аутомобил, који је заменио помало застарели модел РЛС, донео је нека значајнија побољшања: мотор је био готово исти као за тркачко возило, каросерија је олакшана (само 1100 килограма) тако да је постигнута брзина од 140 км/ч, а потрошња горива износила је само 16 литара на 100 км. Овај модел био је веома омиљен међу спортским возачима тога времена као и међу познатим личностима друштвеног и јавног живота. На пример, имали су га Ага Кан, тадашњи краљ Сијама, и многи други.

МОТОР: 6 цилиндара у низу, проврт 76 x 110 мм, запремина 2994 м³, 83 КС при 3600 о/мин, максимална брзина 140 км/ч. Потрошња уља 1 л на 100 км.

ТОРТА ЗА ПСА

**РОЗИКА ЈЕ ЈОШ
ЦВИЛЕЛА КАД СЕ
ШУМАДИНАЦ
ВРАТИО НОСЕЋИ
АУТОМАТ. ПОХИ-
ТАЛИ СУ ТАМО ГДЕ
ИХ ОНИ КОЈИ СУ
ТАЈНО ХТЕЛИ ДА
ПРЕЋУ ГРАНИЦУ
НИСУ
ОЧЕКИВАЛИ.**

Први мај 1967. године.
Сунце упекло као да
је лето.

У караули на Големој
Рудзи, на југословенско-
бугарској граници, распо-
ложење свечано, празнич-
но. Радио трешти. Из кухи-
ње допиру мириси колача
и печене јагњетине.

Граничари се одмарају.
Неко лежи у хладу и чита,
неко игра шах, одбојку. По-
неко пише писмо, мајци и-
ли девојци, свеједно, зна
да ће му се обрадовати.

КУВАРЕВА ТАКТИКА

Око четири часа по под-
не из кухиње је изашао ви-
сок, плећат момак, зајапу-
рена лица, са плавим ков-
цама које су несташно из-
виравале испод високе ку-
варске капе. Шумадинац,
како су га војници звали,
пошао је да проспе помоћје.
Док је пролазио двори-
штем, керуша Розика, ми-
љеница граничара, почела
је тихо да цвили.

— Шта је, Розика, што
цвилиш, није те ваљда стр-
шљен ујео? — упитао је
кувар прилазећи јој. Знао
је да она никад не цвили
без потребе. „Вероватно хо-
ће да ми скрене пажњу на
нешто, али на „шта“, раз-
мишљао је док је гладио
сјајну, црну длаку крупне
керуше. „Мора бити да је
приметила да се неко му-
ва овуда“, закључио је и
почео да се осврће не би ли
видео шта је то узнемирило
пса.

Од граничне линије ка-
раулу је делило само неко-
лико стотина метара. И од-
једном, с оне стране лини-
је, међу жбуњем кувар је
угледао две главе. „Неко
хоће да пређе границу“, си-
ну му. Потапцавши Розику
по врату да би је смирио,
устао је и, као да баш ни-
шта није приметио, вратио
се у кухињу. Чим је ушао
унутра, збацио је капу, згра-
био из ходника први ауто-
мат који је угледао и не
мислећи о вечери коју је
требало да заврши изишао
напоље. За тренутак је пре-
мишљао да ли да позове
неког од другова а онда од-
лучио да пође сам са псом.
Зашто да их омета? Нека-
их, нека лепо проведу праз-
ник.

У неколико корака сти-
гао је до Розике која је
још тихо цвилела и греба-
ла предњим шапама по зе-
мљи. Сдвезао ју је и чвр-
сто држећи ремен пошао
на супротну страну од гра-
ничне линије. Био је сигу-
ран да непознати прате сва-
ки његов покрет. „Мало
тактике неће бити наод-

мет“, размишљао је док је
журно залазио у шуму.

Ниско погнуте главе Ро-
зика је пратила кроз жбу-
ње. С времена на време би
застала, високо подигла гла-
ву и пажљиво ослушкива-
ла. А онда би поново шмуг-
нула у грмље Вукући за со-
бом куvara који ју је јед-
ва сустизао. Тек кад су ду-
бље зашли у шуму и кад

шта ако их има више? Да
ли ће само уз Розикину по-
моћ успети да с њима иза-
ђе на крај? А кад се још
присетио да су људи који
прелазе илегално границу
обично добро наоружани и
спремни на све, претрнуо
је. Али, повратка није би-
ло. Шта је, ту је!

И док је тако размишљао,
Розика је одједном стала а

Под тежином Розиних 90 килограма, човек посрте и паде. Његов друг, паралисан од страха, зурно је
час у необично обученог граничара, час у пса.

је био сасвим сигуран да
га непознати не виде, ку-
вар је одлучио да скрене
ка граничној линији.

ДВОЈИЦА С ТОРБАМА

Пазећи да не стане на
неку границу и сломи је
и тако ода своје присуство,
журио је за Розиком. Вук-
ла га је у правцу оближње
Цветковске долине. „Хоћемо
ли их пренаћи“, питао се
Шумадинац док је кеце-
љом, коју је у журби забо-
радио да скине, брисао зној
са чела. Почео је и да се
каје што је пошао сам. Је-
сте да је међу жбуњем при-
метио само две главе, али

онда легла на земљу начу-
љивши уши. „Аха, ту смо!“,
помисли Шумадинац па ле-
же и сн. Непознати се сва-
ки тренутка могу појави-
ти. Морао је да их дочека
спреман.

У шуми је било тихо. Ни-
је се чуло ништа осим Ро-
зикиног дахтња. Кувар је
пријатељски помиловао по
глави а она му у знак зах-
валности лизну руку. Зби-
јени једно уз друго, напетч
као струне човек и пас су
пажљиво осматрали.

После неколико тренута-
ка Розика поче тихо да
цвили и гура га њушком.
Сигурно је сметио да су
људи у непосредној близи-
ни. И зајста, кувар угледа
између стабала двојицу не-
познатих који су носили
тешке путне торбе.

Повијени, крчећи слобод-
ном руком пролаз кроз гу-
сто грање, непознати су, не
слутећи да су откривени,
ишли право према кувару
и Розики. „Пустићу их да
ми се сасвим приближе“,
одлучио је Шумадинац сте-
жући кундак аутомата да
су му прсти побелели.

РУКЕ УВИС!

Кад су му пришли на са-
мо 5—6 метара, окочио је
иза грма с аутоматом на
готовој и грмљу:

— Стој! Руке увис!

Људи стадоше као ска-
мењени а онда испустише
торбе. Нису се усуђивали

да начине ни најмањи по-
крет. А онда, један од њих,
очигледно храбрији, нададе
се у трк.

— Држи, побеже! — дрек-
ну кувар и Розика, која
као да је само то чекала,
стушти се за бегунцем и
већ следећег тренутка се
нађе на његовим леђима.
Под тежином њених 90 ки-
лограма, човек посрте и па-
де. Држећи га зубима за
врат, Розика му није доз-
вољавала да се помакне.

Други прелазник, пара-
лисан од страха, зурно је
престрављено час у нео-
бично обученог граничара,
час у Розику. Не губећи
време, Шумадинац му је
брзо гризлао и вешто га
претресао. Срећом, човек
није био наоружан. Одах-
нувши с олакшањем, Шу-
мадинац нареди Розики да
пусти свог „заробљеника“.

— Хајде, крећите! — вик-
ну.

Без речи, бацајући упла-
шене погледе према Рози-
ки која је претећи режала,
људи послушно пођоше на-
пред.

Пола часа касније мала
група стигла је у караулу.
Дочекали су је запрепа-
шени погледи војника и
старешина. Тек тада је сви-
ма било јасно где је изне-
нада нестао кувар и зашто
је изгасило празнично пе-
чење. Али, нико се није
због тога наљутио на хра-
брог куvara.

Розика која ни тог дана
дск су се други одмарали
није забрала да будно
прати и ослушкује све што
се догађа у близини кара-
уле, била је увече, поред
куvara, главни слављеник.
Не само што су је пустили
у трпезарију и дали јој јаг-
њећу главу коју је она у
сласт појела, већ је добила
и велико парче торта!

О. Вукадиновић

СПОРТСКА КВИЗИЈАДА

ПРАВО У ЦЕНТАР

Онак су заштићени спортисти за време једне игре популарне у САД. Знате ли како се зове та игра?

Два члана садашње Прве фудбалске лиге раније су се такмичила у Трећој и Другој лиги. Којат?

Који је наш во-
зач двоструки пр-
вак у спидвеју за
1975. годину?

Како се у свету
назива погодак стре-
лом у сам центар
мете?

Знате ли ко је светски ре-
кордер и вишеструки олимпи-
јски, светски и европски првак
у леђном пливању?

ОДГОВОРИ

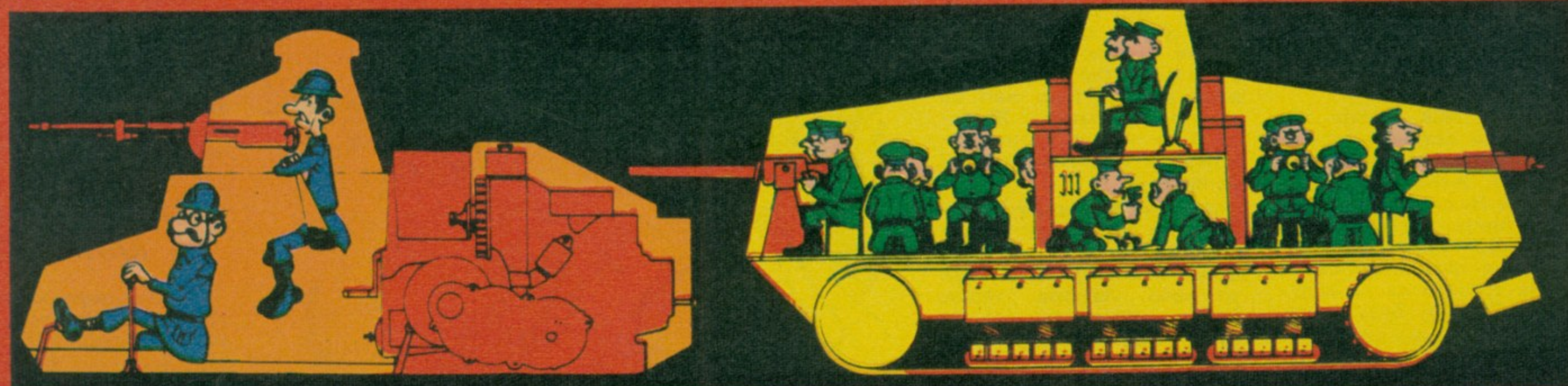
1. Она игра зове се амерички фудбал и сличнија је партији нето европском фудбалу. 2) То су Велж из Мостара и Борач из Бањалуке. 3) Штефан Кекец из Марибора је наш двоструки првак у спидвеју у појединачној конкуренцији а са Мариборчанином Леоном Шлантером и у трипарова. 4) Погодак стрелом у сам центар мете назива се „златни погодак“. 5) Роланд Матес, пливач из ДР Немачке, светски је рекордер и вишеструки олимпијски, светски и европски првак у леђном пливању.

Слобода се брани и оружјем... 34

Безбројни покушаји да се изграде борна кола најзад су уродили плодом. Крајем 1915. два британска инжењера конструисала су оклопно возило на гусеницама које су назвали Мали Вили (Little Willie). Возило се могло окретати око себе и прелазити ровове широке 1.25 м. Како

је возило имало недостатака двојица инжењера већ следеће, 1916. године, праве ново оклопно возило. Тешко 28 тона, возило је добило тајно име тенк (tank, цистерна) а званично Марк I.

Тенк је углавном испуњавао захтеве па се прешло на серијску производњу два различито наоружана модела: „мушки“ са 2 топа и 4 митраљеза и „женски“ са 8 митраљеза. Мали простор за смештај посаде одузел је био велики проблем за конструкторе тенкова. На цртежу ле-

во види се унутрашњост француског малог тенка „рено“ конструисаног почетком 1918. са два члана посаде. Међутим, рекорд у највећем броју посаде — 18 — постигао је немачки тенк „елфриде“.

Не тако, малеца! Ако не слушаш моје савете, никад нећеш заиграти ни на школској приредби а камоли у позоришту! — љутило је говорила стара глумица црнокој девојци. — Кад изговарах тужан текст, не смеш да имаш тај сјај у очима. Опусто мало лице, подигни обрве! Па, заплачи се побогу!

Девојка је незаинтересовано слушала савете своје професорке, час гледала у под, час у плафон и нешто мрмљала себи у брду.

— Хајде, живни мало! — жена је полако губила стрпљење. — Замисли да си сад заљубљена... он има плаве очи...

— Не волим такве — девојка је одмахнула руком.

— Ма, замисли само. Глумица мора стално да се пресвоявава... и он клечи пред тобом, моли те да му постанеш жена...

— Ух, нема другог посла. Уосталом, никад се нећу удати!

— Знаш шта, дете! — театрално је позвала глумица. — Иди кади кући и реци мајци да те више не шаље код мене. Непослушна си а у овом послу мора да постоји дисциплина. Сем тога, немаш ни талента. Никад од тебе неће постати глумица!

— Е, баш хоће! Сигурно, кажем вам. Одох ја! — исто тако љутило и уверено је повикала девојка, направила кникс пред старом глумицом и из све снаге залупила врата кад је излазила.

ДИМА ИМА ГЛАВНУ РЕЧ

Та хировита и тврдоглава девојка била је Сара Бернар. Десетак година касније она ће постати најпознатија француска позоришна глумица, чија је слава још за њеног живота превазишла популарност свих осталих глумаца пре и после ње.

Њен таленат за плуму откриле су часне сестре док је била у манастиру где се школовала. Једном, на приредби коју је организовао девојачки пансионат у част надбискупа који је дошао у посету самостану, Сара је без икаквих припрема прихватила улогу арханђела и тако заменила другарицу која због треме није могла рећ да проговори.

Крајем 1859. године, када је као петнаестогодишња девојка изашла из самостана, њена мајка, по реклом Немца, која је имала пријатеље у високим париским круговима, сазнала је породични сазет. Ту је требало да се одлучи о Сариној будућности.

Тромо вукући ноге, на карадно обучена и намерно рашчупана Сара је ушла у собу. Спустила се у једну фстелу, ружичасто намрштила лице и незаинтересовано посматрала те људе, међу којима је био и чувени писац Александар

Чувена француска глумица Сара Бернар

Дима. Није одговарала на постављена питања, нервозно је тресла ногом и грицкала врх марамице коју је држала у рци. Њено мишљење је било да треба да се врати у самостан и тамо се замонаши. И док је једна тетка предлагала да је дају на занат код неке кројачице, а други рођак, пак, да се уда, Дима ју је криво посматрао. А онда је предложио њеној мајци да јој дозволи да учи глуму. Она је одмах прихватила његово мишљење али је девојка, дурећи се, одбила тај предлог и љутило изашла из собе.

Неколико дана касније Дима је одвео девојку у позориште. Засејена сјајем рефлектора, блисталим декором и костимима Сара је пристала да код једне старе глумице која је имала мало разумевања за њену тврдоглавост узима часове глуме.

БИЛА ЈЕ ТАКО РУЖНА

Ускоро је примљена на конзерваторијум где је стекла много нових пријатеља.

Пошто је имала мали депарац пензије је ишла до конзерваторијума. На десетак метара од те зграде, иза једног ћошка, често је заустављала фијакер, седала на задње седиште, удобно се заклањивала и почињала да листа неку књигу. Баш као да тако путује сатима. Желела је да задиви своје пријатељице и остави утисак на њих.

На дан завршног испита, који је иначе био и пријемни испит за „Француску комедију“, код Саре је рано изјутра дошао фризер. Напратио јој је пунђу али она није била задовољна својим изгледом. Почела је да плаче од беса и са сузама у очима стигла је на такмичење. И док је чекала да на њу дође ред, покварила је пунђу, распустила косу и покушала сама да се оче-

УПРЕГ ОБОЖАВА

пља. И управо када је била у пола посла, позвали су је да изађе на сцену.

Изашла је на позорницу сва чупава и црвена од плача. Људи из жирија запањено су је посматрали... Али захваљујући свом таленту освојила је другу награду и одмах је примљена у „Француску комедију“.

ОДУШЕВЉЕНИ СТУДЕНТИ

Ту се није дуго задржала. Иако су сви хвалили плуму и дивили се њеном изражајном лицу, ипак нису могли да јој опросте њену невероватну хировитост.

Тако је једног дана у част славног француског комедиографа Молијера приређена велика прослава у позоришту. И док су глумци пролазили поред његове бисте, Сара је случајно стала на руб дугачке хаљине познате глумице, првакиње тог позоришта. Ова је то схватила као тешку увреду, бесно се окренула према Сари и грубо је одгурнула. Али, ни она није хтела да јој остане дужна. С најгорим псовкама на уснама насрнула је на глумицу, „обавештавајући“ је уз пут о њеној коси која подсећа на гнездо, о носу који би лепше пристајао слону и великим ушима којима стално праги промају.

Избио је скандал. Дирек-

тор позоришта одмах је захтевао да се Сара јавно извини. Превише поносна, она је то одбила.

Већ сутрадан била је отпуштена.

После тога једва су је примили у „Одеон“. Играјући у једном Диккином комаду измањила је гледаоцима сузе а на крају представе позорица је била засута љубичицама.

„Све што сам о њој чуо, све приче о њеној слави и самовољи нису ништа према оном што сам сопственим очима видео“, записао је о Сари познати песник Едмон Ростан. „Кочије се заустављају пред улазом у позориште. Једна млада жена излази из њих, пење се уз степенице и седе у ложу. Ваца немарно у страну торбицу у којој има свега и свачега и шешир окићен птичијим перјем. Затим силази на полумрачну сцену. Својим долазком успева да разбуди све глумце који ишчекују пробу дремају у полутама.“

Она шета лево-десно, оживљава све што дотакне, режира, одређује држање и интонацију, захтева да се неки делови понове, цепти од беса, смеши се, пије чај и сама почиње да глуми...

Код ње је све било, пишу у то време позоришни знаци, театар и театралност: понашање, гестови, друштвене везе, наступања и изласци. Била је мајстор глумачке технике и дикције. А својим претеривањем знала је да подигне урагав усхићења.

После једне представе у „Одеону“ одушевљени париски студенти испрегли су коње из њених кочија како би их сами вукли. Од тог дана она се на тај начин искључиво возила, сваки пут када би дошла у неки нови град.

ШАМПАЊАЦ ЗА АЛИГАТОРА

У приватном животу Сара Бернар је била веома ексцентрична. Пошто је њен апартмен у Улици Обер опустошио пожар, а атеље који је имала у Римској улици није више одговарао њеном мондонском животу и слави, глумица је 1875. године купила један велики плац на

У позоришту је избио скандал — због хаљине коју је хировита глумица случајно нагазила.

ПУТИ ДОЦИ

— Иди сада купи и реци мајци да те више не шаље код мене. Непослушна си... а немаш ни талента — Љутица је говорила стара глумица црноосој девојци. Увређена, она се тада зарекла да ће успети.

живот. Поново одлази у Америку а потом и у Енглеску. Тамо је постигла такав успех да је више од 20.000 гледалаца чекало у реду после представе да би јој били представљени.

У седамдесет и седмој години живота прихватила је улогу у једном филму Саше Гитрија који је требало да се сниме у њеном атељеу. Али, исцрпљена тим напорним радом убрзо је пала у постељу. Њено здравље нагло се погоршавало. А за све то време томила обожаваоца даноноћно је стајала испод њених прозора. Људи су очекивали вести о њеном оздрављењу.

Дон је Велина Сара путовала у расношно уређеном вагону апартамну, кондунтери и путници, да је не би узнемиравали, морали су да прелазе преко крова.

углу Улице Вилије и Фортини. Архитекта Феликс Есколије саградио је на њему здање у стилу двораца са Лоаре. Али, Сара је сматрала да је та кућа тесна, па је одмах купила суседну палату и између две зграде пробила зидове. Само тај део који је Сара с посебном пажњом опремила данас је остао. Главна зграда — дворак порушена је пре тридесетак година а намештај из ње продат за баснословне суме.

Свој стан Сара је раскошно опремила. У њему је гајила и многе животиње. Али, уместо паса и мацака она је имала једног мајмуна који се одазивао на име Дарвин, папагаја који се звао Визибусу, једног камелесна, пуму...

После повратка са неке турнеје набавила је бебу-алигатора коју је назвала Али-Гага. На жалост, младунче је брзо уинуло. Не зато што му није одговарала клима или храна већ што је Сара имала обичај да са Али-Гагом пије шампањак...

ЗАБРАЊЕН ПРОЛАЗ!

Из дана у дан Сара је постајала све познатија. За њу су се оптимале нај-

познатије светске позоришне куће.

Дванаест година пошто су је отпустили из „Француске комедије“, директор тог позоришта поново ју је позвао да се врати. Али, све улоге које је Сара прижељкивала већ су биле додељене тада веома познатој глумици Софији Круазе. Најзад су ипак заиграле у истом комаду. Сара је пожњела успех и задовољила наклоност публике. Затим јој је додељена улога „Федре“ којом је код гледалаца побудила дивљење какво до тада ниједна глумица није изазвала.

Потом добија позив из Америке. Стигавши тамо, путује вагоном-апартамном уређеним према њеним прохтевима. Сем тога наређује кондуктерима и осталим путницима да је не узнемиравају и даје им ко зна колике напојнице да би специјалним мостом, направљеним за ту прилику, прелазили преко њеног вагона.

Када се вратила са седмочесне турнеје по Америци, поново је задобила париску публику рецити-

јући Марселезу на десет годишњице француске револуције. Појавила се на позорници обучена у бело и са тробојком у руци. За то време цело гледалиште било је на ногама. Понети жаром којим је та енергична жена рецитовала стихове, присутни су у глас за њом узнекивали Марселезу.

После тога „велика Сара“, како су је сви звали, поново одлази на турнеју, овог пута по Латинској Америци. После једне представе, јако уморна, несрећно је пала и тешко повредила колено. Ускоро је добила гангрену и лекари су морали да јој ампутирају ногу!

Иако исцрпљена операцијом и мада је давно ушла у осму деценију живо-

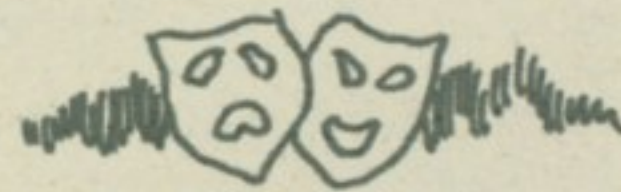
та, смогла је снаге да са неке врсте носила рецитије за француске војнике. Њена енергија као да је била неисцрпна а њено одушевљење није временом јењавало. Зато је ускоро одликована и орденом Летије части.

УЗАЛУДНО ИШЧЕКИВАЊЕ

Сара је била веома богата али је много трошила тако да је у старости остала без средстава за

Ујутро, 23. марта 1923. године лекар је отворио прозор и тужним гласом саспирио окупљеним људима:

— Нема више наше Велике Саре!

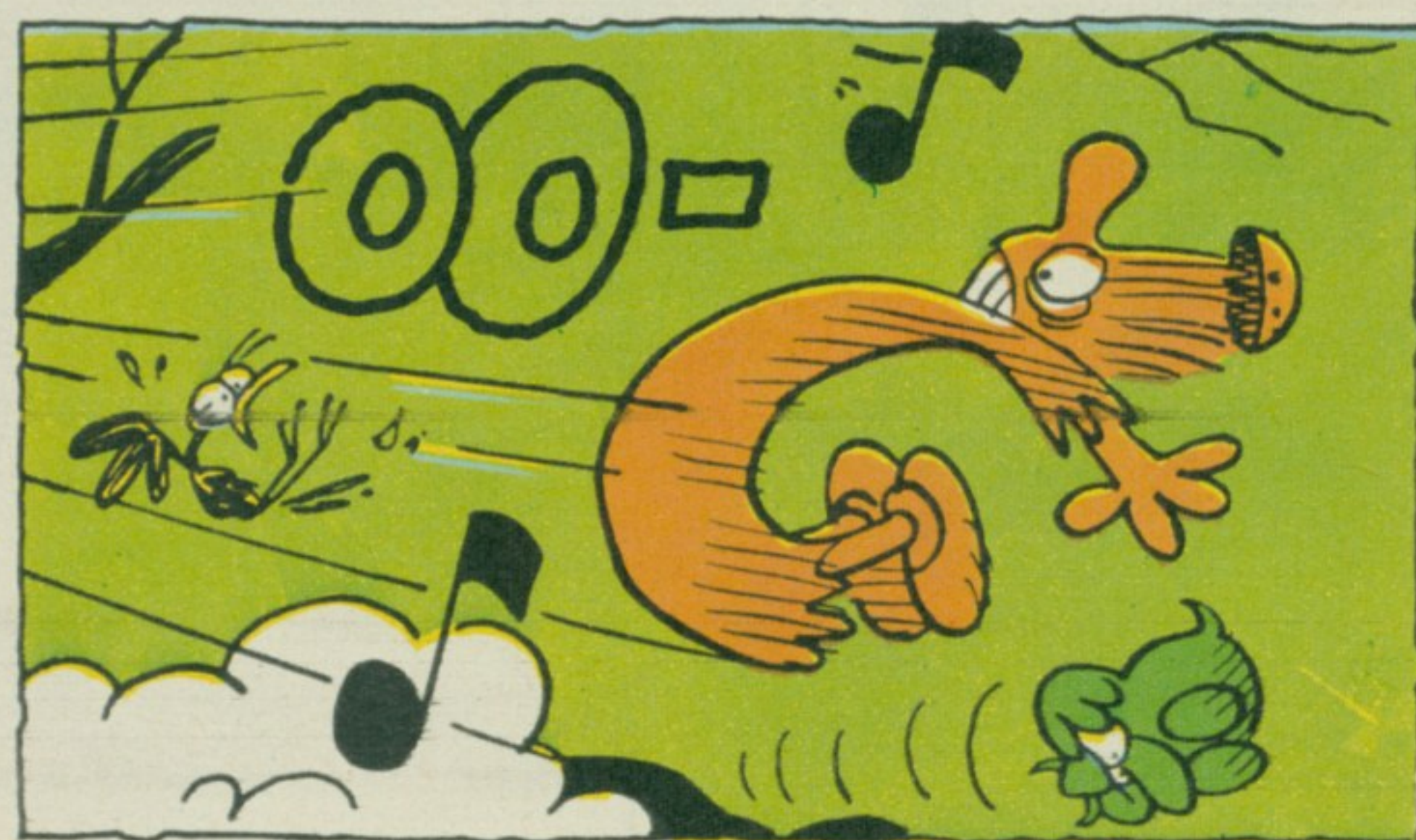
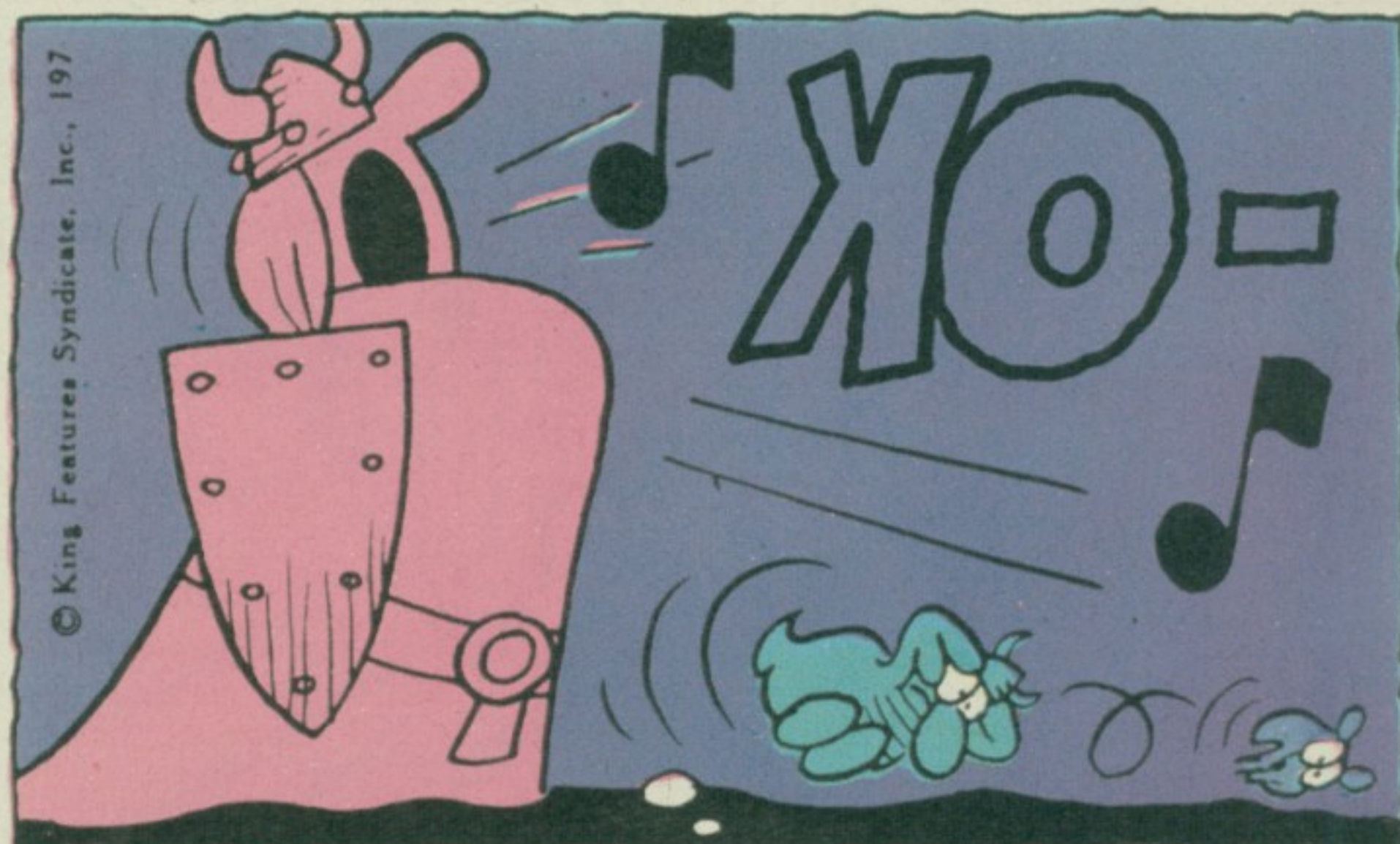
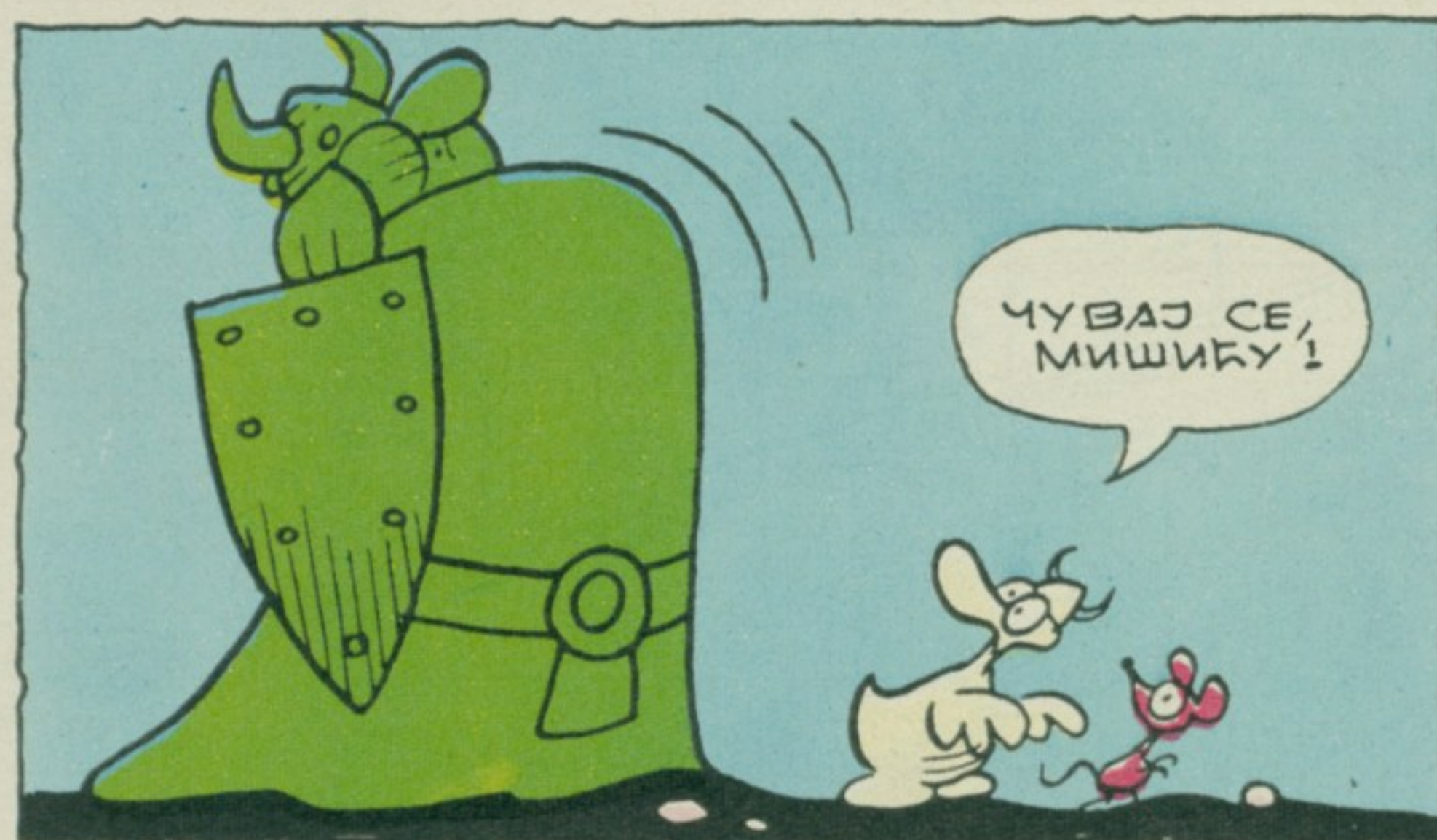
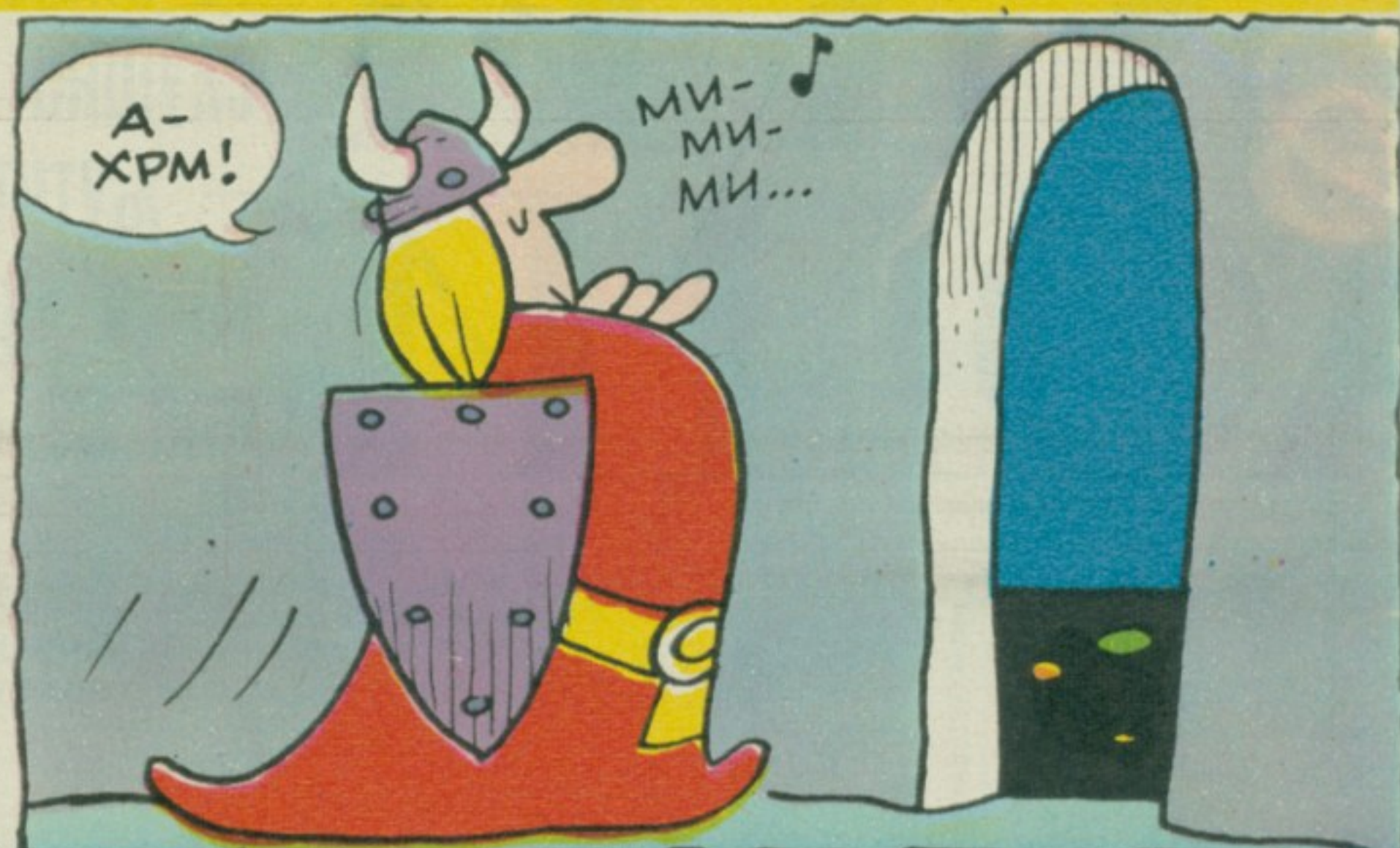
Иако је прошло више од педесет година од смрти Саре Бернар, она је још увек симбол енергије, инвентивности и слободе духа а њена слава ни до данас није потамнела.

Б. Ј.

Dik
BROWNE

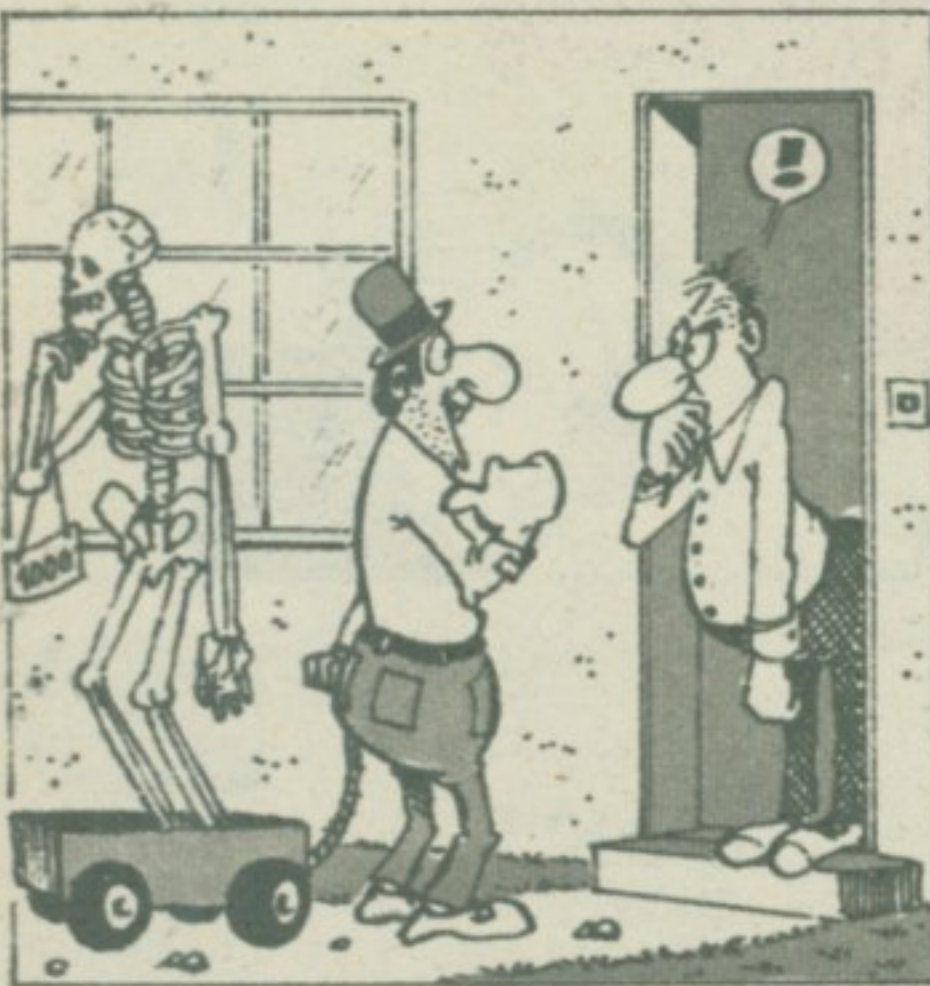
ХОТАР

СТРАШНИ

ШТА СВЕ ЉУДИ СКУПЉАЈУ

Није никакво чудо ако неко скупља марке, стари новац, значке, разгледнице, салвете, на пример, омоте од чоколаде, кутије шибца — обично за неку напрату коју додељује произвођач. Мало је чудније ако неко има хоби да за своју колекцију „аред-

них“ предмета набавља дугмиће с одела познатих личности, или на све стране тражи Наполеонов лични вадичеп, лобању Луја XVII, иглу којом је везла Марија Стјуарт, власулу и бурмутицу Марије Антоанете...

ОД ДУГМЕТА ДО МУЗЕЈА КУЋА

А вешти трговци у стању су да пронађу и шест „ауθενичних“ лобања несрећног Луја XVII или седамдесет личних вадичепова славног француског цара да би „испунили“ неутољиву жељу богатих људи да имају оно што други не могу имати. Због овога „само-ја-имам“ у стању су да обиђу целу земљу и дају читаво богатство да би добили, на пример, последње дугме с капута који је војвода Велингтон носио у бици код Ватерлоа. Обично га и „нађу“, мада такво дугме сигурно не постоји.

У Енглеској се брижљиво чувају разни предмети који су припадали чувеним личностима или криминалцима. И све се излаже у музејима, црквама или кућама у којима су живеле те личности.

одолела искушењу да сачува „успмену“ на своју „клијентелу“. У Црном музеју Шкотланд Јарда чувају се на пример, виолине музички обдареног криминалца из викторијанског доба Чарлса Писа, за-

У Енглеској је поред разноврсних музеја отворен и Мађионичарски музеј у којем су изложени реквизити и програми многих чувених мађионичара. Ту се може видети разноврсни пут мађионичар-

тим опрема за јахање убице-салисте Невила Хита. На видном месту налази се када у којој је извесни Џорџ Јозеф Смит удавио своје три жене. А на зидовима висе ужад којима су обешене злогласне убице.

И у Нортамберленду чува се једно уже. Само, његова „историја“ је много светлија него свих у Шкотланд Јарду. Кхерка једног светио-ничара, Грејс Дарлинг, тим уже-том спасла је животе деветоро бродоломника 1838. године.

ства, реквизити из „златног доба“, које је владало у прошлом веку. Заступљено је и „доба професора“, када је велика жеља сваког мађионичара била да постане „професор укизерзитета Хокус Покус“. Плакати и програми многих мађионичара привлаче пажњу посетилаца. На једном плакату из 1818. године каже се како ће неки Инглиз изићи на позорницу са два тек снесена јајета и да ће из једног извадити бебу, а из другог туце дечјих повоја.

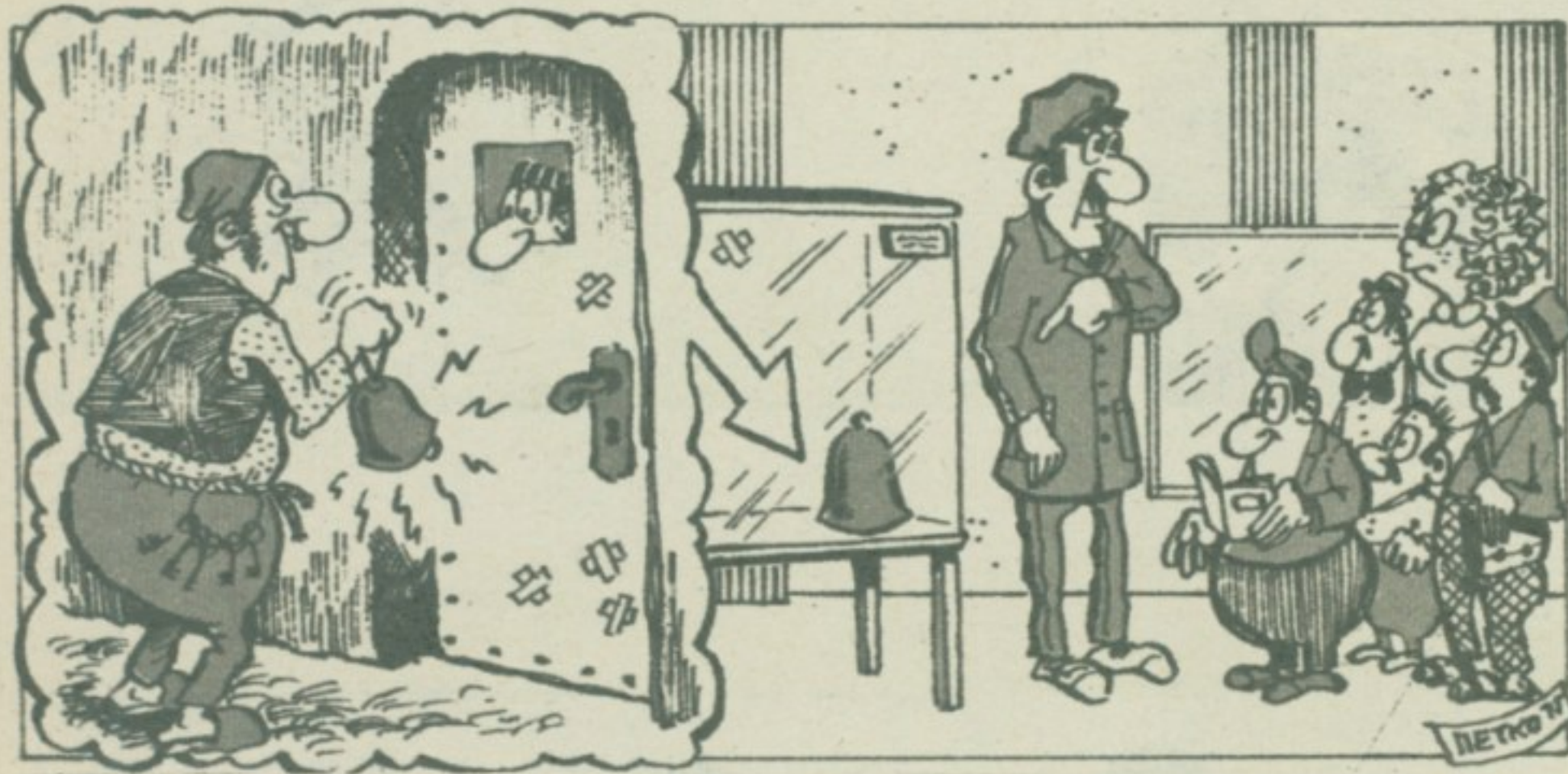
НАПОЛЕОНОВ КОЊ У ВИТРИНИ

У једној цркви у Лондону посетиоци обично не обраћају пажњу на једно златно изложено у витрини. Оно се ту налази да подсети на она времена када је његов звук уносио страву у срце сваког енглеског злочинца. Наиме, уочи погубљења којег осуђеника у затвору Њугејт, пред вратима његове ћелије одјекнуо би звук овог звонца, а затим глас ноћног чувара: „Ти што лежиш у овој ћелији, буди спреман! Сутра ћеш умрети!“

У кући војводе Велингтона чувају се чаше које су Наполеону искључиво служиле да из њих попије воду кад је узимао пилулу. А у витрини с лековима налазе

костур Наполеоновог коња Маренга.

Данас је „у моди“ да људи у својим кућама чувају разноврсне скелете. Сигурно се ниједан такав колекционар не би изненадио ако би неко објавио да поседује скелет оног коња за кога је Ричард III нудио цело краљевство. Осим костура кућних љубимаца познатих личности, потражња је и за скелетима славних људи. Страсни колекционари дописују се међу собом и није ништа необично да један понуди кинеску вазу, стару и две хиљаде година, уз доплату за костур Клеопатрине свете мачке.

се пилуле за боље варење које је Велингтон узимао пре почетка битке код Ватерлоа.

У збирци војводе од Пембрука нашла се Наполеонска торба за пошту а ту се може видети и прамени кесе краљице Елизабете I. Мало је вероватно да је то онај прамени јер је ова краљица била истога ћелава.

У Краљевској школи за хирурге данас се више не може видети Наполеонско слично црево. Оно је укинато у другом светском рату, али зато у Народној војном музеју у Челзију с поносом показују

ПРОФЕСОРИ ПРЕПАНДУСА

Краљевска одећа је најчешће у многим збиркама у Енглеској. Одећа Чарлса II изложена је на једној воштаној фигури у Вестминстерској опатији, склоп Џејмса II смештен је у Кентербериској катедрали. Рукавице Елизабете I чувају се у једном музеју у Оксфорду, а њене чаргапе у Хертфордшајру. Па ни енглеска полиција није

ИЗ СМЕЋА У КАТАЛОГ

Ни друге земље нису заостале за Енглеском.

Општински оци у белгијском граду Гану одлучили су пре двадесетак година да отворе музеј нарочите врсте — Музеј сметлишта. Ту су изложили све оно што је за неколико месеци нађено у кантама за смеће, а што се могло сачувати. И, веровали или не, било је ту и предмета који су имали велику вредност: кинеска ваза, античке статуе, фотографски апарати, ковани новац разних земаља, ретке старе књиге. Сваки град од неколико десетина хиљада становника, тврдили су у општинској управи, могао би да направи такав музеј и то захваљујући домаћинама, јер их свуда има лакомислених и непажљивих.

Идеја да се од куће начини музејска збирка може изгледати мало чудна. Али, на такву идеју дошао је још крајем прошлог века норвешки зубар Андрес Сандвиг и одмах приступио остварењу своје замисли.

Он је откупљивао разне фарме са зградама старе конструкције, желео је да од пропадања сачува прастаре норвешке сеоске зграде, ветрењаче, школске зграде и цркве.

Музеј под ведрим небом отворен је 1904. године. Пред посетиоцима су се указале фарме из 15. и 16. века, зграде без прозора и димњака, само с отвором на крову, прастаре ветрењаче.

Међутим, за разлику од других колекционарских збирки, села-му-

зеји су и те како значајни и корисни јер у њима је сачувана столетна традиција и култура јед-

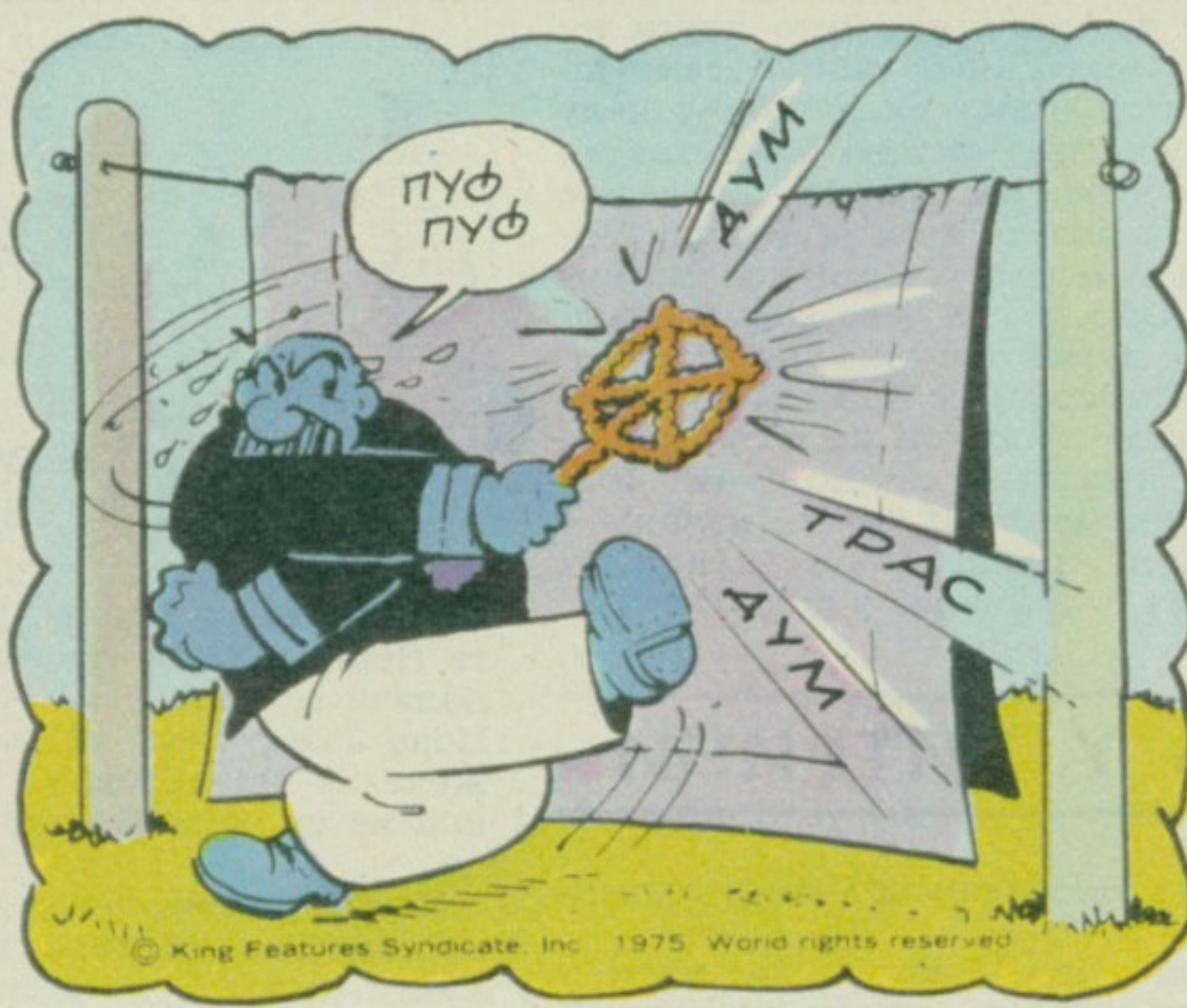
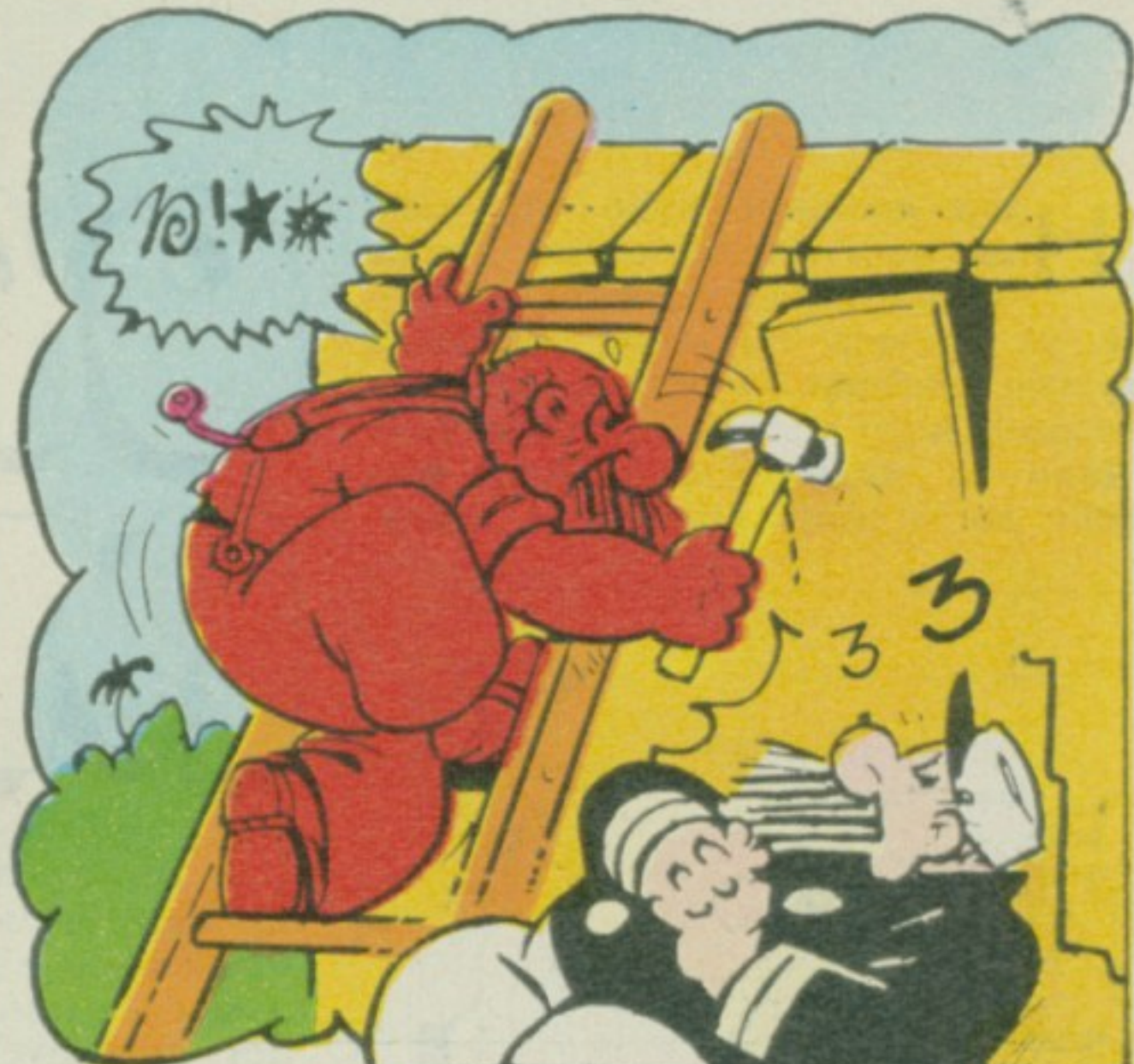
ног народа. И друге земље Скандинавије пошле су за овим примером.

Све ово је само мали део онога шта се све скупља у свету. Може бити да и код нас постоје људи који скупљају буздоване са најдужих свадби у историји, златне колајне, које су носили наши средњовековни јунаци, делове одеће Вука Бранковића, који су можда проштепани на шиваћој машини...

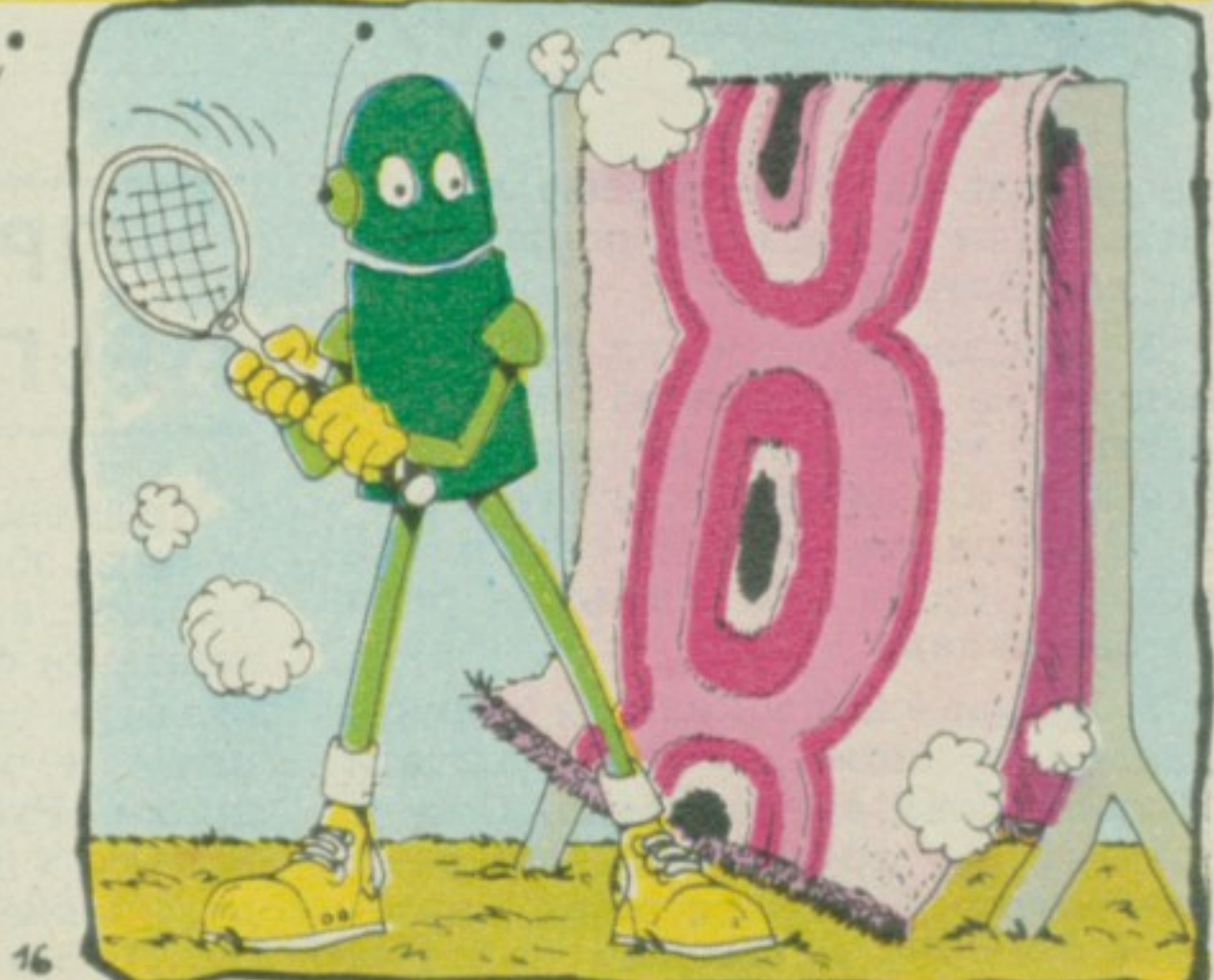
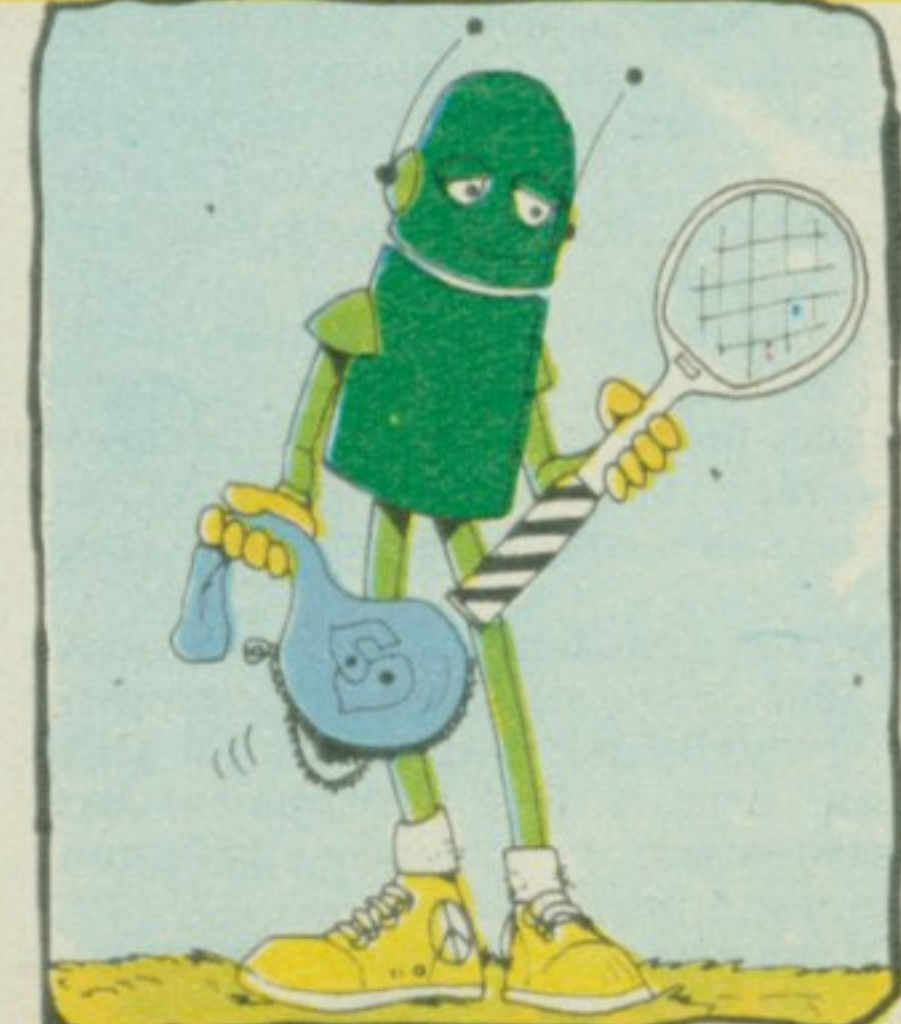
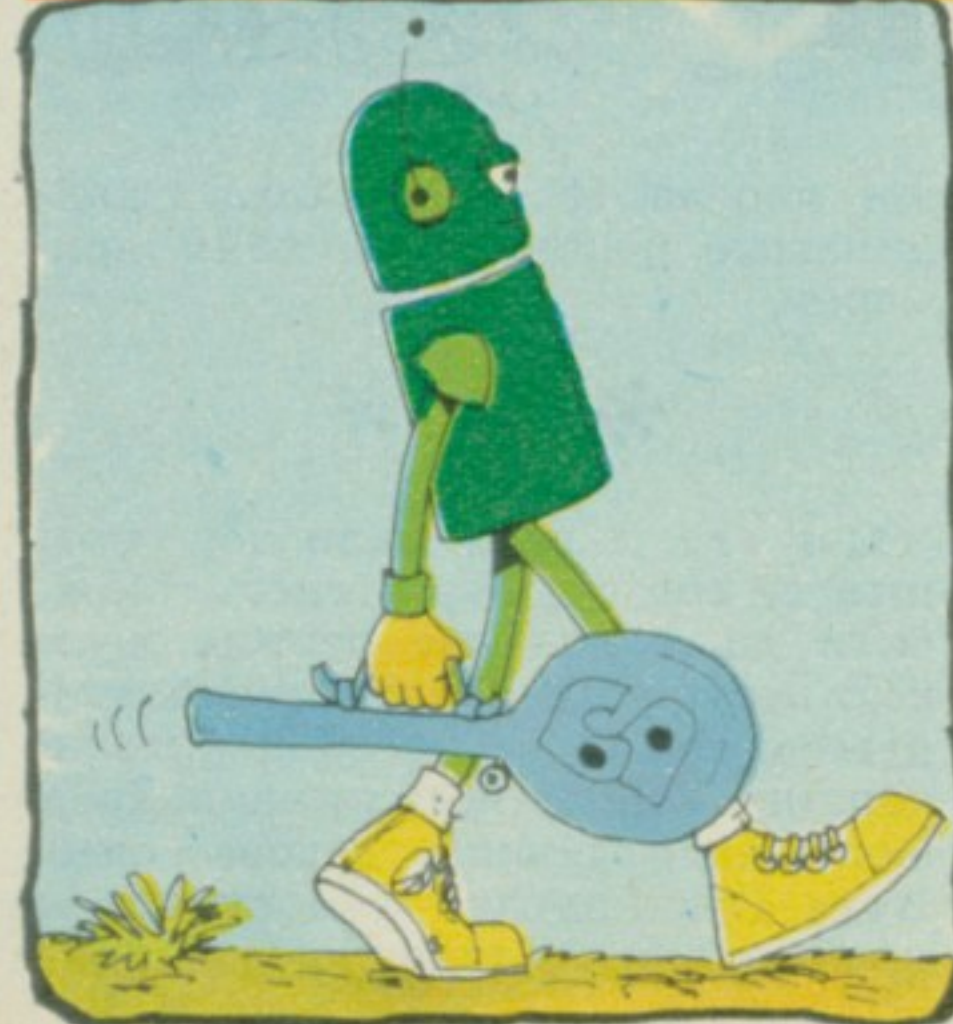
М. В. 15

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

НАЈБОЉА
ДЕЛА
ОМЛАДИНСКЕ
КЊИЖЕВНОСТИ
У СТРИПУ

Емилио
Салиери:

ЛАВ ИЗ ДАМАСКА

1571. ГОДИНА. ТУРЦИ
СУ НАПАЛИ КИПАР, ЈЕД-
АН ОД НАЈВЕЋИХ ПОСЕ-
ДА МЛЕТАЧКЕ РЕПУБЛИ-
КЕ ...

МЛЕЧАНИ СУ СЕ
ХРАБРО ОДУПИ-
РАЛИ ...

АЛИ НИКОЗИЈА, ЛИМ-
АСОП И ДРУГИ ГРАДОВИ
ПАЛИ СУ ПОД ТУРС-
КУ ВЛАСТ.

УХВАТИЛИ СМО ГРО-
ФА УСИЈЕРИЈА!

ВЕЗИР МУСТАФА СЕ
ДИВИ ВАШЕМ
ЈУНАШТВУ!

ВОДИМО
ГА СУЛТАНУ!
ОН ЋЕ ОДЛУ-
ЧИТИ О ЊЕГОВОЈ
СУДБИНИ!

ФАМАГУСТА ЈЕ ЈЕДАН
ОД ГРАДОВА КОЈИ ЈОШ
ДРЖЕ МЛЕЧАНИ ...

ХМ! НЕБЕМО МОЋИ
ДУГО ДА ПРУЖАМО ОТПОР!
ОПКОЉЕНИ СМО!

ОПЕЉЕШИ-
ЋУ ВАС, ПОРУ-
ЧНИЧЕ ПЕР-
ПИЊАНО!

НИСАМ
БАШ СИГУ-
РАН У ТО,
ПАЗИЊСКИ!

ЕБОЛИ ЈЕ ИСПРИЧАЛА
МУЛЕЈУ СВЕ О СЕБИ И УСИ-
ЈЕРИЈУ ...

МОЖЕТЕ ЛИ
МИ ПОМОЋИ
ДА ГА СПА-
СЕМ?

ВАШ ВЕ-
РЕНИК ЈЕ
ЗАТВОРЕН
У ТВРЂАВИ
ХУСИВ, ДО
КОЈЕ СЕ МО-
ЖЕ ДОЋИ СА-
МО МОРЕМ!

ВЕРОВАЛА САМ ДА БЕ-
ТЕ МИ ПОМОЋИ!

РАЧУНАЈТЕ НА
МЕНЕ! СУТРА ЋУ ВАМ
ДОНЕТИ ТУРСКУ УНИ-
ФОРМУ!

ЖЕЛИТЕ ЛИ
ЈОШ НЕШТО ДА
УЧИНИМ ЗА ВАС?

ДА! ПРОНАЈИ-
ТЕ ПОРУЧНИКА
ПЕРПИЊАНА И
ДОВЕДИТЕ ГА
ОВАМО!

НАДАМ
СЕ ДА
ЈЕ ЖИВ!

УСКОРО ...

ПЕРПИЊАНО!
ТАКО САМ СЕ
БРИНУЛА ЗА
ВАС!

НИ САМ НЕ
ЗНАМ КАКО САМ
УСПЕО ДА ИЗ-
ВУЧЕМ ЖИ-
ВУ ГЛАВУ!

СУТРА-
ДАН ...

У ОВОЈ УНИФОР-
МИ НИКО НЕЋЕ
ПОСУМЊАТИ КО-
СТЕ!

ХВАЛА
ЈОШ ЈЕДНОМ,
МУЛЕЈ!

МОЈ ВЕРНИ СЛУГА БЕН
ТАЕЛ ЋЕ ВАС ОДВЕС-
ТИ ДО ТВРЂАВЕ ХУ-
СИВ!

МОЖЕТЕ ИМАТИ ПУНО ПОВЕРЕ-
ЊЕ У ПОСАДУ БРОДА! СРЕТНО!

НИКАДА
ВАМ ОВО НЕЋУ
ЗАБОРАВИТИ ЛА-
ВЕ ИЗ ДАМАСКА!

КАС-
НИЈЕ ...

ПОГЛЕ-
ДАЈТЕ!

ТО ЈЕ
ОНАЈ ИЗ-
ДАЈНИК ЛА-
ЗИЊСКИ!

СТОЈ! КУДА СТЕ
СЕ УПУТИЛИ?

АКО НАС
ПРЕПОЗНА,
ПРОПАЛИ
СМО!

МОРАМО ДА ОБАВИМО ПО-
ВЕРЉИВ ЗАДАТАК ЗА МУ-
ЛЕЈА СИНА ПАШЕ ИЗ ДАМА-
СКА!

ХМ! ЧУДНО! ЈА НЕ
ЗНАМ НИШТА О ТОМЕ, А
НАРЕЂЕНО МИ ЈЕ ДА НИ-
КОГ НЕ ПУСТИМ ДА ПРО-
БЕ!

ХОЋЕШ ЛИ ДА ДО-
БЕШ У СУКОБ С ЛА-
ВОМ ИЗ ДАМАСКА

ХМ! ПОВЕРЉИВ ЗА-
ДАТАК... ГЛАВНО ДОВОДНО,
ДОБРО...

ПРОШЛИ СМО ЗАХ-
ВАЉУЈУКИ ТЕБИ, ПЕР-
ПИЊАНО!

УФ! ДОБ-
РО САМ СЕ
ПРЕЗНОЈИО!

УЗОРУ...

ЕНО
НАШЕГ
БРОДА!

ПОЖУРИТЕ!
МОРАМО ШТО
ПРЕ СТИГНИ ДО
ТВРЂАВЕ ХУ-
СИВ!

НЕДАЛЕКО
ОДАВДЕ ...

ДА НИСИ
БОЛЕСТАН,
УСИЈЕРИ
?

НЕ ... СА-
МО САМ
УМОРАН!

КАД БИ САМО ЈЕДНУ
РЕЧ УПУТИО ТОЈ ПРО-
КЛЕТНИЦИ, СВИ ТВОЈИ
ЈАДИ БИ ПРЕСТАЛИ!

РАДИЈЕ БУ УМ-
РЕТИ НЕГО ДА СЕ
ПОВИНУЈЕМ ЊЕ-
НИМ ЖЕЉАМА!

СТРАЖА! ИШИБАЈТЕ ОНУ
ДВОЈИЦУ ШТО ПРИЧАЈУ
ЗА ВРЕМЕ РАДА!

НЕБУ ТЕ УБИТИ,
МЕТЈУБЕ! ПОКЛА-
ЊАМ ТИ ЖИВОТ!

ХРАБАР СИ И ДОБАР
БОРАЦ, МЛАДИЋУ!

МОРАМ МУ
ПРЕДАТИ УСИЈЕ-
РИЈА АКО НЕ ЖЕЛИМ
ДА ДОБЕМ У СУКОБ С
ЛАВОМ ИЗ ДАМАС-
КА!

НАРЕДИЋУ ДА ОД-
МАХ ДОВЕДУ ТОГ ЗА-
РОБЉЕНИКА!

ХВА-
ЛА ВАМ!

МИСЛИО САМ ДА СЕ
ОВОГ ПУТА НЕБЕТЕ ИЗ-
ВУКИ!

КО ЗНА ШТА ЋЕ НАС
ЈОШ СНАБИ, ЕЛ КАД-
УРЕ!

КАКО СИ МОГАО ДА ДО-
ЗВОЛИШ ДА ТЕ ОНАЈ
МЛАДИЋ ПОБЕДИ!

ЖАО МИ ЈЕ
... ДАО САМ
СВЕ ОД СЕБЕ!
ЈА ... ЈА ...

ДОСТА!
ДОВЕДИ
УСИЈЕРИ-
ЈА!

ЗАР БЕТЕ
ГА ЗАИС-
ТА ПРЕДА-
ТИ?

МЕТЈУБ СЕ УСКОРО НАШАО У
КАМЕНОЛОМУ ...

ХЕЈ, ТИ! ПОБИ
СА МНОМ!

СРЕГНО, УСИЈЕРИ!
МОЖДА ЋЕШ НЕКА-
КО УСПЕТИ ДА СЕ
ОСЛОБОДИШ!

МАЛО
КАСНИЈЕ ...

ЕНО ГА,
ЕБОЛИ!

ПАЗИТЕ ДА
ВАС ВАША ОСЕБА-
ЊА НЕ ИЗДАЈУ!

ПОСЛЕ ТОЛИКО МЕ-
СЕЦИ ТРАГАЊА И ПАТ-
ЊИ НАЈЗАД ГА ЈЕ
УГЛЕДАЛА

САМО ДА МЕ НЕ
ПРЕПОЗНА! АРАЏА
БИ НАС СВЕ УБИЛА
КАД БИ ЗНАЛА КО
САМ!

ЕВО ВАМ ЗАТВОРЕНИ-
КА КОГА СТЕ ТРАЖИЛИ!

ПРЕДАЌЕ-
МО ГА ЛАВУ
ИЗ ДАМАС-
КА!

УСИЈЕРИ ЈЕ УБЕЂЕН ДА СЕ НАЛАЗИ ПРЕД
МЛАДИМ ТУРСКИМ РАТНИКОМ ...

СВОЈЕ ОБЕЌА-
ЊЕ САМ ОДР-
ЖАЛА! ВОДИТЕ
ГА!

ХВАЛА
И ЗБО-
ГОМ!

А САД БРЗО НА
БРОД!

ЗАИСТА МЕ
НЕ ПРЕПОЗНА-
ЈЕШ?

ШТА?

УСИЈЕРИ ЈЕ ДОЖИВЕО НАЈВЕЌЕ ИЗНЕ-
НАЂЕЊЕ ...

НАЈЗАД ЈУ
ЈЕ ПРЕПО-
ЗНАО!

ДРАГА! КА-
КО ТИ ЈЕ ОВО
ПОШЛО ЗА РУ-
КОМ?

КАСНИЈЕ
БЕМО О ТО-
МЕ! САД
МОРАМО
ДА ПОЖУ-
РИМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ БЕН ТАЕЛ ПОКУШАВА ДА
СТИГНЕ ЧАМЦЕМ ДО ОБАЛЕ ...

МОРАМ ШТО ПРЕ ДА
ОБАВЕСТИМ ЛАВА ИЗ
ДАМАСКА О ОПАСНОСТИ
КОЈА ПРЕТИ КАПЕТА-
НУ ОЛУЈИ!

000000

И ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ ЕБОЛИ ИСПЛОВИТИ СА
СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ПОЈАВИО СЕ ЈЕДАН
ТУРСКИ БРОД ...

БРЖЕ, БРЖЕ! МОРАМ
ШТО ПРЕ ДА ОБАВЕ-
СТИМ АРАЏУ!

ТУРСКИ
БРОД!

НАРЕДИТЕ ДА
ОДМАХ ИСПЛО-
ВИМО, КАПЕТА-
НЕ!

КАПЕТАН ЈЕ НАРЕДИО ДА
СЕ ДИГНУ ЈЕДРА ...

ВОДИТЕ МЕ
АРАЦИ!

ЧИМ САМ САЗНАЛА
ДА СИ ЗАРОБЉЕН, ОД-
ЛУЧИЛА САМ ДА ТЕ НА
СВАКИ НАЧИН ОСЛО-
БОДИМ!

ЧУО САМ ЗА КАПЕТА-
НА ОЛУЗУ КОЈИ ЈЕ СТРАХ
И ТРЕПЕТ АЛИ НИ
САЂАО НИСАМ ДА СИ
ТО ТИ!

КО СИ ТИ И КО
ТЕ ШАЉЕ?

ЈА САМ ЛАЗИЊСКИ.
НЕКАДА САМ СЛУ-
ЖИО МЛЕЧАНИМА
АЛИ САДА САМ ВАШ!

ДА ЛИ ЈЕ ЈОШ
ОВДЕ ЈЕДАН МЛА-
ДИЋ У ТУРСКОЈ
УНИФОРМИ?

АКО МИСЛИТЕ НА СИ-
НА ПАШЕ ИЗ МЕДИНЕ,
УПРАВО ЈЕ ИСПЛОВИО

НЕ ГУБИ-
МО ВРЕМЕ,
ПРИЈАТЕ-
ЉУ!

ТАЈ МЛА-
ДИЋ ЈЕ У СТВА-
РИ ЖЕНА, ВЕ-
РЕНИЦА ОНОГ
ЗАРОБЉЕНИКА
УСИЈЕРИЈА!
НА ВРЕМЕ САМ
ОТКРИО ПРЕ-
ВАРУ!

УБРЗО ЈЕ И АРАЦА САЗНАЛА ЗА ТО ...

ШТА? ОНО ЈЕ БИ-
ЛА ЊЕГОВА ВЕРЕ-
НИЦА!

ДА! И УПРАВО
СУ ИСПЛОВИЛИ!

СТИГНИТЕ
ИХ!
УХВАТИТЕ
ИХ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ...

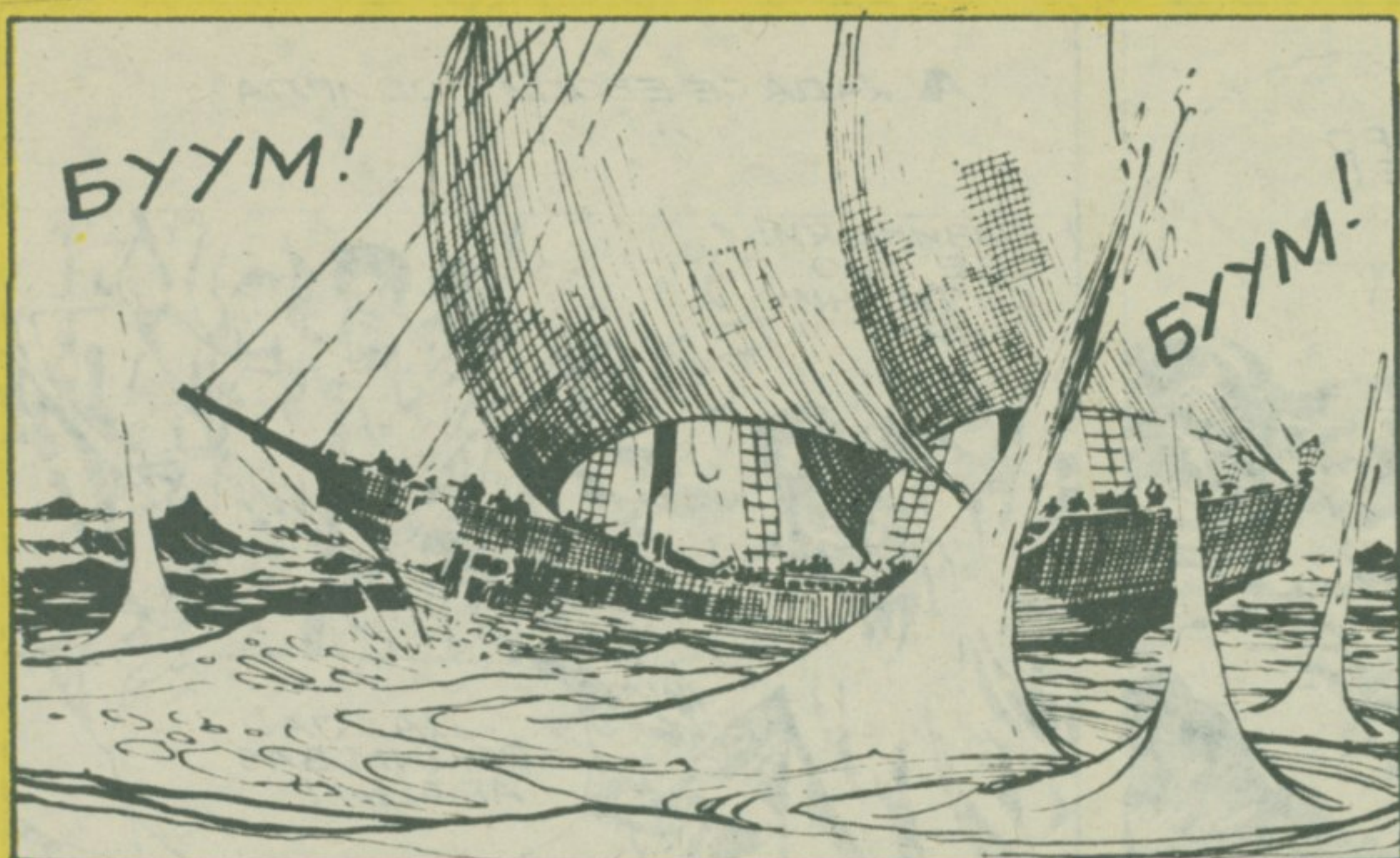
А САДА ПРАВАЦ ВЕНЕ-
ЦИЈА! ЖЕЛИМ ДА ЗА-
БОРАВИМ СВЕ ПАТ-
ЊЕ КОЈЕ СМО ПРЕТР-
ПЕЛИ!

НЕКОЛИКО САТИ КАСНИЈЕ ...

ТУРСКИ
БРОД!

ЧУВАЈ
СЕ
ЕБОЛИ!

УСИЈЕ-
РИ!

УМРО
ЈЕ!

А КАДА СЕ ЕБОЛИ ПОДИГЛА

ЛАЗИЊСКИ!
СВЕ ОВО
СИТИ УЧИ-
НИО!

ДА, ЈА!
ВОДИМ ВАС
АРАЦИ!

ЕБОЛИ СЕ ОКРЕНУЛА
КА ЕЛ КАДУРУ ...

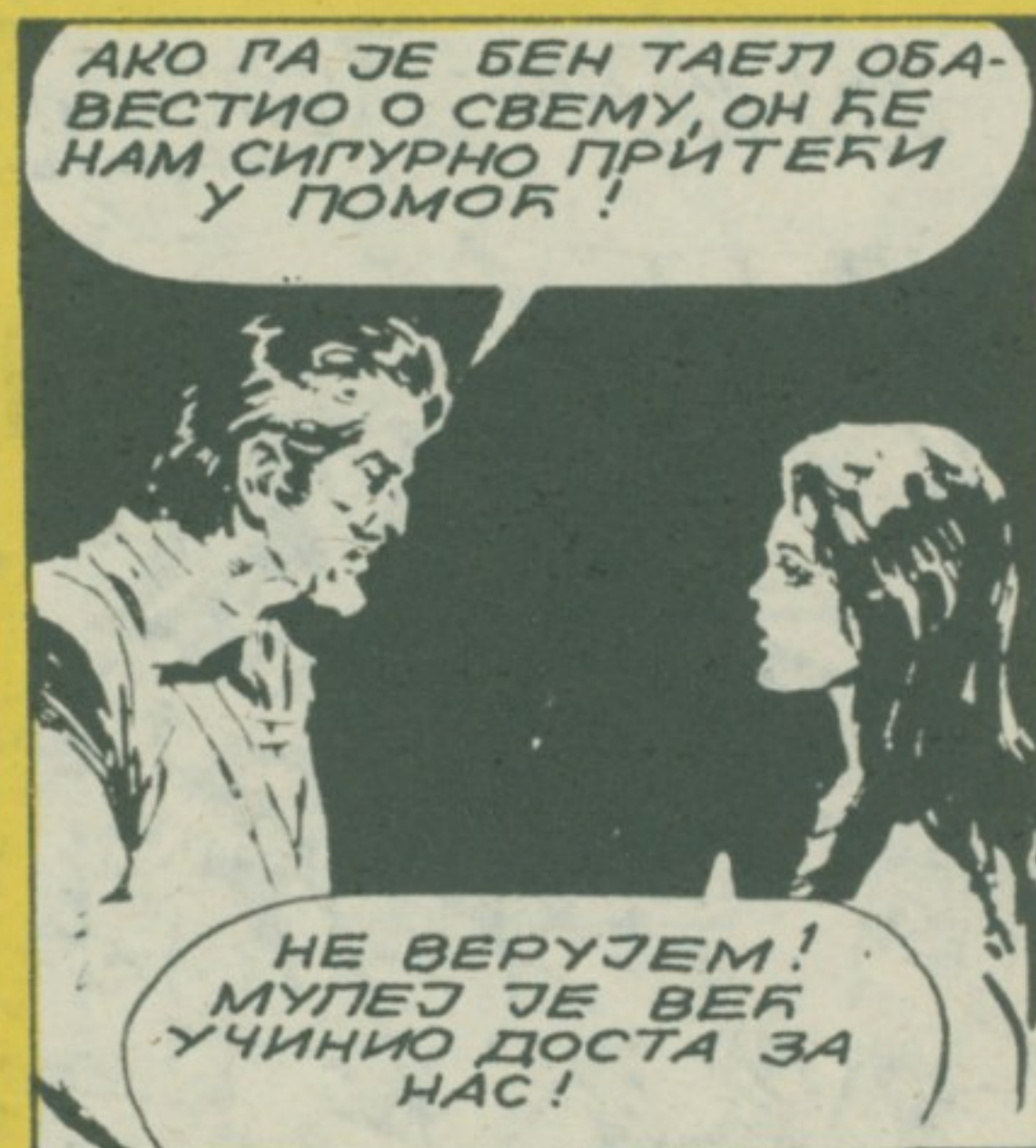
НЕ ЖЕЛИМ ДА
ОВИ НИТКОВИ ВИ-
ДЕ КАКО ПЛАЧЕМ

НЕКОЛИКО САТИ КАСНИЈЕ
НАШЛИ СУ СЕ У АРАЦИНОЈ ТВР-
ЂАВИ!

СВЕ ЈЕ ИЗГУБЉЕ-
НО, ПРИЈАТЕЉИ!

ЗАБОРАВЉА-
ТЕ НА ПЛАВА
ИЗ ДАМАСКА!

АКО ГА ЈЕ БЕН ТАЕЛ ОБА-
ВЕСТИО О СВЕМУ, ОН ЋЕ
НАМ СИГУРНО ПРИТЕКИ
У ПОМОЋ!

НЕ ВЕРУЈЕМ!
МУПЕЈ ЈЕ ВЕЋ
УЧИНИО ДОСТА ЗА
НАС!

АЛИ, ВИ СТЕ
МУ СПАСЛИ
ЖИВОТ!

А ОН МИ ЈЕ ЗА-
УЗВРАТ ПОМОГАО
ДА НАПУСТИМ ФА-
МАГУСТУ И ПРОНА-
ЂЕМ УСИЈЕРИЈА!

ЗА ТО
ВРЕМЕ ...

ШТА ЋЕТЕ
УЧИНИТИ С ЊОМ,
АРАЦА?

БАЦИКУ ЈЕ ЗАЈЕДНО
С ЊЕНИМ ПРИЈАТЕЉИ-
МА У ЈЕЗЕРО С ПИЈА-
ВИЦАМА!

БИКЕ ТО ЛАГАНА
СМРТ! И САМА ЋУ
ПРИСУСТВОВАТИ ТОМ
ПРИЗОРУ!

ТЕ НОКИ ЈЕДНА ПРИЛИ-
КА СЕ ПРИКРАЛА ПОДЗЕМ-
НИМ ТАМНИЦАМА ...

ТО ЈЕ МЕТЉУБ КОЈИ ЖЕЛИ
ДА СЕ ОСВЕТИ ЗБОГ ПОРАЗА
КОЈИ ЈЕ ДОЖИВЕО У ДВОБОЈУ
С КАПЕТАНОМ ОЛУЏОМ ...

ЈА БУ СВРШИТИ
С ЊОМ, НЕ АРА-
ЦА!

МЕТЈУБ СЕ
ПРИБЛИЖИО
ДЕВОЈЦИ ...

СТАНИ,
ХУЉО!

ЛАЗИЊСКИ!
ОТКУД ТИ ОВДЕ?
ПУСТИ МЕ ДА ЈЕ
УБИЈЕМ!

НЕ! ЈА БУ
ТО УЧИНИТИ!

ЕБОЛИ СЕ
ТАДА
ПРОБУДИЛА
...

ОДЛАЗИ, МЕТ-
ЈУБЕ, ИЛИ БУ
ТЕ ЖИВОГ ОД-
РАТИ!

А, ТА-
КО, ЛА-
ЗИЊСКИ!

ЕВО ТИ!
САМ СИ ТО
ТРАЖИО!

ТАКО ЈЕ ИЗ-
ДАЈНИК ЛА-
ЗИЊСКИ ЗА-
ВРШИО СВОЈ
ЖИВОТ ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ
ЗАГРМЕЛИ СУ ТОПОВИ
СВУДА ОКО ТВРЂАВЕ
ХУСИВ ...

НАПАЛИ
СУ
НАС!

ЕКСПЛОЗИЈА И КРИЦИ
ПРОБУДИЛИ СУ АРАЦУ ...

ШТА ОВО ЗНАЧИ? ПРО-
НАБИТЕ ОДМАХ МЕТЈУ-
БА!

ТУРСКИ
БРОД НАС
ЈЕ НАПАО,
МЕТЈУБЕ!

ШТА?
НЕМОГУБЕ!

ПОЖУРИ,
МЕТЈУБЕ!
ЗОВЕ ТЕ АРА-
ЦА!

НИКО У ТВРЂАВИ ЈОШ НЕ ЗНА
КО ИХ ЈЕ НАПАО ...

УНИШТИТЕ
ПРИСТАНИШ-
ТЕ!

ПОКАЗАКУ ЈА
ТИМ НИТКОВИМА
КО ЈЕ ЛАВ ИЗ ДА-
МАСКА!

И
УБРЗО ...

ЈУРИШ!

И КАЖЕШ ДА СЕ КАПЕ-
ТАН ОЛУЈА НАЛАЗИ У
АРАЦИНОЈ ТВРЂАВИ!

ДА! САМО
БОЈИМ СЕ
ЗА ЊЕГА!

ЗА ТО
ВРЕ-
МЕ ...

ЛАВ
ИЗ ДА-
МАСКА!

ШТА?

ГОВОРИ ШТА
СЕ ТО ДО-
ГАБА У ПРИ-
СТАНИШ-
ТУ?

ПОТОПИЛИ СУ СВЕ
БРОДОВЕ И САД СУ
КРЕНУЛИ ОВАМО
!

АРАЦА ЈОШ НЕ МОЖЕ ДА ПО-
ВЕРУЈЕ У ТО ...

НЕМОГУБЕ! ЛАВ ИЗ ДАМАСКА ЈЕ
СИГУРНО ДОШАО ДА СЕ ЗАЈЕДНО БО-
РИМО ПРОТИВ МЛЕЧАНА!

А У
ТАМНИ-
ЦИ ...

ИСКОРИСТИМО ПРИ-
ЛИКУ И ПОБЕГНИМО
ОДАВДЕ!

А КАДА СЕ ЗА
ТРЕНУТАК АРАЦА
НАШЛА ВАН
ОПАСНОСТИ ...

НЕ МОГУ
ДА ВЕРУ-
ЈЕМ ДА МЕ
ЈЕ ЛАВ
ИЗ ДАМАСКА
НАПАО
САМО ЗАТО
ДА БИ
ОСЛОБОДИО
УСИЈЕРИЈА?

ЗАДРЖИТЕ ИХ?
НЕ СМЕЈУ СТИГТИ
ДО УНУТРАШЊЕГ
БЕДЕМА?

СТАНИТЕ
И БОРИ-
ТЕ СЕ?

ШТА?
ЗАР
ОПЕТ
ОНА?

ОВОГ ПУТА ТИ
НЕМА СПАСА,
КАПЕТАНЕ ОЛУЈО?

САДА ЋЕТЕ МИ ПЛА-
ТИТИ ЗА УСИЈЕРО-
ВУ СМРТ?

ПАЗИТЕ?

ЕЛ КАДУР ЈЕ СВОЈИМ
ТЕЛОМ ЗАШТИТИО ЕБОЛИ...

ЕЛ КАДУРЕ?

ПРИЈАТЕЉУ?

ЧУВАЈ-
ТЕ СЕ?

СВРШИ
С ЊИМА,
МЕТЈУБЕ?

ПОЛАКО,
АРАЦА?

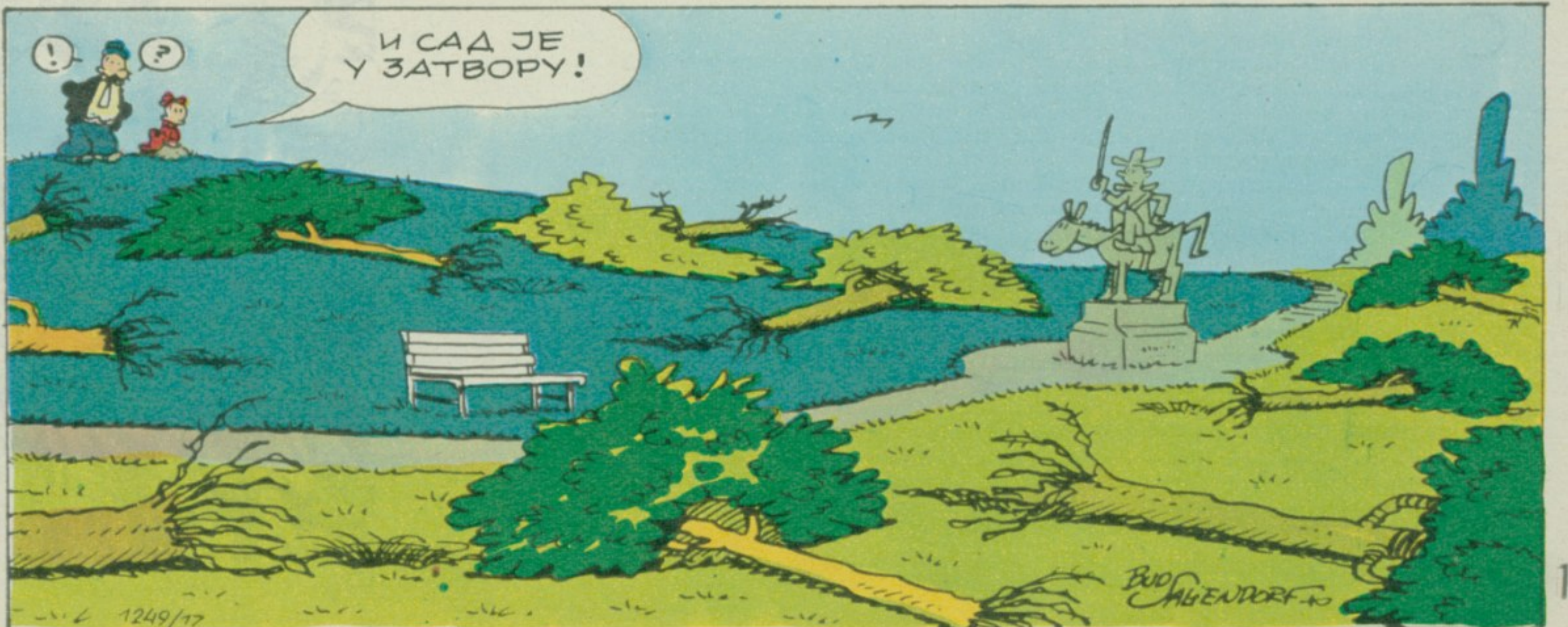
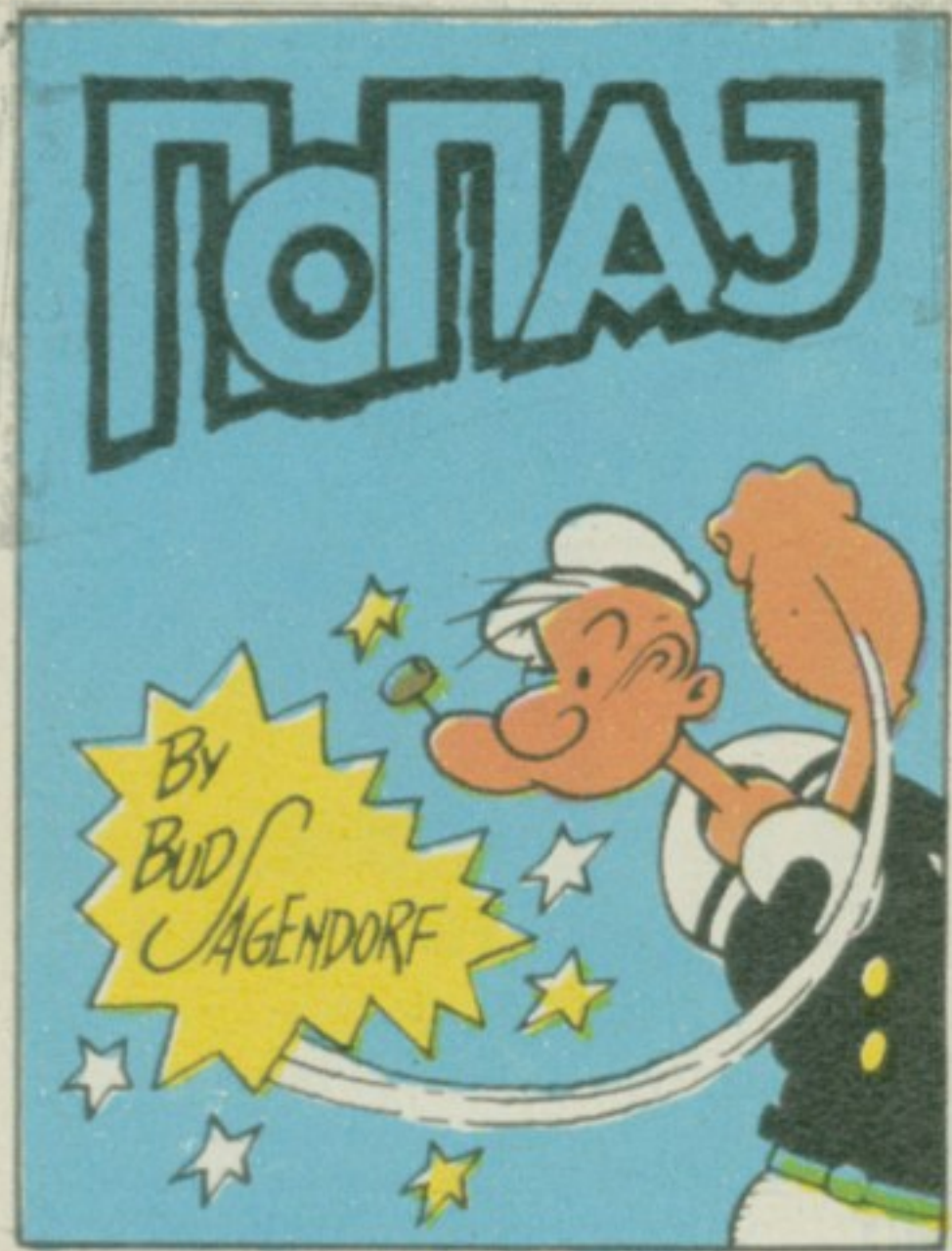

САДА
ЋЕШ
ПЛАТИТИ
ЗА СВЕ
СВОЈЕ
ЗЛОЧИ-
НЕ?

ВЕЛИКИ СТРАХ

ВЕСТ СА РАДИЈА

Преко радија су објавили да се тражи девојчица обучена у кратку плаву сукњу и црвени џемпер. Спикер је још рекао да је њени родитељи моле да се врати кући и да ће јој све опростити. Позвао је све који сазнају нешто о њој да то јаве најближој станици милиције.

На ту последњу реч Мена и ја смо задрхтале од страха. Само смо ми знале где се налази наша другарица Саси за којом је организована читава потера.

То се десило пре неколико година. Све три ишле смо у четврти разред осмогодишње школе. Биле смо нераздвојне, заједно смо училе, играле се а комшије су говориле да смо прави „апаши“. Тако смо последњег дана школске године пошто су нам све оцене биле закључене одлучиле да не одемо на часове. Договориле смо се да понесемо сендиче и да на бициклима кренемо на излет ван града. Решиле смо да се нађемо на једној ливади, око осам сати изјутра, онда кад је требало да смо већ у школи.

Мена и ја смо заједно стигле. Тек после двадесетак минута појавила се и Саси, била је сва црвена у лицу и веома љута. Рекла нам је да је њен старији брат открио нашу намеру. И управо када је пошао да све то исприча родитељима, она је на њега бацила кесу са храном и једну јабуку. На несрећу, није погодила њега већ кристалну вазу и стакле-

на врата које су се разбиле у парампарчад.

Тако је већ на почетку наш излет пропао. Све време смо размишљале како ће Саси добити батине кад се врати кући. И уместо да беремо цвеће за хербаријум, причамо о деџама из петог разреда и на ливади увежбавамо колут преко главе, сми-

шљале смо како њене родитеље да убедимо да јој опросте.

Најзад смо се досетиле. Одлучиле смо да се предвеч вратимо, сакријемо Саси на таван њене куће па нека онда сви паде и плачу што је нема. Тако је и било!

На мрачном и загушљи-

вом тавану пронашли смо велики дрвени сандук. Саси је ушла у њега, згрчила ноге и савила главу а ми смо је прекриле даскама и старим крпама. Оставиле смо само један мали створ кроз који ће моћи да дише. И како да се ништа није десило отишле смо својим кућама.

Мирно сам легла да спавам. После пола сата родитељи су ме пробудили, питали су где је Саси и зашто није стигла кући. Правећи се да сам буовна, рекла сам им да не знам и да сам поподне видела само Мену.

Рано изјутра дошли су милиционери у нашу ку-

ћу. И њима сам поновила исту причу, мада сам долазила у искушење да им кажем истину. Али, овако ми је било забавније. Нисам хтела да будем издајница јер кад је Мена могла да ћути онда ћу и ја, тешила сам се. Уплашила сам се тек кад су на вестима јавили о Сасином нестанку.

Кад је дошла Мена, попеле смо се на таван. Признајем, било нам је хладно око срца док смо отворале дрвени сандук. А онда смо се престрашиле! Згрчена онако како смо је оставиле Саси је и даље лежала у истом положају. При светлости свеће виделе смо да јој је лице потпуно модро а очни капци затворени. Зграбила сам је за руку, није се померила. Како нам је лакнуло кад смо приметиле да дише!

Ухватиле смо је испод мишица и одвеле доле, у њен стан. Чим је угледала родитеље Саси је почела да плаче а и ми за њом. Ипак, они су нам све опростили, а нама такоешале нису биле ни на крају памети.

Вера Арсова,
Улица Мала бр. 9/II,
26000 Панчево
(Хонорар: 100 динара)

ЗБОГ ЈЕДНОГ КРИСТАЛА

Супаљеним бакљама у рукама, једног поподнева у касну јесен 1963. године, кренули смо мрачним ходником који је вијугао под земљу у рудник. Дан касније договорили смо се да кришом уђемо у рударско окно и пронађемо блештаве кристале којих у сваком окну има у изобиљу. После двадесетак метара морали смо да се зауставимо испред неког широког јарка због кога нисмо могли даље да наставимо наше истраживање.

Изненада, при слабој светлости, на рубу тог јарка, пола метра испод његове ивице приметио сам кристал, најлепши који

сам до тада видео. Искрио се у мраку. И управо кад сам се нагнуо над провалију да га дохватим, земља испод мојих ногу се сдрснула и с главом навише полетео сам у дубину. Удрао сам о оштре камене ивице, одбијао се о њих и падао, падао... А онда сам ударио о решетке које су ту биле постављене да би штитиле рударе у случају несреће.

Хладан зној ми је облио чело кад сам схватио да ми из леве руке шикља крв. Осетио сам како ми се врти у глави, све кости су ме болеле, полако сам губио дах. Онеосвестио сам се...

Прво што сам угледао

кад сам отворио очи била је црвена светлост изнад моје главе. А горе, на ивици јарка, биле су начикане главе мојих другова. Довикивали су ми да ће ме ускоро спасити. Онда су ми бацили уже, али пошто ми је лева рука уганута, једва сам успео да га вежем око струка.

Полако су ме извлачили, сантиметар по сантиметар. Тек кад сам осетио чврст ослонац под ногама почео сам да дрхтим, од хладноће и страха, неравно.

Радосав Јанићијевић,
студент, Ново Насеље,
38227 Звечан
(Хонорар: 150 динара)

НАПРАВИТЕ САМИ

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

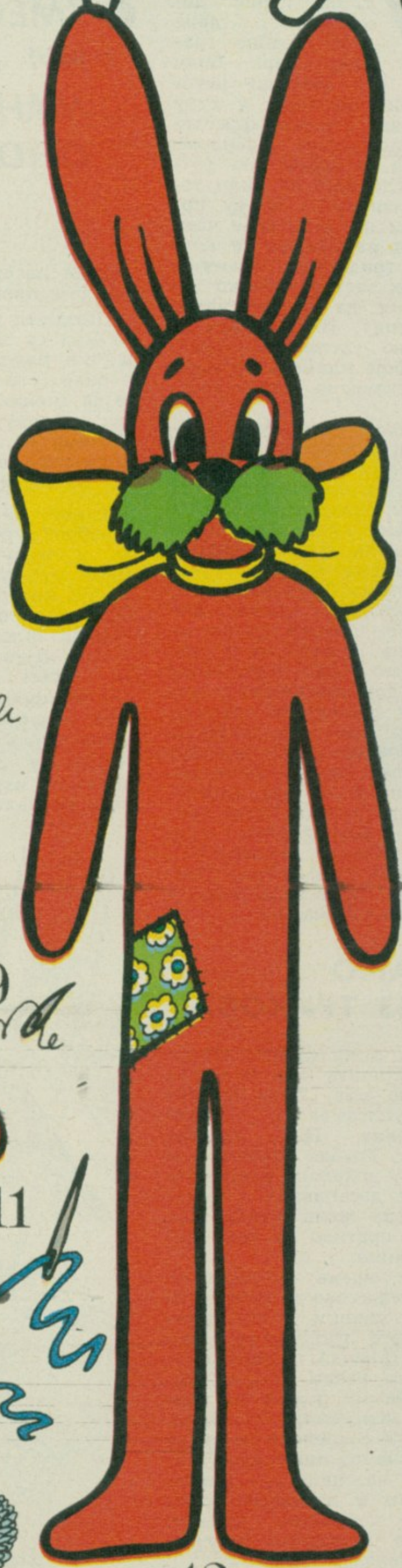
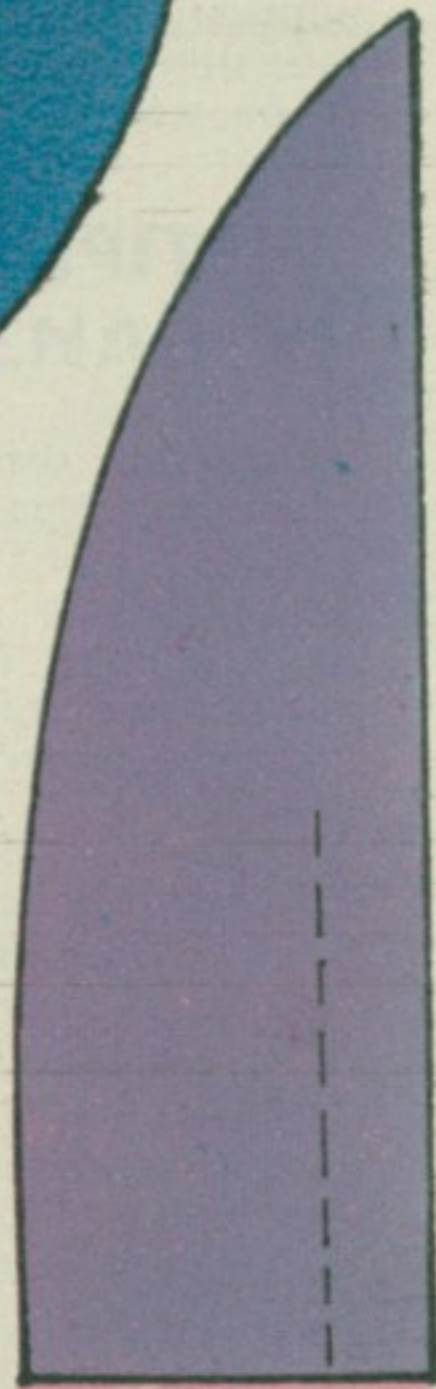
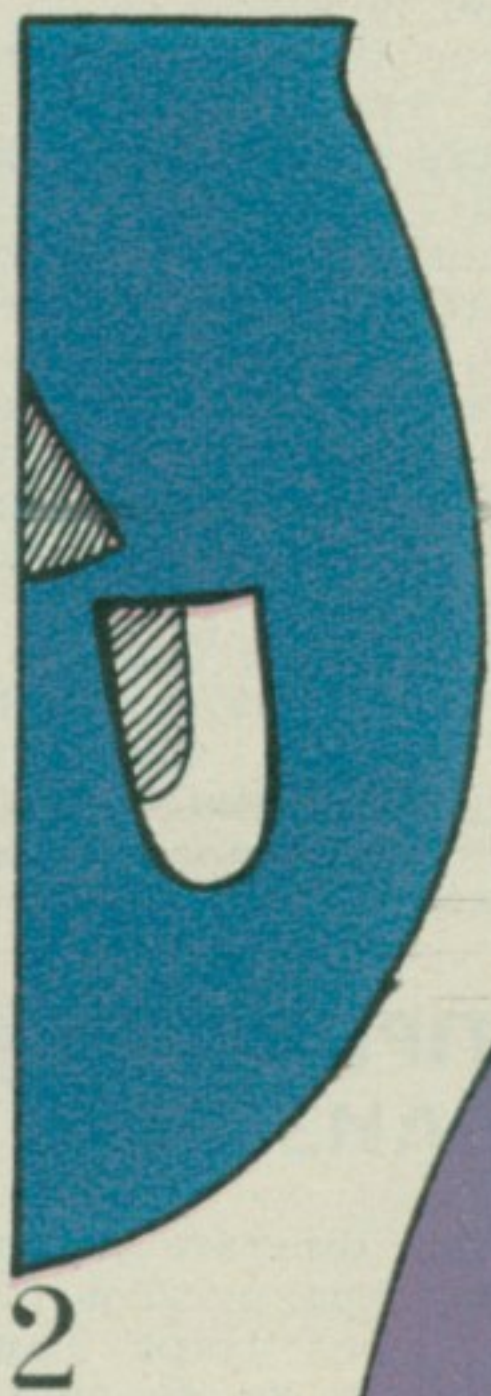
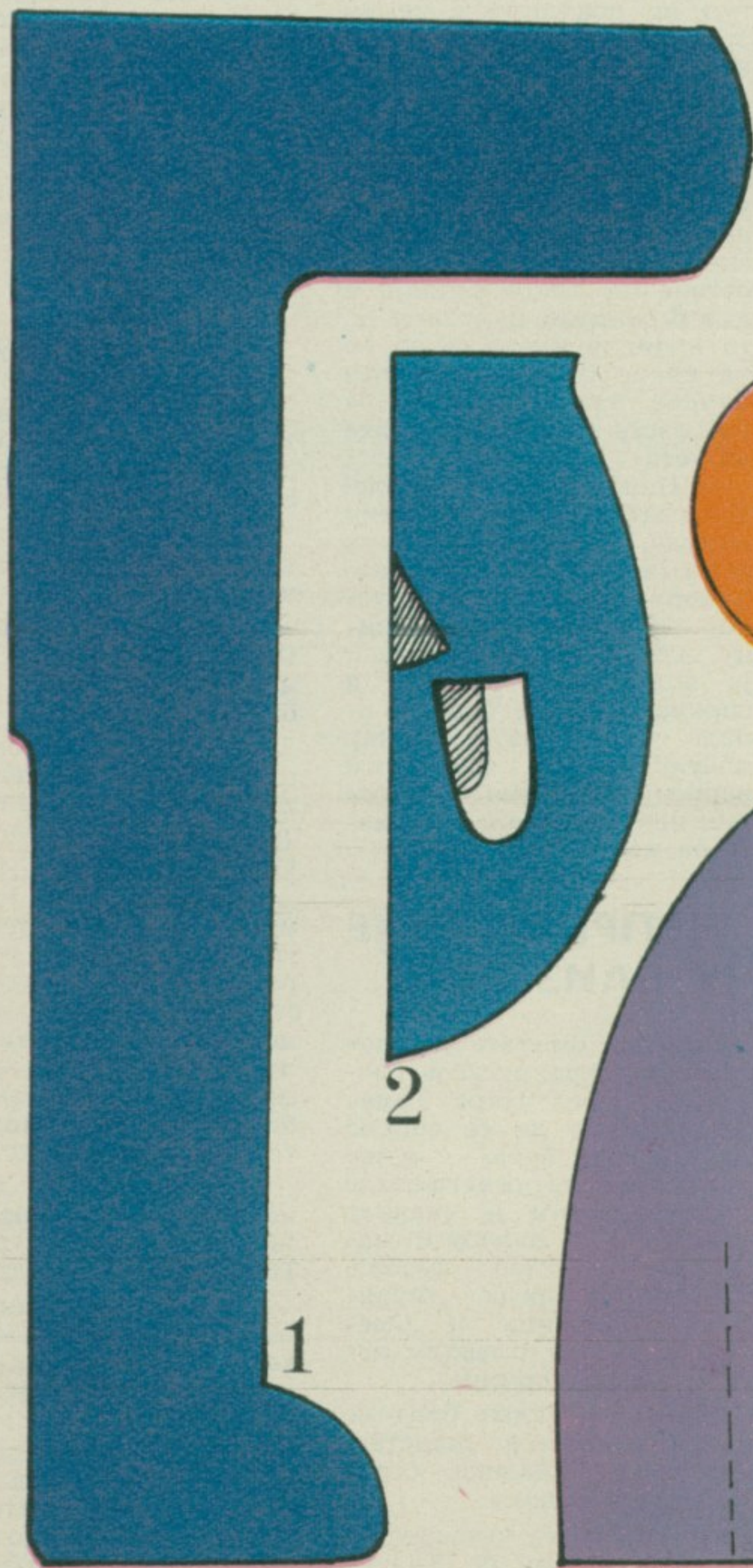
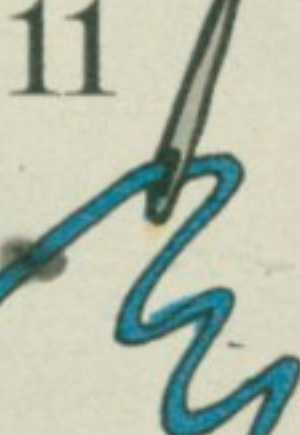
ЗЕКА ОД КРПИЦА

З ека на нашем цртежу можете направити себи као маскоту а може да послужи и као поклон за рођендан рођацима или друговима. Овај зека не стаје много јер се прави од крпица, разнобојних или једнобојних, што зависи од тога шта волите а и шта имате у кући.

На цртежу 1 дата је шема за једну половину зекиног тела — ви треба да исечете два таква комада. На цртежу 2 дата је половина главе — и ту су вам потребна два оваква дела. Најзад, на цртежу 3 имате пола ува — њих исечите четири комада, и то два у једној а

два у другој боји. Оба дела тела пришијте један уз други (црт. 5), тако да на месту где је врат остане отвор, затим зекино тело преврните и напуните га ватом (црт. 6). На исти начин направите зеки и главу, извезите или нашијте од крпица очи и њушку (црт. 7), па је испуните ватом. На сваком искројеном делу за уво направите ушитке на местима обележеним цртицама (црт. 8), затим прошијте један за други делове увета различитих боја и преврните (црт. 9). Главу пришијте за труп ситним густим бодом, а уши пришијте са задње стране главе, и то тако да делови друге боје (оне која се разликује од трупа) буду окренути ка лицу (црт. 10). Образе и реп начините од бомбица које се овако праве: исечите од картона два шупља круга (црт. 4), прислоните картончиће један уз други, провлачите вуницу кроз отвор и обмотавајте је око картончића све док се отвор не попуни, затим прошијте чврсто вуницом или концем кроз средину да се бомбица не би распала, исечите вуницу по ивици и извуците картончиће (црт. 11). Кад је зека готов можете му везати машиницу око врата, ставити неку закрпу као украс или извести своје иницијале.

Пажња! Приликом кројења пустите свуда по 1 сантиметар више за поруб.

12

БАС

ЈАГЊЕ ПОСТАЛО ПЛЕМИЋ

У сутон једног децембарског дана 1666. године грађани Авра били су сведоци неубичајног призора: у луку је лагано улазила фрегата са поломљеним јарболима вукући за собом два ратна брода који су били толико оштећени да су пре личили на мало веће чамце. На олутинама се виорило тридесетак белих и плавих застава толико исцепаних да су подсећале на чипку. На фрегати је поносно лепршала једна рита боје пламена на којој је светлцало нешто златно.

Грађани Авра су се протезали и напрезали очи да виде чији је то грб.

Кад су бродови пришли сасвим близу, проломио се спонтани крик из неколико стотина грла — била је то застава опасног гусара Томаса Трублеа званог „Јагње“. Лик питоме животиње, извезен на застави, био је потпуно у супротности са горопадном природом тог човека спрзлог у пљачку и злочине.

Тада нико није могао да претпостави да је овог пута гусар учинио добро дело: спасао је два најлепша адмиралска брода Његовог величанства Луја XIV, назване „Француз“ и „Смели“. Трећи брод „Баволица“ заувек је остао у таласима Ламанша.

САМО БЕЗ ТРИКОВА!

Два дана раније гусарска фрегата која је имала звучно име „Лепа Хермина“ упловила је у воде Ламанша. Њен капетан Томас Трубле проводио је дане у друшћу са исто тако се досађивала и његова лепа жена Хуана која га је пратила на свим путовањима.

Све време капетан је прижељкивао да се сусретне с каквим добро натовареним трговачким бродом. Пљачка и мали окршај са неким посадом добро би му дошли да разбјежи мистерију путовања. Зато је с времена на време излазио из загушљиве кабине на палубу, узимао дурбин и посматрао море.

За кормилом фрегате стајао је искусни поморац Луј Геноле.

— Каква су времена дошла да се ни обичан рибарски чамац не може у-

УМЕСТО ПЛЕНА КОМЕ СЕ НАДАО, ЗЛОГЛАСНИ ГУСАР ТОМАС ТРУБЛЕ НАИШАО ЈЕ У ЛАМАНШУ НА ХОЛАНДСКЕ БОЈНЕ БРОДОВЕ. ОНО ШТО СЕ ЗАТИМ ДОГОДИЛО ПРОМЕНИЋЕ ЦЕО ЊЕГОВ ЖИВОТ.

ледати на пучини — гунђао је и проклињао.

Шездесет и шестог дана од кад су напустили Корњачин залив на Хаитију, у рано јутро, осматрач који је сатима чукао на врху највишег јарбола драгано је повикао да на хоризонту види једра некег бојног брода.

Томас „Јагње“ је сместа зграбио дурбин и окренуо га у означеном правцу. Није му дуго требало па да по катаркама препозна бојне бродове који су припадали флоти француског краља Луја XIV. Наредио је старом кормилару да окрене фрегату и под пуним једрима заплови према њима.

Чим су приметили њен долазак, морнари са лађе која се налазила на заче-

љу одмах су спустили једра и брод се зауставио. Томас је јасно могао да прочита читко исписано име „Смели“ на његовом прамцу. На палуби је угледао ентеза сбушеног у бело крме је управо неки морнар додавао рог. Овај га је прислонио на уста и, по старом морнарском обичају, вичући у њега оловио људе са фрегате.

— Ехеееј! Ко сте? Одакле сте? И куда идетеее!

Кад је зачуо име злогласног гусарског капетана, није могао а да се злорадо не насмеје. Ипак се љубавно наклонио и рекао:

— Драго ми је, заиста! Ја сам адмирал Габаре. И да знате... не носимо никакво злато већ пратимо овај трговачки конвој. — Затим се закикота у рог:

— А ти бродови натоварени су само топovima. И још нешто: знате ли да су холандски бродови распоређени дуж целе француске обале. Покушајмо да се прсбијемо до Авра. А ако будете добри, мислим ако не покушате с неким триковима, моћи ћете да кренете за нама. Ми ћемо вас штитити.

„Јагње“ није могао да схвати ту превелику љубавност. Ипак је решио да ризикује јер је желео што пре да стигне до француске обале. Следило је да остане на крају конвоја а ако Французи покушају да га нападну надао се да ће на време прогледати њихове намере. Зато је повикао из све снаге стављајући шаке на уста:

— Поштовани адмирале! Прихватам вашу љубазну понуду, мада ми је веома сумњива. Вероватно имате намеру да ме у Француској стрпате у прву тамницу. Али не заборавите да и ја волим свог владара и спреман сам да браним обале моје земље макар платио главом. Свим тим вашим топovima додајте још шеснаест који се налазе на мојој фрегати.

НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ У БЛИЗИНИ

Сву ноћ фрегата је пловила за француским бродовима. Пред јутро Томас је приметио да се спрема пљусак и бура, муње су посремени осветљавале хоризонт. Чим је свануло изашао је на палубу и сваки час подизао дурбин. Три ратна брода, „Француз“, „Баволица“ и „Смели“ мирно су пловили испред „Лепе Хермине“.

Изненада, један брод се заустави. Његов капетан, витез од Ромадека, стаде на крму и повика:

— Отворите четворе очи. Изгледа да се Холанђани налазе лево до нас.

— Превише брине за нас — љутито додаде свом кр-

манову Томас „Јагње“. — Мора да нуде добру напрату ономе ко успе да нас ухвати и доведе живе.

Ускоро се у даљини зачула потмула тутава. Крменом Геноле поскочи, крв је узаврела у његовим венама. Спретним корацима појурио је према осматрачници али у магли је успео да види само адмиралске бродове који су заузимају борбене положаје.

И тада, из густе магле почеше да израђају, један за другим, високи беличasti јарболи. Огромни холандски бродови изгледали су као чудовишта која се помаљају из мора. Геноле је једва успео да их изброји кад их је пет, од укупно десет, кренуло према малим француским бродовима. Преостала четири настојала су да пресеку који је хитао према јуту.

МЕТЛЕ НА ЈАРБОЛИМА

Неколико тренутака затим топovski пучњи оглуштити почетак жестоке и неравнотежне битке.

— Оружје на десну страну — оштро заповеди Томас.

— Нишани у катарке! Пали! — повика Геноле морнарима који су узурбановали топове.

Али, љулад њихових топова само су се одбијала о холандско бродовље, направљено од дебелог храстовог дрвета.

„Лепа Хермина“ је у тренутку била обавијена густим димом који је стварао сагорели баут. Тако сакривену Холанђани нису могли да је примете и узалуд су је гађали из шездесет и шест топова који би сваких пет минута истовремено загрмели.

— Шта су то, доврага, истакли на своје јарболе — запита у једном тренутку Томас свог кормилара.

— Метле, капетане! Метле! Хоће да нам покажу како лако могу да почисте све што им се нађе на путу.

— То ћемо још да видимо! — бесно повика гусар.

— Брзо истакните моју заставу. Нек' еиде с ким имају посла. Убрзо ће схватити како „Јагње“ може да се претвори у вука!

— Надам се да ће сада наша лутања бити завршена — одлучно је рекла Хуана.

Гусар је прихватио понуду француског адмирала мада му је она била веома сумњива.

Морнари су пожурели да испуне наређење свог капетана и са највиши јарбол „Лепа Хермине“ истакли заставу на којој је златним концем било извезено јагње.

Управо тада два холандска гина почела су да се приближавају гусарском броду покушавајући да му приђу с бокова и ухвате га у „сандвич“.

ЛУКАВСТВО ЈЕ УСПЕЛО

— Крма лево! Шира задња једра! Спреми се за нагло скретање — наређивао је Томас док му се зној цедио низ лице.

Посада је немо извршавала његова упутства иако нико није разумео шта капетан жели да предузме и зашто тако маневрише.

— Сада, крму десно! Окрећи задња једра. Оружје на десну страну! Пали!

Овог пута морнари су прозрели капетанове намере. Њихово гласно дивљење и одобравање надјачало је буку топова.

Томас није окренуо брод и побегао на пучину. Овим маневром само је завараво непријатеља. И уместо да упадне између два брода, „Лепа Хермина“ је пресекла пут једном од њих а сада се нашла тачно испод његовог прамца и наставила да плови упоредо с њим.

Сад су гусари били у предности. Топовске цеви холандског брода налазиле су се високо изнад палубе „Лепа Хермине“. А са ње, из такве близине гранатама је лако могло да се пробије дебело храстово дрво.

Убрзо је велики брод почео да тоне. Остале холандске грдосије пожуриле су да му помогну. Французи су схватили шта намеравају и напали их с бока. Један за другим они су напуштали бојиште и хитали према пучини.

— Видите какве су кукавице њихови капетани — смејао се Томас из свег гласа. А затим се попео на неки стари сандук, подигао шаку изнад обрва и стао да осматра пучину. У даљини је угледао конвој

трговачких бродова. Безбедно су пловили према француској обали која се већ назирала.

Уто Томас зачу неки звук иза својих леђа. Нагло се окренуо. Угледао је своју жену Хуану како му прилази ситним корањима. Била је очешљана као да иде на неку свечаност а на њеном лицу није могао да примети ни најмањи траг страха. Благо је ставила руку на његово раме.

— Надам се да ће сада наша лутања бити завршена! — рекла му је. — После овог сви ће ти бити веома захвални јер си спасао најбоље краљеве бродове.

Неколико дана касније, док је Томас „Јагње“ вечерао у својој кабини на „Лепој Хермини“ изненада је зачуо неку грају на доку. Изашао је на палубу и погледао преко опраде.

Угледао је велику групу људи како се приближава броду осветљавајући пут фењерима и бакљама. На некој врсти лежачке носили су лично адмирала Габареа.

ОПРОШТЕНИ ГРЕСИ

Иако није волео да га узнемиравају, Томас „Јагње“ пожurio је у сусрет високом госту. Адмирал Габаре који је био рањен у руку тешко се подиже с носила.

— Драги капетане — рекао је тихим гласом. — Иако сам тешко рањен, дошао сам лично да вам захвалим за све што сте учинили за Француску. Не знам на који начин могу да вам се одужим. Испричао сам краљу о вашој храбрости и он је обећао да ће вам опростити све гусарске грехе. Мада сте лако могли да се спасете ви сте се упустили у неравноправну борбу. Захваљујући вашој спретности ми смо је и добили.

Од тог дана за Томаса „Јагње“ почео је нови живот. Преставио је да гусари морима. Ускоро је добио титулу племића и наименован за Краљевог капетана.

М. К.

Легенде о местима

ГАВАНОВА КУЛА

У доњем тону Крне, крај Шибенина, спаја се с морем мало језеро. Уместо њега, ту је у давно доба била равница, пушта и готово бенивотна.

У сред бесплодне равнице уздицао се огроман замак, мрких зидина. Око њега, свуда, пушта — суро камење, а тек ту и тамо покоји грм чесвине или смреке љуљао би се на благом поветарцу или силоситом удару буре.

Власник замка у свој пуштаи, и земље око ње, бејаше окрутни Гаван. Отицао је народу земљу и добивајући нови рал постојао све суровији. Ударио је и намет на сваку кућу у околини. Народ сиромашан, са мало мушких глава после свакодневних борби, давао је док је имао. А сними који осим голог живота нису имали шта да дају Гаван је узимао и то последње.

У Гавановом замку живела је његова жена, тек рођени сит и томила слугу, служавки и пажева.

Једног јутра устаде Гаван мрачан и љутит. Требало му је новца, још новца. Неки мали паж, додајући му пехар с вином, затрх-та од љутитог погледа господаре-вг и испусти златни пехар. Гаван га даде одмах погубити, купи-пи своје слуге и пође у једно се-ло по намет. У својој пожуди за новцем он и не виде предсказа-ња: златну светлост помутио би тек понеки облачић, једна змија сунчала се на широком камену да би одједном одмизала и не-стала, јато птица одлети према ју-гу, а био је тек почетак лета.

Колона коњаника прође прве ко-либе и упуту се колиби поплава-ра села. Засталоше пред њом и Га-ван викну. Појави се седи старац, сав у дроњцима, с кожним реме-ном и вучјим зубима око врата. Поносито застаде пред злим гос-подарем. Цела његова појава зра-чила је поноситим пркосом.

— Шта хоћеш? — достојанстве-но упита старац.

— Знаш и сам, намет — дрекну Гаван. — Ако ми га не донесеш док сунце зађе за брда, спаљућу село а тебе обесити.

Обесни господар врати се у свој замак. Сунце је већ зашло а на-мет нико није доносио. Силемих поче да се припрема за страшну ос-

вету кад се појавише сељани, ко с вилама ко с грабљама, и нава-лише на Гаванове људе. Борба је кратко трајала. Сељани бејаху де-сеткостани. Већ је падала ноћ, а велике ватре гореле су у бившем селу. Не дуго затим у замку се упасила и последња воштаница. И настаде мрак.

Зора је више наликовала на су-тон. Нека прилика, ослањајући се о штап, приближавала се замку.

Гаван је био за доручком. Кад чу лупу на вратима, осмехну се и рече слуги:

— Изгледа да је неки просјак. Пусти га да се мало забавим.

Отворише се врата и просјак и Гаван се погледаше.

— Шта хоћеш?

— Круха, молим те! — одгово-ри просјак.

— Толико ми се гадно да ти га не могу дати у руке — нахрлти се Гаван и хитну му ногом у ли-це комад плеснивог круха.

Просјак на то скиде капуљачу и замахну штапом:

— Нека си вечно проклет, и ти и сви твоји!

У тај мах затутња земља, грму и поче одсвакуд навирати вода. Зачас је напунила замак и пото-пила сву чељад. Једино је једна служавка с Гавановим сином ус-пела побећи. Трчала је с дететом у наручју, посртала али га чврсто припила уза се. Просјак, кога вода и не дотаче, примети верну слу-жавку, пружи штап па и за њом потече вода.

— Баци дете, несрећнице — ви-кнуо је за њом.

Уто се она спотаче о један ка-мен и дете јој испадне из наручја. Вода прогута дете а служавка по-бегне.

И вода се разли по равници и настаде језеро. Народ га назива — Прокљанско.

И данас наред језера могу се видети остаци куле Гавановог зам-ка.

Томислав Черанић,
Бориса Кидрича 46,
Шибеник
(Хонорар: 150 динара)

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Kandit

НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

ГЛАСАЈТЕ ЗА НАЈСЛАЂЕ1. ОВРЕН
МОРАВИЋ —
БАЛКАНСКИ
13. 2. 1971.2. РАДОСАВЉЕ-
ВИЋ ИГОР,
24. 1. 1970.3. ОЗРЕН
КВАРАНТАН
14. 5. 1971.4. ВЛАДИМИР
ЂУРЧИЋ,
3. 9. 1970.

Објављујемо првих 25 најслађих дечака које је специјални жири „Кандита“ одабрао међу оне који су послали фотографије за конкурс — НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ! Читаоци Забавника гласајте за једног дечака, разуме се оног који вам се највише свиђа. На купону упишите број дечака, за вас најслађег, исеците купон, залепите на дописницу и пошаљите ОДМАХ на адресу: ИПК — КАНДИТ, 54000 Осиек, Ул. Републике 45.

Међу свима који гласају за најслађег дечака из прве групе, извућиће се на срећу више добитника. Они ће добити по један слатки пакет, поклон фабрике „КАНДИТ“.

**ИЗАБЕРИТЕ
ЈЕДНОГ ДЕЧАКА!**5. СТОЈКОВИЋ
АЛЕКСАНДАР,
20. 10. 1970.6. КОЈИЋ
НЕБОЈША,
24. 5. 1971.7. ВЛАДИМИР
ЖИВКОВИЋ,
28. 1. 1972.8. НИКОЛИЋ
МАРТИН,
20. 9. 1971.9. НЕНАД
ПЕРУШИЋ,
22. 12. 1969.10. ВУГА
СТЕВИЦА,
29. 5. 1970.11. МИРОСЛАВ
НИКОЛИЋ,
4. 8. 1970.12. ПРЕДРАГ
МИЈАТОВ,
16. 2. 1971.13. САША
КРСТАНОВИЋ,
14. 8. 1970.14. ТОМАШ
ВЛАТКО,
16. 7. 1971.15. САША
ГЛАВИЋ,
19. 11. 1971.16. ЂОРЂЕВИЋ
ПРЕДРАГ,
14. 10. 1970.17. ВАРЕЗИЋ
ЂОРЂЕ,
28. 12. 1971.18. ОБЛАК
АНДРИЈА,
24. 6. 1967.19. БРАНИСЛАВ
ЛОЗАНОВ,
21. 7. 1971.20. ЛИЧАНИН
ДРАГАН,
20. 3. 1968.21. АКШИМОВИЋ
АЛЕКСАНДАР,
8. 10. 1972.22. ДУДАШ
ЈОЖИКА,
13. 7. 1971.23. ДЕЈАН
МИЛОШЕВИЋ,
24. 7. 1971.24. ЖЕГАРАЦ
ИГОР,
14. 6. 1971.25. АЛЕКСАН-
ДАР РАДУЈКО,
30. 7. 1971.

ФАБРИКА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА *Kandit* НАГРАДИЋЕ НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА И НАЈСЛАЂУ ДЕВОЈЧИЦУ 1975. СА ОНОЛИКО ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КОЛИКО СУ ТЕШКИ

ГЛАСАМ ЗА ДЕЧАКА бр.

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Kandit

НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

Користан и трајан поклон за ваше најмилије

1. МАТЕМАТИКА — енциклопедија математике. Ова књига омогућава свим ученицима, студентима, наставницима и професорима да лако и брзо савладају све тешкоће из области математике. У преводу наших познатих математичара, представља математички део „Опште енциклопедије Ларус“. Књига је штампана латиницом, формата 23 x 30 см, у тврдом повезу са пластифицираним омотом.
ЦЕНА КЊИГЕ је — 300.— динара.
Преко Забавника — 250.— динара.

3. ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО — Богата ризница одговора на многобројна деџа питања. Ова дивна књига неопходна је потреба сваког ученика јер пружа читав низ сазнања о свету који га окружује. Књига је писана једноставно и популарно, на 483 стране двостручног текста, формата 28,5 x 20,5 см, луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама.
ЦЕНА КЊИГЕ — 200.— динара.
Преко Забавника — 160.— динара.

4. ТАЈ ДИВНИ ЧУДЕСНИ СВЕТ — Садржи пет популарно писаних књига које доприносе да читалац стекне, формира и прошири фонд знања из области математике, енергије, музике, археологије и историје људског друштва. Књиге су штампане ћирилицом, у вишебојној техници, луксузно опремљене, с тврдим повезом и пластифицираним корицама.
ЦЕНА КОМПЛЕТА — 200.— динара.
Преко Забавника — 160.— динара.

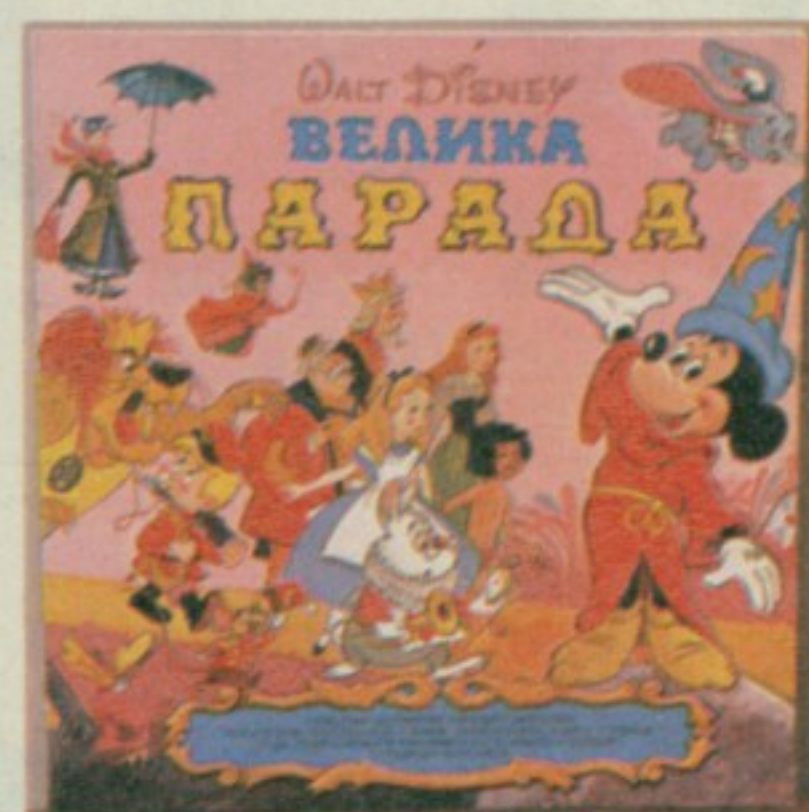
5. ЗЛАТНА ГРЛИЦА — Библиотека за све узрасте. — 5. Десанка Максимовић: „Орашчићи-палчићи“; 6. Стеван Раичковић: Ветрењача; 7. Слободан Марковић: Дванаест месеци; 8. Гвидо Тартаља: Опет је ту пролеће; 9. Коста Степановић: Голуб на длану; 10. Ивица Рорић Вања: Прича до приче; 11. Ђорђе Радишић: Био једном један рат; 12. Драган Лукић: Распродаја играчака; 13. Скендер Куленовић: Громова ћуле; 14. Колдвел: Мој несташни отац; 15. Мирко Петровић: Трећа обала Дунава; 16. Предраг Чудић: Јесен у циркусу.
ЦЕНА КЊИГА — 35.— динара.
Преко Забавника — 30.— динара.

17. ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ — Нова серија књига која опште и вечите теме историје, науке, културе и уметности приближава младим читаоцима. Омиљени Дизнијеви јунаци су само водичи кроз прошле векове и будуће просторе. Они воде младог читаоца величанственим путевима којима је корачао човек — истраживач, научник, уметник, стваралац, путолов и визионар. Дизнијево свезнање садржи три тона: Први том: ВЕЛИКЕ АВАНТУРЕ, ПЕТ КОНТИНЕНАТА; Други том: ВЕЛИКИ МИТОВИ И ЛЕГЕНДЕ, ОД ПЕЋИНЕ ДО ОБЛАКОДЕРА; Трећи том: БЕСКРАЈНО ЦАРСТВО, МАШТЕ И ПРИЧЕ ЈЕДНОГ МАШТОВЊАКА.
ЦЕНА КОМПЛЕТА — 600.— динара.
Преко Забавника — 500.— динара.

18. ПРИЧЕ И ПЕСМЕ ДИЗНИЛЕНДА III КОЛО — Серија од шест дивних књига. Свака књига садржи грамофонску плочу на којој причају и певају наши познати глумци и певачи. Комплет садржи следеће књиге: АЛАДИНОВА ЧАРОВНА ЛАМПА, ДУШКО ДУГОУШКО, АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА, ПЕСМЕ МАМЕ ГУСКЕ, ВИНИ ПУ И ВЕТРОВИТ ДАН, СИНБАД МОРЕПЛОВАЦ. Књиге се могу купити само у комплекту.
ЦЕНА КОМПЛЕТА — 150.— динара.
Преко Забавника — 120.— динара.

19. ВЕЛИКА ПАРАДА — Дизнијеви весели и раздрагани ликови одвешће на лишане у бескрајно царство маште, где ће окружени својим омиљеним јунацима уживати у њиховим необичним доживљајима и веселим згодана. Прикладан слог, којим је штампан текст, омогућава чак и најмлађима, који су тек савладали вештину читања, да самостално уживају у причама. Књига је штампана ћирилицом и латиницом, у вишебојној првокласној техници.
ЦЕНА КЊИГЕ — 70.— ДИНАРА.
Преко Забавника — 55.— динара.

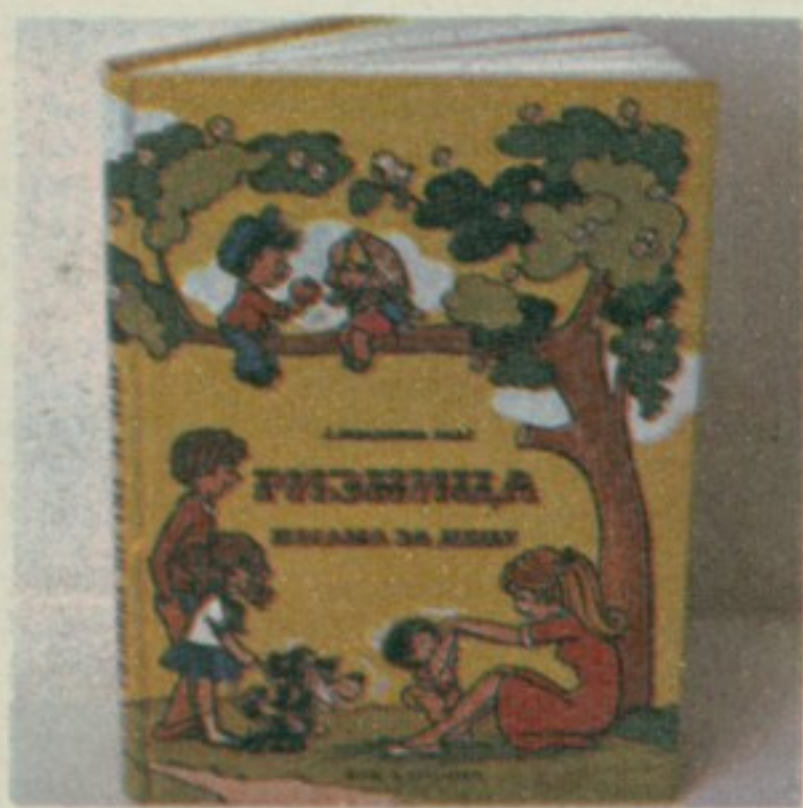

20. КЊИГА О ЦУНГЛИ — Узбудљива прича о дечаку Моглију и његовим пријатељима медведу Балу и црном пантеру Багири. Књига је великог формата, с илустрацијом из истоименог филма и пластифицираним корицама у боји.
ЦЕНА КЊИГЕ — 40.— динара.
Преко Забавника — 35.— динара.

Специјалан попуст преко Забавника

ЗА ГОТОВО. Свака књига или комплет књига има свој број. Упиши бројеве књига које желиш да купиш на наруџбеницу. Попуњену наруџбеницу пошаљи на адресу: издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Књиге ћеш платити поштару када их донесе. Примају се наруџбине најмање за 30 динара или више, јер се за мањи износ не исплати слати због поштарине.

НА ОТПЛАТУ. Упиши на наруџбеницу бројеве књига или комплета које желиш да купиш и пошаљи на адресу: издавачко предузеће „Вук Караџић“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9. Примају се наруџбенице најмање за 60 динара и више, јер се не исплати слати за мању суму. Ако купиш књиге за 60 до 120 динара плаћаш по 30 динара месечно, а за више од 120 динара платићеш их у 10 редовних месечних рата, с тим што најмања месечна рата може бити 30 динара. Прву рату платићеш када добијеш књиге.

21. ЗМАЈЕВА РИЗНИЦА ПЕСАМА — Избор најлепших песама несумњиво најомиљенијег и најпопуларнијег дечјег песника Јована Јовановића Змаја. У песнама чика-Јове Змаја генерације дечака и девојчица налазиле су свој свет, јер је он више него иједан наш песник умео да им се приближи и с очинском нежношћу учи и љубави прена свему што је добро и лепо. Избор песама извршила је Мира Алечковић.

ЦЕНА КЊИГЕ — 100.— динара.
Преко Забавника — 80.— динара.

22. ЛАФОНТЕНОВЕ БАСНЕ — Књига коју читају све генерације и панте оно што је најлепше, најпоетичније и најхуманије. Изванредне илустрације у боји употпуњују слику о врелу и друштву у којем је Лафонтен живео и писао. Свака басна критикује и поучава. Књига је штампана ћирилицом, луксузно је опремљена у првокласној вишебојној техници, с пластифицираним корицама.

ЦЕНА КЊИГЕ — 100.— динара.
Преко Забавника — 80.— динара.

23. БИО ЈЕДНОМ — Најлепше приповетке југословенских народа припремљене за младе, за оне са нашом. Књига је луксузно опремљена у првокласној вишебојној техници богато илустрована, у тврдом повезу и пластифицираним корицама.

ЦЕНА КЊИГЕ — 60.— динара.
Преко Забавника — 50.— динара.

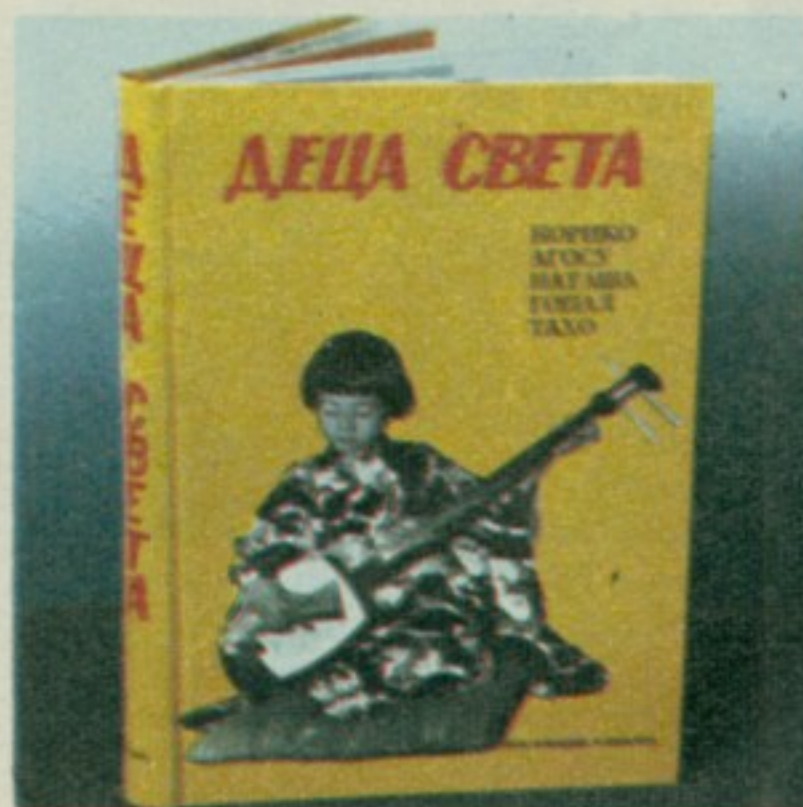
24. ПРИЧЕ ИЗ НОБ — Антолошки преглед кратке приче наших савремених писаца о народноослободилачкој борби. Књига је намењена школској омладини. Приче ове књиге говоре о једном херојском времену, о људина који су чиста срца и обузети светим идеалима борбе за народну слободу стварали тенелје социјалистичког друштва.

ЦЕНА КЊИГЕ — 80.— динара.
Преко Забавника — 65.— динара.

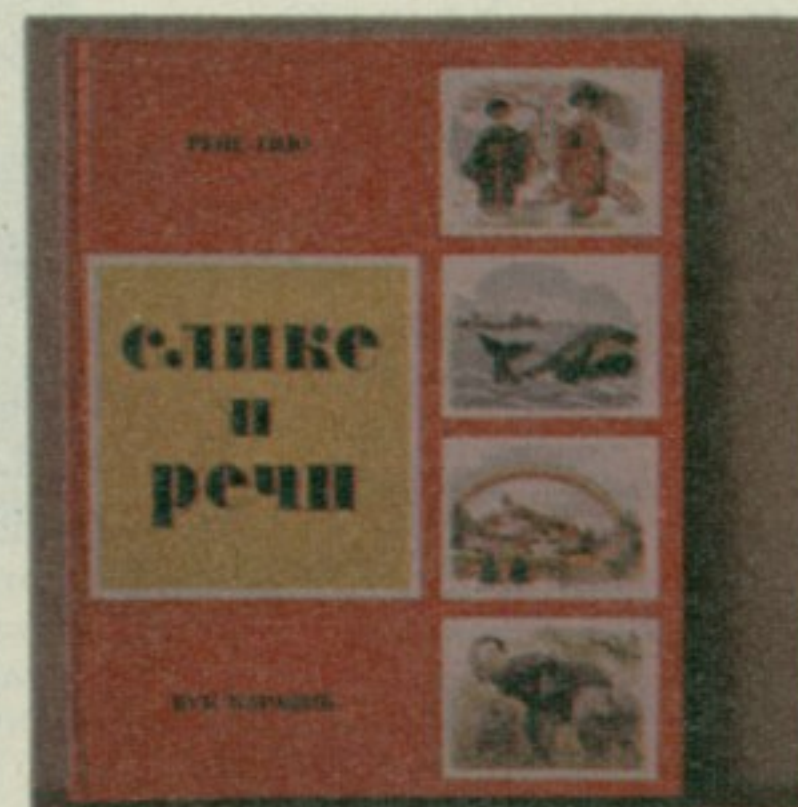
25. ЂАЧКИ РЕЦИТАТОР — За ђаке и наставнике. Веома корисна књига која омогућава да улепшате празничне и школске свечаности. Садржи више од 240 пригодних песама.

ЦЕНА КЊИГЕ — 50.— динара.
Преко Забавника — 40.— динара.

26. ДЕЦА СВЕТА — Збирка прича о деци целог света. Ово је књига о вашем другу и пријатељу, о руској девојци Наташи и њеном брату, о индијском дечку Гопалу и његовој сестрици, о твом другу из далеког Јапана и Мексика, о црном дечаку из сунчане Африке, то је књига о највећој и најлепшој породици, пријатељској породици све деце света чији је заједнички језик — љубав. Књига је штампана ћирилицом, великог формата, на 240 страна, са више од 200 оригиналних фотографија.

ЦЕНА КЊИГЕ — 60.— динара.
Преко Забавника — 50.— динара.

27. СЛИКЕ И РЕЧИ — Помоћите малишанима да обогате свој речник док се забављају гледајући дивне илустрације, јер у безбрижном периоду када почињу да схватају свет око себе, деца од 4 до 6 година потврђују своју личност кроз разговор. Помоћите им да нађу праве речи. Књига је, штампана ћирилицом и латиницом, у вишебојној техници, великог је формата у тврдом повезу с пластифицираним корицама.

ЦЕНА КЊИГЕ — 60.— динара.
Преко Забавника — 50.— динара.

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ“,
Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА (5. X11 75)

Ова неопозиво наруџујен:
ЗА ГОТОВО — књиге под бројевима:

за укупну суму од _____ динара, коју ћу платити поштару када ми уручи књиге.
НА ОТПЛАТУ — књиге под бројевима:

за укупну суму од _____ динара, коју ћу платити у _____ месечних рата.
Прву рату платићу поштару када ми уручи књиге.
(Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Купац _____
(презине, име и очеве име)

Место и поштански број _____

Улица и број _____

Назив и адреса радне организације _____

Овера запослења за купце на отплату _____
(Жиг и потпис овлашћеног лица)

Купац _____
(својеручин потпис)

Поруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату.

Пензионери уместо овере прилажу одрезак последњег чека од пензије.

Купци из Београда књиге могу доћи у предузеће сваког радног дана до 15 часова.

Поруџбеница се оверава само при куповини књиге на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак последњег чека од пензије.

ХИТ Страна

ПРВИ РОК- ФЕСТИВАЛ СОЛИСТА

Прве недеље новембра у хали Новосадског сајмишта одржан је први домаћи рок-фестивал певача поп-музике. Младим Новосађанима представили су се солисти неких тренутно најпопуларнијих домаћих група. Извођаче је пратила „Југословенска поп-селекција“, састављена од најбољих домаћих инструменталиста. Мада су име на позваних учесника у програму гарантовала добру представу, штимунг у потпуности није остварен. Можда разлог за то треба тражити и у преосветљеној дворани: телевизија Нови Сад снимала је овај концерт тако да се публика ниједног тренутка није могла препустити музици и уживању у њој. Ипак, из разговора са посетиоцима могли смо закључити да им недељно вече није узалуд пропало и да су спемни и даље да долазе на овакве сусрете поп-музичара. А што се тиче самих извођача ево и њихових изјава:

★ СЕИД МЕМИЋ ВАЈТА
(ТЕШКА ИНДУСТРИЈА)

— Пошто сам рок-певач, нормално је да ми одговара сарадња са групом, али ни овакав вид иступања није лош. Желим да сам увек у непосредном контакту са публиком и зато мислим да за сваког певача један овакав наступ може да буде врло значајан.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

NEVER SAY GOOD-BYE
(НИКАД НЕ РЕЦИ
ЗБОГОМ)

Музика и текст: Боб Дилан

Twilight on the frozen lake
North wind about to break
On footprints in the snow
Silence down below
You're beautiful beyond words
You're beautiful to me
You can make me cry
Never say good-bye
Time is all I have to give
You can have it if you choose
With me you can live
Never say good-bye
My dreams are made of iron
and steel
With a big bouquet of roses
hanging down
From the heavens to the
ground
The crashing waves roll
over me
As I stand upon the stand
Wait for you to come
And grab hold of my hand
Oh, baby, baby, blue
You'll change your last
name too
You've turned your hair
to brown
Love to see it hangin' down.

„ДЕМОНИ“ ИЗ ЧАКОВЦА

Помтовано уредништво!

Драго нам је што сте у Забавнику број 1243 од 24. октобра ове године објавили нашу слику и пропратни текст у вези с нашом плочом на којој се налазе композиције „Паломе бланка“ и „Пусту драга, ноћас да те љубим“. Но, постоји једна мала забуна (надамо се случајна). У ствари ради се о имени града из којег потичемо! ТО ЈЕ ЧАКОВЕЦ А НЕ КАРЛОВАЦ. Бит ће нам драго (а и потребно је) да објавите то, јер испада да ми сами себе „трпамо“ у неки већи град, а нама је стало до тога да се зна да смо из малог града као што је Чаковец!

Са другарским поздравом
Група „Демони“

★ ЖЕЉКО БЕБЕК
(БИЈЕЛО ДУГМЕ)

— Лепа манифестација која долази после рок-сусрета гитариста, по мени чак и успелија. Требао би је организовати једном годишње, да се сретнемо, измењемо искуства. Многи од нас у току следеће године намерава да сниме своје солистичке албуме, а на овој приредби мо-

гло би се публици унапред презентирати оно што ће се наћи на плочи.

★ ЈАНЕЗ ВОНЦИНА БЕНЧ
(ПЕВАЧ ГРУПЕ
СЕПТЕМВАР)

— Крајње је време било да се сретнемо не само као певачи

БОБ ДИЛАН

Једно од највећих имена светске поп-музике, име прослављеног кантаутора Боба Дилана, поново је у живи интересовања светске јавности. У току своје дугогодишње каријере Дилан је неколико пута напуштао музику да би јој се поново враћао, немоћан да једном заувек остави своју гитару која му је још као десетогодишњем дечаку постала верни пратилац. Његов поновни повратак свакако ће обрадовати нешто старију генерацију која га памти још из времена Битлса. Својим изгледом био је оличење битника: каубојске чизме, фармерке, згужвана плава радничка кошуља, црне наочари и дуга неуредна коса у коврџама. Највећи део његове популарности заснива се на несумњивој деровитости и то више као извођача текстова него као композитора. Ипак, ни његовим мелодијама не може се оспорити оригиналност јер су у себи спојиле звуке црначког блуза са типичном народном музиком нешвилског тига. Његове текстове прихватили су највише млади интелектуалци: „Нас зајмају теме као што је нуклеарни рат — говерили су — односно опасност од њега, покрет за грађанска права и борба против непштења, конформизма и хипокризије које се попут епидемије шире Сједињеним Америчким Државама. Боб Дилан је једини амерички певач који обрађује те проблеме тако да за нас то има смисла, а што је још важније његове песме имају високу уметничку и литерарну вредност.“

Била су то свакако ласкава признања која су од младог певача начинила звезду број један. А он увек у неком респекту између садашњости и будућности, кад год би се враћао сцени, знао је да каже: „Већ годинама чезнем за добром музиком и с обзиром да ми се моја жеља никако није остварила, одлучио сам да се поново латим музике, да свирам и певам сам себи и, изразно, својој публици“. Мада познаваоци америчких естрадних прилика сматрају да су разлози Диланових повратака нешто другачији, помињу се чак и финансијске неприлике, можда је слојности у једном да се са сваким његовим повлачењем у поп-музици осећала празнина. Први пут се на тај

корак одлучио још 1966. године када је после тешке саобраћајне несреће престао јавно да музицира. Након тога снимко је неколико албума и сингл-плов

ча као и музику за вестерн „Пит Гатри и Били Кид“, Сема Пекимпона у коме је играо и једну од главних улога. Поновни сусрет са публиком и концертима „у живо“ уследио је седам година касије на једном безбол стадиону у Чикагу. Одмах потом кренуо је на једномесечну турнеју по Америци где га је видело преко 650.000 поклоника фолк-музике! Затим запада у крају кризу да би се понсаво вратио публици ове године с далеко зрелијим музичким остварењем али жељом да се више никада не раздвоји од своје гитаре и усне хармонике. Данас када говори о себи овај тридесет петогодишњак истиче да је детињство провео у малом рударском градићу крај канадске границе у коме је живео до своје 18. године. „Хибинг је дивно место — каже Дилан — бежао сам из њега кад ми је било 16, 12, 13, 14, 15, 16 и по, 17 и 18 година и сваки пут би ме родитељи ухватили и довели натраг, осим — последњи пут“. Тада се звао Боб Цимерман а презиме је нешто касије променио у знак поштовања према познатом песнику Томасу Дилану. Прво бекство из родитељске куће довело га је у Чикаго, где је као десетогодишњи дечак, пре него што су га пронашли, успео да купи своју прву гитару. Касије је научио да свира на њој а као петнаестогодишњак и на клавиру и хармоници. Одушевљавао се народним песмама. У то време компоновао је своју прву фолк-песму — једну баладу по свећеној звезди француске кинематографије Брижити Вардо. Завршивши гимназију прсео је шест месеци на универзитету у Минесоти, да би се попут велике младих Американаца одао скитињи, али не бесциљно, већ као певач народних песама. Укратко прихватио је живот америчког трубадура. После четворогодишњег лутања по провинцији и малим местима, дошао је и до Њујорка где се већ првим концертном пробој у сам врх. Убрзо постаје један од најпопуларнијих певача проститних песама, а његов први хит „Blowing in The Wind“ обихваа је цео свет у интерпретацији готово свих познатих певача и ансамбла. Годинама је остао у живи интересовања а био је и један од највећих поборника музике Битлса. Данас после два повратка Боб Дилан има далеко мање присталица што је и нормално у свету где се готово свакодневно рађају нове звезде, али зато може бити сигуран да су му они одани и да ће увек остати верни његовој музици и поезији.

група већ као личности које ће се трудити да дају што више од себе, да се представе као комплетни музичари. Овде смо били потпуно слободни тако да смо могли певати оно што нам лежи и што волимо. Идеје и искуства која смо разменили мно-го ће нам користити.

★ ДАДО ТОПИЋ
(TIME)

— Прави начин да се у нашој поп-музици постигне виши ниво! Овакве манифестације на најбољи начин казују колико смо тренутно постигли, колико вредима и којим снагама располажемо. Када би рок-фестивал певача постао традиционалан, верујем да бисмо стално ишли напред и били све бољи и бољи тако да једног дана можемо стати равноправно уз бок музичарима који стварају у иностранству. Јер, и међу нашим људима има и те како талентованих.

ТАЈМ - АУТ ЗА **Kandi**

На путу, у друштву, биоскопу, спорту,
за време рада, било где да сте,
у било које време,
узмите тајм — аут за КАНДИ.

Kandi *lešmyak*

Kandi *kokos*

Kandi *ekstern*

ИЗУЗЕТАН ДОЖИВЉАЈ ЧОКОЛАДНОГ УЖИВАЊА **Kandi**

ФАНТАС-
ТИЧНА

ПРИЧА

ЏОСЛИН ГРЕЙВЗ

Прошло је неколико дана пре него што је Бастер Кејн открила да је киднапована. Није имала разлога да посумња у тако нешто. Кога би занимала једанаестогодишња девојчица чији је отац, обичан трговац рибом, једва у стању да плати и најскромнију откупнину?

И у осталим стварима била је просечно дете. Осим часова гимнастике, школа ју је мало привлачила. Посебно је ратовала с граматицом те су се сви изненадили када је њен писмени рад однео прву награду на школском такмичењу. Додуше, задата тема гласила је „Храна“, а Бастер је била за то стручњак. Неколицини срећних добитника обећан је боравак у неком сунчаном летовалишту — уз храну какву пожеље!

На дан поласка отац је затворио радњу и одвео Бастер на аеродром. Иако је први пут путовала авионом, девојчица није била нимало узбуђена.

Што је
укусно!

Пробудила се под зрацима сунца у раскошно намештеној соби. Протегла се, протрљала очи и тек тада схватила да јој је средина непозната. Одједном, расививши се, снажко је цимнула киханку звона за послугу која је висила пред постељу. Потом је устала и пришла широм отвореном прозору.

Пред њом се указало непрегледно зеленило — све сами вртови и паркови. Удахнула је пуним плућима а онда се зачуо шум и окренула се. На вратима је стајала собарица.

— Добро јутро. Шта желите за доручак?

Бастер се тек тада сетила своје награде: могла је да поручи шта год јој се прохте.

— Имате ли дишљену харингу?
— Нећете ваљда само харингу!? — побунила се собарица.

Овако охрабрена, Бастер је поред харинге поручила оранжаду, овсену кашу с милерамом, барена јаја, пржен хлеб са џемом од јагода, ананас и белу кафу. Доручак је послужен на сунчаној тераси с погледом на раскошне вртове. Само једна ствар сметала је Бастер да потпуно ужива у јелу — собарица све време није скидала ска с ње.

Помисливши да је гладна, Бастер јој је понудила мало харинге и прженог хлеба али је собарица одбила.

— Хвала, не би ми пријало — рекла је. — Просто уживам да вас гледам... Ах, што је то укусно! — узвикнула је када је Бастер загризла ананас.

Доручак је био тако обилан да је само добра шетња могла да

АПЕТИТ ЈЕ ОБАВЕ

Признаћу ти да ми се
не иде с овог места.
Помисли само, у пола
ноћи можеш да нару-
чиш јастога.

олакша варење. Па ипак, Бастер није тиштао само оптерећен стомак. Осећала је да нешто није у реду. Тек пред подне, када је избила из једног шумарка и нашла се на пустој ливади, сетила се шта: нигде није било живе душе осим, наравно, послуге! Где ли су остали добитници?

Нигде
жубе гуше

Сместа се упутила у рецепцију да затражи објашњење. Још с улаза засула је вратара кишом питања.

— Надам се да вас нећу сувише разочарати — рекао је он учтиво. — Остали ће, на жалост, стићи тек за неколико дана.

— Значи ли то да сам овде потпуно сама? — упитала је Бастер.

— Ми смо ту! — побунио се вратар. — Спремни да вас служимо на сваки ваш миг... Хм, пошто се ближи подне, смем ли да предложим неки лак залагај? Чини ми се да госпођица тешко одолева лимунади и колачима од чоколаде?...

— Одакле знате — зачудила се Бастер.

— ... преливеним свежим шлагом?

— Читали сте мој писмени задатак, зар не?

— Био сам у жирију! — шап-

нуо је вратар поверљиво. — Одмах сам видео да сте права особа. Млад, осетљив језик... — додао је сањалачки а онда се тргао и исправио. — Лимунаду, мадам?
— И колаче од чоколаде — допунила је Бастер.

Киднаповани смо!

Дечи су пролазили. Грешка путничке агенције била је свакако веома озбиљна јер нико од осталих добитника још није стизао.

Тада је срела Прасенце. Нашла га је сасвим случајно, за време једне шетње, како лежи на трави. Емо је то проћелав човек преплануо од сунца и — невиђено дебео!

— Дobar ден — рекла је.

— Добар дан — узвратио је дебељко. — Радим да посматрате мој струк. При последњем мерењу обим му је био 153 сантиметра!

Извукао је испод леђа део одеће налик на појачо и њиме покрио стомак.

— Тако је пристојније. Зовем се Банкс, Артемус Банкс. Можда сте чули за мене. Пишем у недељним ноџинама о храни и вину. Писао сам бар... Пријатељи су ме звали Прасенце...

— Ја се зовем Бастер Кејн.

— Хм... како су вас спетљали? — упитао је Пегги. — Меће су намамили на пакет-летовања. Рекли су да желе да пишем о њиховим услугама. Тек после петнаест дана схватио сам... Али, тада је било касно...

Бастер га је упитала шта хоће да каже.

— Просто — одвратио је он. — Киднаповали су нас!

— Којешта! Могу да одем кад хоћу!

— Пробајте! Пронађите излаз! И ја сам покушавао док нисам оволико отежао.

— Али, зашто би нас киднаповали? — чудила се Бастер.

— Због хране.

— Нису ваљда људоджери! — крикнула је девојчица.

— Ох, не. Мада ће вам, ако поручите, сервирати и печени бут трговачког путника! Своју стрању уговора беспрекорно испуњавају. Ми смо погрешили што га нисмо пажљиво прочитали — мислим на ситна слова у дну стране.

— Шта је писало?

— „Трајање уговора неограничено!“

— Али, зашто би ико на кугли земаљској...

— Нисмо на кугли земаљској, драга моја — исправио ју је. — Толико сам успео да им ишчупам...

Зовиће ме
Аркан

У том тренутку Бастер је на себи осетила нечији поглед. Окренула се и угледала „вратара“, овога пута не у униформи већ у лепршавој црној одори опшивеној златастим нитима.

— Ви... — заустила је.

— Зовите ме Аркан — рекао је придошлица. — То је мој почасни назив, сличан племићким титулама на вашој планети.

— Шта хоћете од мене? — про-

сиктала је Бастер. Лице јој је помодрело од беса.

— Само да уживате у храни — одговорио је Аркан благо. — Ништа више.

— Реците јој и остало! — јавио се Прасенце.

Аркан је раширио руке.

— Шта још да се каже? Веома сам богат — можда сто пута богатији од највећег богаташа на вашој планети. Могу да имам све што зажелим.

— Али, шта желите од нас, од мене и од Прасенце? — упитала је Бастер.

Арканове очи су засијале.

— Ви имате нешто што смо ми одавно изгубили — рекао је. — Чуло укуса и мириса. Док једете, у стању смо да неком врстом телепатије примамо ваш доживљај. Мени је, на пример, свеједно да ли једем кисели краставац или колач. Али, довољно је да ви ставите краставац у уста па да осетим дивну киселину на језику. Ах... — дубоко је уздахнуо па додао: — Да нисте за неку туршију?

— Дакле, зато ме сви посматрају док једем?

— Тачно. Моји пријатељи и ја претварали смо се да смо слуге како ништа не бисте приметили. Но, сад бар нећемо морати да се пресвлачимо...

— Хоћу кући! — рекла је одлучно Бастер.

— Али, зашто? И једни и други уживамо... уговор је идеалан!

— Идеалан? — узвикнуо је Прасенце. — Погледајте мене! Док ви уживате, ја се гојим!

— Па зашто толико једете? — чудила се Бастер.

За три следећа obroka узела је само хлеб и воду. Четврти јој је послужио Аркан лично.

— Докле намеравате да држите ту глупу дијету? — упитао је.

— Док вам се не смучи. Ако одбијете, прекршите уговор.

— Нећу га прекршити! — рекао је горко Аркан.

Рецепт

за ђобрањак

Сутрадан је Бастер поручила шпагете, хладан барени пиринач и хладан кувањ купус — све без зачина. Са задовољством је посматрала гадљиве гримасе на лицу присутних. Када је завршила, Аркан јој је пришао са огромном порцијом сладоледа.

— Нас сте намучили, али и себе — рекао је уз осмех. — Зар ћете одолети овој порцији ваниле, чоколаде, малине и шлага — све посуто тузданим бадемом?

Бастер није одолела. Навалила је на сладолед и за трен ока очистила посуду. Потом је заплакала — ништа од њеног плана!

Тог поподнева Прасенце ју је посаветовао.

— Грешниш што једеш само бљутаву храну. На твојем месту смисли бих нешто што неће моћи да поднесу, нешто што ћеш и сама једва прогутати! Сигурно си запазила да и пријатне и непријатне укусе осећају много јаче од нас.

— То је идеја! — узвикнула је Бастер одушевљено. — А ти, зашто сам ниси покушао?

— Не могу тако да се мучим — признао је. — Осим тога, бићу искрен, баш ми се и не иде одавде. Помисли само, и усред ноћи можеш да добијеш јастога са црним вином!

— Онда једи док не цркнеш! — презриво је рекла Бастер. — Ја ћу испробати твоју идеју.

— Много успеха! — рече Прасенце добродушно.

Нешто касније, Бастер је седела на тераси.

— Припремите ми једно пиће — рекла је Аркану. — У чашу топле воде ставите две супене кашике сенфа, две кашичице рена једну кашику семена љуте папричице и две кашике бибера.

На Аркановом челу избиле су грашке зноја.

— Бићете услужени — рекао је. — Надам се да ће вам пријавити!

Вратио се с чашом која се пушила. Бастер је омирисала напитака и отресла се од гађења. Победоносно се смећећи, Аркан је већ хтео да врати чашу када ју је девојчица нагло зграбила и сасула садржину у грло.

Глава јој се замутила, грло хтело да изгори. Дошла је себи тек после неколико минута. Обрисала је сузе и видела Аркана како се још ваља по поду.

— Мајко моја! — прсипиштао је дижући се на ноге. — Знате ли још какав сличан рецепт?

— Сипајте поново! — рекла је Аркан је пребледео.

— Шалите се?

— Ни најмање.

Овога пута било је скоро неиздржљиво. У глави су јој звонили звона и прскали ватромети, чинило јој се да ће експлодирати. Али, када се смирила и отворила очи видела је да стоји на прагу очеве радње.

Отац, који је управо размештао рибу у излогу, застао је у пола покрета.

— Одакле ти? С неба?

„Управо тако“, заустив да каже Бастер али помисли како отац никада не би проверавао у њену причу. Зато је просто рекла:

— Стигла сам. Шта има за вечеру?

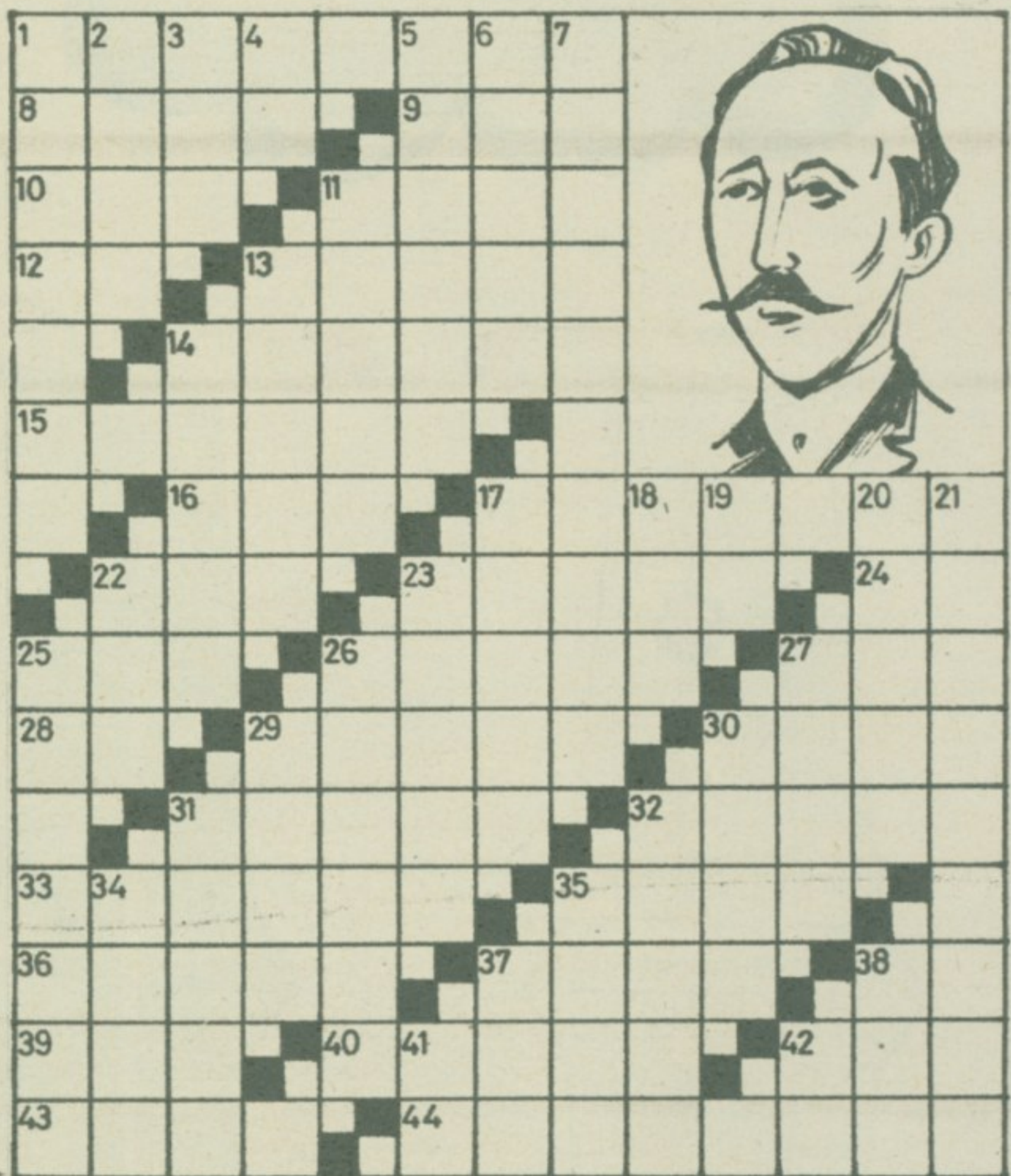
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Оптичка справа на подморницама, 8) стаја за стоку, тор, 10) градски плато, 11) снежни нанос, 12) домаће гсвече, 13) склад, слоност, 14) закупац стана, 15) фудбалски клуб из Загреба, 16) речно острво, 17) војно заповедништво, 22) француски књижевник (Виктор), 23) поступак, 24) хемијски знак за алуминијум, 25) римска богиња срце, 26) начин опхођења, 27) земљиште, 28) филмска глумица (Вивијан), 29) мали реп, 30) мало брдо, 31) нсрмативни акт донет од законодавних органа, 32) изнад, поврх, 33) ПРИПОВЕТКА КЊИЖЕВНИКА ПОД 7 УСПРАВНО, 35) хемијски елемент, 36) зракоплов, 37) амерички писац пустоловних романа (Зен), 38) кинеска мера за дужину, 39) место у Славонији, код Осијека, 40) сразмера, 42) један месец, 43) летопис, 44) ПРИПОВЕТКА КЊИЖЕВНИКА ПОД 7 УСПРАВНО.

УСПРАВНО:

1) Документ којим се нешто потврђује, 2) река на Пиринејском полуострву, 3) израштај на глави неких животиња, 4) хемијски знак за иридијум, 5) врста јапанске халине, 6) грчко слово, 7) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ КЊИЖЕВНИКА (на слици) 11) простирка за стоку, 13) крдо, 14) сила, мсћ, 17) полуострво на северу Европе, 38) спокојство, 19) немачки предлог, 20) удаљен 21) песничка фигура, 22) језеро у Северној Америци, 23) напрезање, 25) познато Хомерско дело, 26) није тврдо, 27) предворје, 29) дрвени плуг, 30) бројка, нумера, 31) стварност, реалност, 32) машина за притискање, 34) кухињски прибор, 35) лађа, 37) врста јужноафричке антилопе, 38) грмоллика биљка, 41) иницијали центарфсра „Црвене звезде“, 42) лична заменица.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) дијаграм, 8) елан, 9) еја, 10) Лок, 11) Игор, 12) Ек, 13) мрави, 14) Ростан, 15) алатка, д, т, 16) боа, 17) АРКУЛИН, 22) пар, 23) тужан, 24) Ге, 25) тер, 26) Татић, 27) рам, 28) рт, 29) синоћ, 30) мала, е, 31) курир, 32) Мосор, 33) прамен, 35) Мара, и, 36) титан, 37) тана, 38) оо, 39) ама, 40) акорд, 42) икс, 43) јард, 44) интернат.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тронесечна 44, дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тронесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.фр. 70.—, Ш.кр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-0054. Поштански фох 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

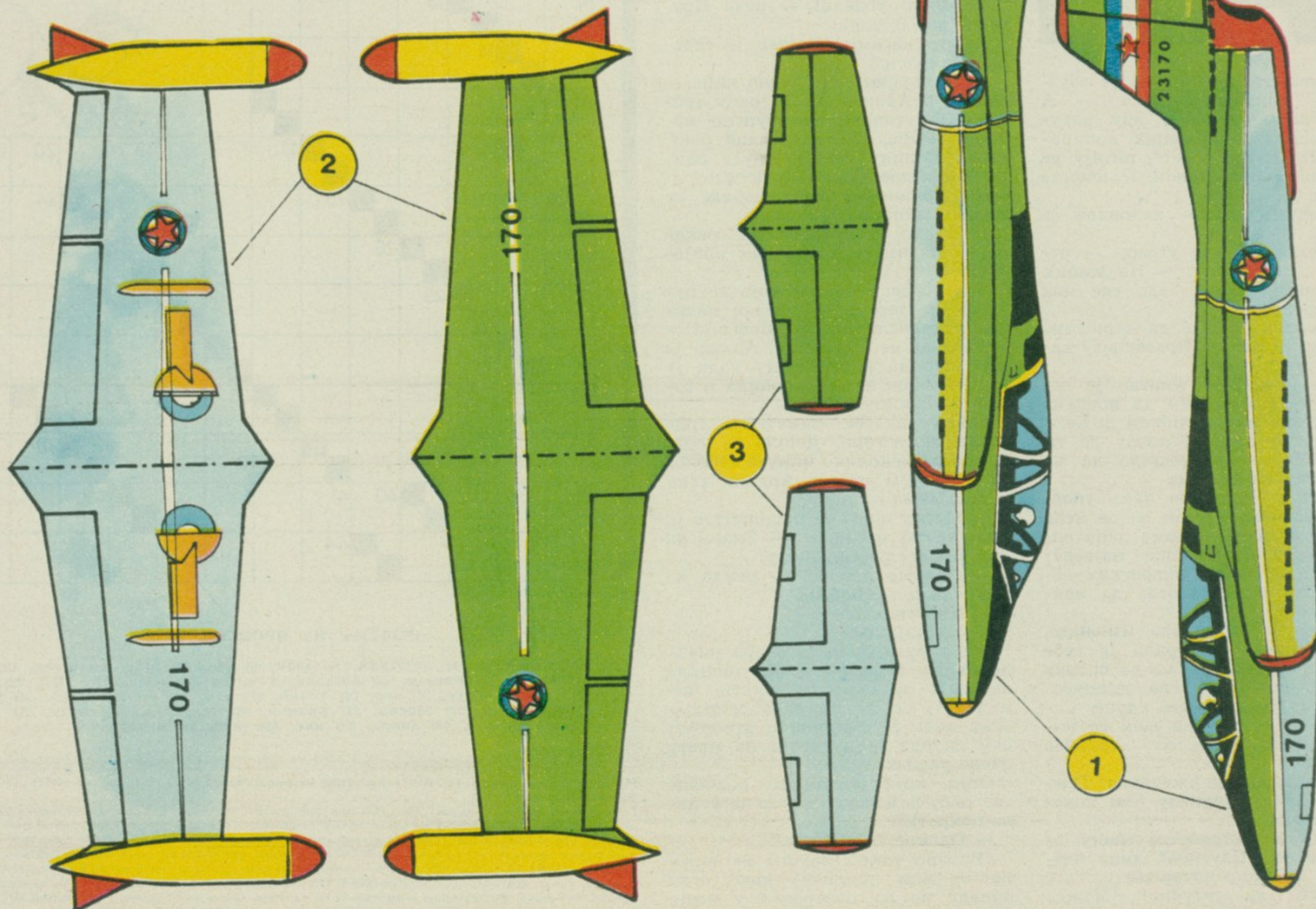
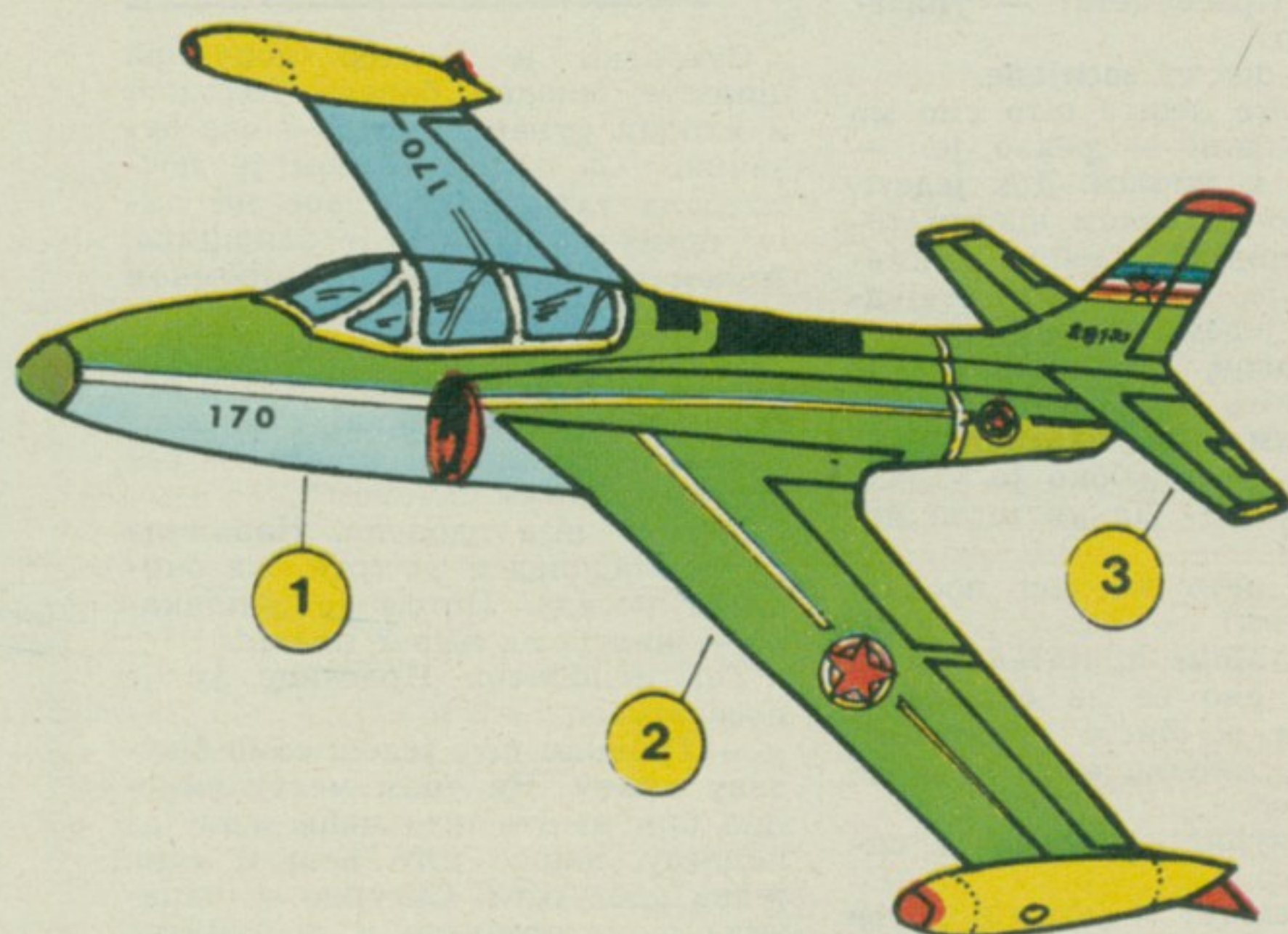

МЛАЗНИ АВИОН ГАЛЕБ

Млазни авион ГАЛЕБ израђен је у нашој фабрици «Соно» у Мостару. Овај наш млазњак лети брзином од преко 700 километара на час.

Модел овог млазњака можете да имате и ви ако маназама исечете труп (1), крило (2) и реп (3) и залепите по једну страну на тањи картон. Затим исечете маназама и залепите и другу страну крила, трупа и репа. Ножићем направите жлебове у трупу (обележени цртицама) и у њих утакните крило и реп.

Припремио
ГРАДИМИР РАНЧИН

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ПРЕКО ДВАДЕСЕТ МИЛИОНА

Желио бих да знам колико има становника у Југославији.

Давор Павловић, Загреб

По последњим статистичким подацима, које је 1971. године објавио Савезни завод за статистику, у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији регистровано је 20.522.972 становника. По републикама, број становника је следећи: Србија — 8.451.096; Хрватска — 4.426.649; Босна и Херцеговина — 3.742.852; Словенија — 1.725.000; Македонија — 1.647.308 и Црна Гора — 530.067 становника.

ОТАЦ ХАКЛБЕРИЈА И СОЈЕРА

Читао сам једну Марк Твену књигу, па бих желео да знам мало више о његовом животу и делу.

Александар Опачић,
Нови Београд

Марк Твен (1835—1910) је псеудоним северноамеричког хумориста.

сте Клеменса Самјела Лангхома. Пре него што је постао писац био

је официр речне пловидбе на Мисисипију. На броду је остао све до избијања грађанског рата (1861—65) а потом је радио као новинар и предавач. Написао је велики број дела међу којима су најпознатија и најлепша она у којима описује живот на реци Мисисипи и њеним обалама: „Доживљаји Тома Сојера“, „Живот на Мисисипију“, „Доживљаји Хаклбери Фина“. Дела Марка Твена не одликују се само хумором већ и тежњом за једнакошћу међу људима, вером у човека и осудом тираније повлашћених.

БОЛЕСТ ДЕЦЕ

Реци ми нешто више о болести рахитис и шта је проузрокује?

Оливера Игњатовић, Београд

Рахитис је дечја болест која настаје услед поремећаја промета материја, нарочито калцијума и

фосфора. Важну улогу у томе игра и недостатак Сунчеве светлости и витамина Д. Најупадљивије су промене на костима: криве ноге и руке, неправилан грудни кош, лобања неправилно развијена, искривљена или повијена кичма. Рахитична деца су бледуњава и трбушаста. Спречава се и леци давањем витамина Д, рибљег уља, исхраном богатом витамини-

ИЗАБЕРИ НАГРАДУ ЖВАКАЋЕ ГУМЕ VALI

— да би добио занимљиву играчку мајмунче VALI, испуни разгледницу VALI коју ћеш добити код трговца бесплатно

— за коленцију наших слаткиша треба испунити албум мајмунчета VALI који можеш купити у трговини

У СВАКОЈ КЕСИ ЖВАКАЋЕ ГУМЕ

VALI

налази се једна од 62 различите самолепљиве сличице животиња. Мајмунче VALI пружа ти могућност да без извлачења добијеш обе награде.

Испуњену разгледницу или албум шаљи на адресу: VALI, ЖИТО Љубљана, Шмартинска 154.

ма и кречним солима. Делотворну улогу има сунчање и боравак на ваздуху или кварцовање.

МЛАДЕНЕ, ЈАВИ СЕ!

Желео бих да помогнем радио-аматеру који је молио за помоћ у броју 1230. И ја сам аматер неколико година те се надам да бих могао да помогнем другу Младену.

Бранислав Сазих,
Кнеза Данила 30/VI
11000 Београд

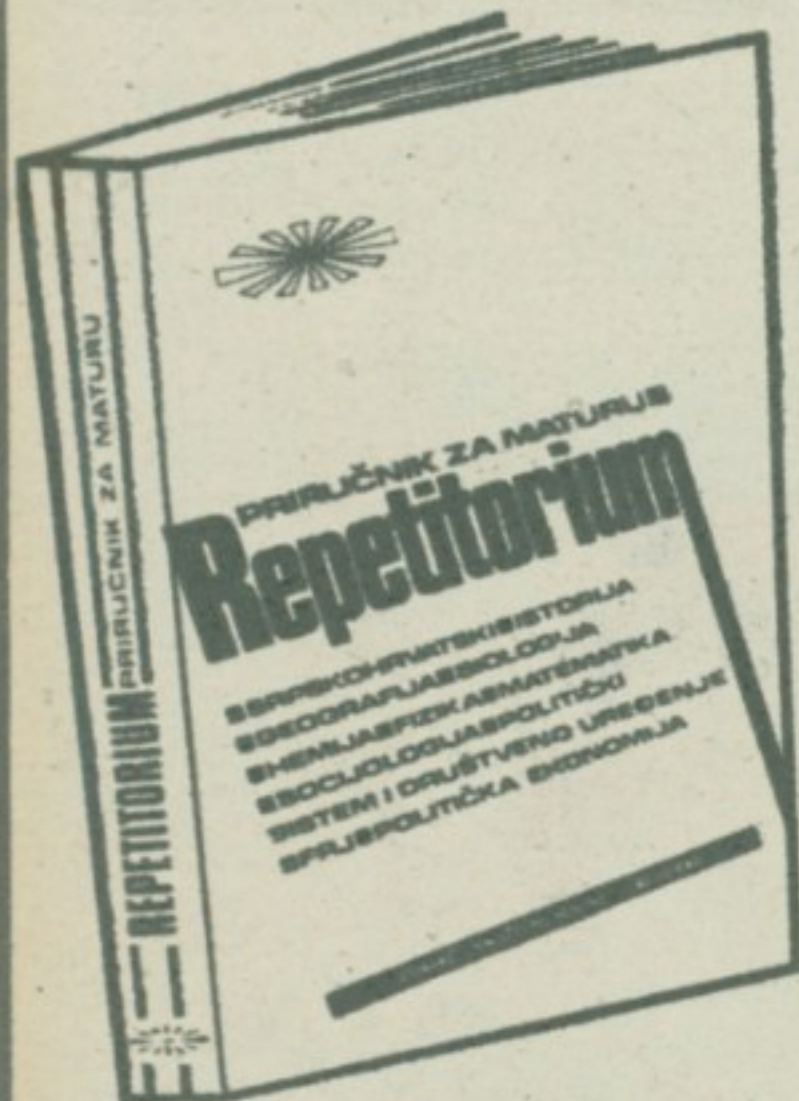
КОШАРКА ЗА ДОБРЕ ЂАКЕ

Пошто сам велики љубитељ кошарке желела бих да тренирам, па ме интересује где бих могла и који су услови?

Читатељка из Тузле

Обрати се СОФК Тузла. Они вероватно имају кошаркашку секцију а један од услова сигурно је — да си добар ђак.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биотогије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре. Репетиторијум можете добити по узетом, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“.

Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 80 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 250 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 40 динара за сваку књигу!

